ÜCRETSİZ SAYI

mavikale

TÜRKİYE SATRANÇ FEDERASYONU YAYINIDIR

MART 2014 SAYI:19 ISSN 1309-1166

Tata Steel'de Aronian Rüzgarı

Türkiye Kupası Burak Fırat'ın

Zürich 2014 ve Cibraltar Festivali

Türkiye Küçükler Şampiyonası

Üst üste 3. kez
Avrupa'nın en iyi havayolu seçildik.
Bu gurur Türkiye'nin.

Dünyanın en saygın sivil havacılık değerlendirme programı Skytrax, milyonlarca yolcuya "Avrupa'nın en iyi havayolu hangisi" diye sordu.

Cevap bu sene de değişmedi.

Türk Hava Yolları 3 senedir Avrupa'nın en iyi havayolu. Türkiye'nin dünyadaki gururu.
Yolcularımıza sonsuz teşekkürler. Çalışanlarımıza gönülden tebrikler.

Globally Yours | TURKISH AIRLINES

A STAR ALLIANCE MEMBER

Türkiye Küçükler Şampiyonası

Gülkız Tulay
Başkan
gulkiztulay@tsf.org.tr

Değerli dostlarım;

2014'ün ilk faaliyeti olan Türkiye Küçükler Şampiyonası'nı yine bir rekora imza atarak başarıyla tamamladık.

Şampiyonaya 63 il ve KKTC'den 1456 sporcu katıldı. Yaklaşık 200 antrenörümüzün miniklerimize eşlik ettiği şampiyonada idareciler ve iştirakçi veliler ile birlikte 3000'e yakın satrançsever misafirimiz oldu. Yine bu önemli etkinlik süresince 38 hakem, 12 federasyon çalışanı, 14 hostes, 17 bülten görevlisi, bir doktor, bir hemşire ve bir psikolog sizlere sağlıklı bir turnuva ortamı sağlamak için hazır bulundular.

Her sene büyük ilgiyle izlenen ve sürpriz isimleri ağırladığımız şampiyonada bu sene Prof. Dr. Üstün Dökmen, Prof. Dr. Turgay Biçer ve Spor Kondisyoneri İsmet Murat Atıl konuğumuz oldular. Bu değerli isimlerin bizlerle paylaştığı ve hiç şüphesiz hepimiz için son derece faydalı olan bu seminerlerin konuları arasında Fiziksel Egzersizler ve Doping, Sporda Gününde Olmak, Özgüven ve Başarı İlişkisi, Çocuk Eğitimi ve Stres yer aldı. Antrenör, veli ve sporcularımızın verimli geçen bu seminerlere gösterdikleri ilgi ve alakaya teşekkür ediyorum.

Amacımız geçen sene 54 ilin katılımıyla gerçekleştirdiğimiz Türkiye Küçükler Şampiyonası'nı bu sene 81 ilimizin iştirakı ile organize edebilmekti. Bu sayıyı 63'e çıkartmış olsak da, bununla yetinmeyecek, gelecek yıllarda daha da fazla ilimizin bu şenliğin bir parçası olmasını sağlayacağız.

Ana sponsorumuz Türkiye İş Bankası sayesinde tanışma fırsatı bulduğumuz ünlü sunucu ve televizyoncu Savaş Karakaş beş gün boyunca bizlerleydi. Karakaş ve ekibi bir sene sonra tamamlanması planlanan "Satranç" belgeselinin ilk çekimlerini bu şampiyonada gerçekleştirdiler. Bu değerli ekip, bir sene boyunca önemli şampiyonalarda çekimlerini sürdürmeye ve bizlerle olmaya devam edecek. Satranç sporunu tanıyan ve tanımayanların merakına sunulacak olan bu belgeselin değeri bizler için paha biçilemez. Emeği geçen herkese şimdiden teşekkür ediyorum.

Bir hafta boyunca burada centilmence yarışan minik sporcularımızdan 126'sı Ulusal Takım Havuzuna girmeyi başardı. Bu sporcularımız yıl içinde gerçekleşecek ulusal takım kamplarında çok değerli tecrübeler kazanacak, ilk üçe girmeyi başaran minik sporcularımız ise Dünya ve Avrupa Yaş Grupları Şampiyonalarına federasyon imkânı ile gönderilecekler. Miniklerimizi kutluyor, başarılarının devamını diliyorum.

Şampiyona devam ederken Ana sponsorumuz Türkiye İş Bankası'nın değerli yönetici ve çalışanları, basın mensupları ve sporcu velileri ile bir araya gelerek ortaklığımızın Türk satrancı üzerindeki olumlu etkileri, sürdüreceğimiz projeler ve hedeflerimiz üzerinde durduk. 2005 yılında işbirliğimizin başlamasının ardından satranca olan ilginin her geçen gün arttığına yakından tanık oluyor, Türkiye İş Bankası'nın desteği ile gelecek yıllarda da satranç sevgisi ve merakının ülkemizin her köşesine yayılacağına yürekten inanıyorum.

Küçüklerimizin renkli mücadeleleri biter bitmez 2014 Türkiye Kupası'nı 62 ilden ve KKTC'den 365 sporcunun katılımıyla başarıyla tamamladık. Kupada dereceye giren sporcularımızı kutluyor, sizlerin de görüşleriyle gelecek yıllarda bu turnuvaya olan ilginin daha da artacağına ve elit turnuvalarımız arasındaki yerini alacağına inanıyorum.

Haziran sayımızda mutlu haberlerde buluşmak üzere...

Spor tesis gerektirir

Dr. M. Sabri KOÇAK
Yayın Kurulu Başkanı
kocaksabri@yahoo.com

Geçen aylarda bir gazetede bir yazar, satranç spor değildir anlamında bir yazı yazmış. Söz konusu yazar nereden çıkarmış bu konuyu derseniz, süreli yayınlarda sürekli yazı yazmanın ne demek olduğunu bildiğimden büyük olasılıkla konu sıkıntısı çekmiş derim. Çünkü bu ne yararlı ne de gerekli bir tartışma konusudur. Söz konusu yazıya kısaca cevap vermek gerekirse, değişen koşullara göre toplumsal yaşamdaki ortak etkinliklerde elbette yeni kavrayış ve yaklaşımlar olacaktır. Bu bağlamda sporu yalnızca kas yarıştırmaya sıkıştırmanın da bir anlamı yoktur. Spor hem yarışanlar hem de izleyenler için keyif verici olmalıdır ve artık insan sağlığı ve yararları ön plandadır. Yarışmanın yerel, ulusal ve uluslararası ayakları, hakem, seyirciler, yenme, yenilme, berabere kalma, şampiyonalar, rekorlar sporun temel unsurlarıdır. Bunların hepsi satrançta vardır.

Eskide kalmış spor anlayışına tabi olursak bu konuda pek çok sorunlu dal sayabiliriz. Keyif vermesi bir yana insan sağlığını tehdit eden yaşamsal risk taşıyan bir dolu kas yarıştırma etkinliği vardır.

Satranç bir yandan yapanı ve seyredeni bakımından keyifli anlar sunarken diğer yandan bireysel gelişime de önemli katkı sağlamaktadır. Bu bakımdan da sayılı uğraş alanları içindedir. Kim ne sayarsa saysın satrançcının ve satrançseverin fazlaca umurunda da değildir.

Ancak ülkemizdeki devletin çatısı altındaki spor dallarının yönetiliş biçimlerine ve sahip oldukları olanaklara bakınca satranç için önemli bir eksiklik görmüyor da değilim: Ulusal ve uluslararası turnuvalar otellerde yapılıyor, yerel turnuvalar da neresi bulunursa orada! Madem spor sayılıyoruz ve Türkiye Satranç Federasyonunun kuruluş tarihi olan 1954 yerine satrancın devlete bağlandığı 1991 tarihini esas alıyoruz o halde bizim tesislerimiz nerede?

İşin içine satranç ortamı olarak oteller girince kaçınılmaz olarak aslında diğer spor dallarına göre son derece masrafsız bir uğraş olan satranç, birden hatırı sayılır giderleri olan bir spor dalına dönüşüveriyor. Bu giderler hem organizasyonu gerçekleştirenler hem de katılımcılar için sıkıntı oluyor. Yerel turnuvalarda turnuvanın yapılacağı uygun salonu bulmak her seferinde büyük sorun. Bir yandan turnuvanın yapılacağı salonun bulunması ya da kiralanması, diğer yandan ekipmanların temini turnuva düzenlemeyi zorlaştırıyor. Her turnuva düzenlenmesi sırasında bu sorunlar tekrarlanıyor.

Satranç turnuvalarının düzenleneceği salonların bu spora özgü özellikler taşıması gerekiyor. Temel olarak geniş, aydınlık, sessizliğin sağlanabileceği yarışma salonlarının yanında, bekleme mekanları, analiz salonları vs gerekiyor. Bütün bunlar satranç tesislerinin gerekliliğini ortaya koyuyor.

Türkiye'de satranç sporu kamunun denetiminde ise bağlı olduğu birim satranca özgü yer de temin etmelidir. Bu konu üst düzey yöneticilerin dikkatine taşınmalı ve takip edilmelidir.

Bu gerçekleşebilse, şampiyonalara katılım çok daha fazla olacaktır. Tabii oyuncularımız da başarılarımız da... Tesislerin varlığı her yaş grubunda ulusal yarışma deneyimini artırmanın da çözümünü sunacaktır. Satranç turnuvalarına adım atıp yaşadığı sıkıntılardan dolayı satrançtan uzaklaşanların sayısı da az değildir. Tesisler bunu da önleyebilir.

Yayının Adı: Mavikale
Yıl: 6
Sayı: 19
Mart 2014
ISSN 1309-1166

Sahibi Türkiye Satranç Federasyonu Adına
Gülkız Tulay

Yayın Kurulu Başkanı
Dr. M. Sabri Koçak

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
FA Fatma Yılmaz

Haber Koordinatörü
Fatma Öztürk

Yayın Kurulu
Dr. M. Sabri Koçak
FA Fatma Yılmaz
Prof. Dr. Ergin Çiftçi
WIM Nilüfer Çınar Çorlulu
Yaşar Y. Güngör
Mustafa Kavgacı

Yönetim Yeri
Türkiye Satranç Federasyonu
Şehit Yaşar Akansel Sokak
Özgürler İş Merkezi No:3 Kat:6
Ulus-Ankara

Telefon: 0 312 309 75 94
Faks: 0 312 310 96 20
e-mail: mavikale@tsf.org.tr

Grafik Tasarım
Dr. M. Sabri Koçak
Fatma Öztürk

Baskı: Neyir Matbaacılık
Telefon: 0 312 395 53 00

Dergimiz Basın Ahlak ilkelerine uyar. Üç ayda bir periyodik olarak yayımlanır. Yayın Kurulu dergide yer alan yazıları düzeltmeye, kısaltmaya ve değiştirmeye yetkilidir.

Baskı Türü: Yaygın Süreli

4 - Türkiye Küçükler Şampiyonası

7- Türkiye Kupası

12- Tata Steel 2014

16- Türkiye Görme Engelliler Şamp.

Türkiye Kupası

18- Cibraltar Festivali

21- Minik Büyük Ustalar

22. Zürih 2014

27- Bir satranç öyküsü - Rabnuma

30- Büyükusta istatistikleri

32- Masa başı buluşları

52. Söyleşi - Mümin Aksu

40- Siegbert Tarrasch

46- Parlak Oyun

48 - Söyleşe Söyleşe
(Metin Kayaman)

62- Kurallara Dair

56 - Satranç ve Sanat
(Flaman Tablosu)

Türkiye Küçükler Şampiyonası

1456 sporcunun katıldığı şampiyona sonunda 126 minik sporcu Ulusal Takım havuzuna girdi

Fatma Öztürk
Spor Uzmanı
mavikale@tsf.org.tr

Türkiye Küçükler Satranç Şampiyonası, 26 – 31 Ocak 2014 tarihleri arasında Antalya Kemer Limak Limra Otel'de organize edildi.

Açılış konuşmasının ardında Türkiye Satranç Federasyonu Başkanı Gülkız Tulay, şampiyonanın sembolik açılış hamlelerini üç ayrı salonda Gençlik Hizmetleri Spor İl Müdürü Dr. Burhanettin Hacıcaferoğlu, Federasyon Başkan Vekili Prof. Dr. Yusuf Doğruer, Yönetim Kurulu Üyeleri İbrahim Şencan, Ahmet Arda Kılıç, Mustafa İmamoğlu ve Merkez Hakem Kurulu Başkanı Olgun Kulaç ile birlikte gerçekleştirdi.

Başkan Tulay yaptığı konuşmada, rekor katılımdan duyduğu mutluluğu ileterek, her sene bir önceki yıldan daha büyük bir aile olarak yola devam ettiklerini vurguladı.

63 il ve KKTC'den 1456 sporcu katıldığı şampiyonada yaklaşık 200 antrenör, idareciler ve iştirakçi veliler ile birlikte 3000'e yakın satrançsever ağırlandı. Etkinlik süresince 38 hakem, 12 federasyon çalışanı, 14 hostes, 17 bülten görevlisi, bir doktor, bir hemşire ve bir psikolog görev yaptı.

İlgiyle izlenen ve sürpriz konukların satrançseverle buluştuğu şampiyonada bu yıl Prof. Dr Üstün Dökmen, Prof. Dr. Turgay Biçer ve Spor Kondisyoneri İsmet Murat Atıl izleyicilerle buluşan isimler oldular. Seminerlerin konuları

arasında Fiziksel Egzersizler ve Doping, Sporda Gününde Olmak, Özgüven ve Başarı İlişkisi, Çocuk Eğitimi ve Stres yer aldı.

Türkiye Satranç Federasyonu ana sponsoru Türkiye İş Bankası aracılığı ile şampiyonaya konuk olan ünlü sunucu ve televizyoncu Savaş Karakaş beş gün boyunca belgesel çekimleri için sporcularla birlikteydi. Karakaş ve ekibi bir sene sonra tamamlanması planlanan "Satranç" belgeselinin ilk çekimlerini bu şampiyonada gerçekleştirdiler.

Bir hafta boyunca şampiyonada mücadele eden sporcuların 126'sı Ulusal Takım Havuzuna girmeyi başardı.

Başkan Tulay'ın kapanış konuşması ile başlayan ödül töreninde miniklere ödüllerini takdim edenler arasında; TSF Başkan Vekili Prof. Dr. Yusuf Doğruer, Asbaşkan Aşkın Keleş, Yönetim Kurulu Üyesi İbrahim Şencan, Selçuk Burak Haşıloğlu, İslam Yücel, Halil Hilmi Darı, Mehmet Emin Kaplan, Merkez Hakem Kurulu Başkanı Olgun Kulaç, Kemer Belediye Başkan Yardımcısı Mustafa Culfa ve Kemer İlçe Milli Eğitim Müdürü Coşkun Görür yer aldı.

2014 Ulusal Takım Havuz Listesi

7 Yaş Kızlar

Sıra	Adı - Soyadı	Puan
1	Elif Sarıca	8
2	Gülcan Sena Kayış	7½
3	Nehir Uysal	7½
4	Dila Baloğlu	7
5	Nehir Yazgan	6
6	Nehir Diken	6
7	Meriç Yanık	6
8	Elifnaz Akat	6
9	Ceyda Tarlabaşı	6
10	Beren Ünal	6

8 Yaş Kızlar		
1	Elif Keskin	8
2	Defne Kebapçı	8
3	Haticesu Koyuncu	7½
4	Sıla Kaya	7
5	Sermin Naz Aydemir	6½
6	Deniz Karasakal	6½
7	Ilgın Kaya	6½
8	Zümra Çelik	6½
9	Beril Eren	6½
10	Suğra Tepeli	6
11	Feyza Kıpık	6
12	Hilal Melis Alp	6
13	Gülden Postoğlu	6
14	Defne Üster	6
15	Ada Tulca Koç	6
16	Berra Bodur	6
17	Rumeysa Erkin	6
18	Melike Züyli	6

9 Yaş Kızlar		
1	Işıl Can	8½
2	Öykü İnce	7
3	Yağmur Eraslan	7
4	Ceylin Tikveşli	7
5	Mihriban Hekimoğlu	7
6	Ceren Ülker	7
7	Sena Şahin	6½
8	İrem Beşe	6½

10 Yaş Kızlar		
Sıra	**Adı - Soyadı**	**Puan**
1	Sıla Çağlar	9
2	Begüm Aladağ	7½
3	Doğasu Arda	7
4	Şerife Ecenaz Ören	6½
5	Asiye Gül Aydın	6½
6	Esma Doğa Duran	6½
7	Yağmur Bolu	6½
8	Büşra Özbek	6½
9	Cemre Özdemir	6½
10	Sıla Demirbaş	6½

11 Yaş Kızlar		
1	Bahar Kilit	7½
2	Eylül Çelik	7
3	Doğa Karaçay	7
4	İlayda Kaygısız	6½
5	Defne Sade	6½
6	Sinem Koruoğlu	6½
7	Aydan Çelik	6½

12 Yaş Kızlar		
1	Sude Hereklioğlu	8
2	Duru Okuyaz	7
3	Yaren Naz Yorğun	6½
4	Hayrun Nisa Şahin	6½
5	Duygu Sıla Yılmaz	6½
6	Leman Demirelli	6
7	Ulya Köse	6
8	Ezgi Akti	6
9	Ece Akın	6
10	Hümeyra Kargacı	6

7 Yaş Genel		
Sıra	**Adı - Soyadı**	**Puan**
1	Ali Tütüncü	8
2	Hakan Koyuncu	7½
3	Demir Çolak	7
4	Atahan Çolakoğlu	7
5	Toprak Can Mutlukan	7
6	Enis Eröz	7
7	Yankı Taşpınar	7
8	Alperen Özcan	7
9	Ali Arda Ataş	7
10	Yiğit Zafer Çoşkun	7

8 Yaş Genel		
1	Efe Hakan Öztürk	8½
2	Kürşat Buğra Gökçek	8
3	Mustafa Yalın Gündoğdu	7½
4	Uğur Cirit	7
5	Yiğit Sarp Çallıoğlu	7
6	Fehmi Kuzey Yurdun	7
7	Adil Tuna Karsan	7
8	Burak Çınar Köprübaşı	7
9	Serdar Efe Parçalı	7
10	Ali Alper Yorulmaz	7
11	Erdeniz Taşlıçukur	7
12	Tarık Tansel Karaer	7

9 Yaş Genel		
1	Işık Can	9
2	Özgür Deniz Dinçer	7½
3	İbrahim Halil Yıldırım	7½
4	Arda Altun	7½
5	Cem Toprak	7
6	Samet Akbay	7
7	Arda Baran Günhan	7
8	Poyraz Say	7
9	Uğur Uysal	7
10	Yasin Efe Şahin	7
11	Mehmet Fatih Uslu	7

10 Yaş Genel		
Sıra	**Adı - Soyadı**	**Puan**
1	Ahmet Utku Üzümcü	7½
2	Eren Temiz	7½
3	Mehmet Emre İlkimen	7
4	Batu Angün	7
5	Onur Utku Batmaz	7
6	Can Baylav	7
7	Mert Polat	7
8	Akın Kızılkuş	7
9	Can Haktan Unat	7
10	Bora Çilek	7
11	Ekin Barış Özenir	7
12	Doruk Karaoğlan	7

11 Yaş Genel		
1	Kağan Aydınçelebi	7½
2	Emir Gülbeyaz	7½
3	Emirhan Tarlabaşı	7½
4	Yankı Kara	7½
5	Ege Karaahmetoğlu	7
6	Ahmet Burak Çakın	7
7	Önder Altunbay	7
8	Mehmet Evinç	7
9	Gökdeniz İnaç	7
10	Emre Demirbaş	7

12 Yaş Genel		
1	Utku Cengiz Acar	8
2	Kayra Kamer	7½
3	Kaan Kalemler	7½
4	Tolga Ülker	7
5	Ozan Berkay Gök	7
6	Ata Gündüz Uyan	7
7	Doğa Boran Şahin	7
8	Doğan Mehmet Koç	7

7 Yaş Kızlar

7 Yaş Genel

8 Yaş Kızlar

8 Yaş Genel

9 Yaş Kızlar

9 Yaş Genel

10 Yaş Kızlar

10 Yaş Genel

11 Yaş Kızlar

11 Yaş Genel

12 Yaş Kızlar

12 Yaş Genel

2014 Türkiye Kupası

IM Burak Fırat kupayı kucakladı

Fatma Öztürk
Spor Uzmanı
mavikale@tsf.org.tr

2014 Türkiye Kupası 62 ilden ve KKTC'den 365 sporcunun katılımıyla Antalya Kemer Limra Otel'de gerçekleştirildi. Türkiye Satranç Federasyonu Başkanı Gülkız Tulay'ın konuşması ve Yönetim Kurulu üyeleri ile birlikte gerçekleştirdiği açılış hamlesi ile başlayan kupada 4 GM (Büyükusta), 7 IM (Uluslararası Usta), 5 FM (FIDE Ustası) ve 2 CM'nin (Usta Adayı) 2 WCM (Kadın Usta Adayı)yer aldı.

Türkiye kupasında toplam 30.000 TL nakdi ödül şampiyona sonunda ilk 20'e giren ve kategorilerinde başarılı olan sporcular arasında dağıtıldı.

IM Burak Fırat tur öncesi birinci sırayı paylaştığı GM Mustafa Yılmaz ile mücadelesinden kazanç ile ayrılarak kupanın sahibi oldu. İkinciliği 7,5 puan ile IM Cemil Can Ali Marandi alırken, GM Barış Esen 7,0 puan ile üçüncülüğü elde etti. GM Kıvanç Haznedaroğlu, Fethi Apaydın, GM Mustafa Yılmaz, GM Emre Can, Volkan Sevgi, Serkan Soysal ve Bora Özcan 7,0 puan ile üçüncü sırayı paylaşan isimler oldular.

Başkan Tulay kapanış konuşmasında şunları söyledi; "62 ilden ve KKTC'den 365 sporcuyu bir hafta boyunca konuk ettiğimiz 2014 Türkiye Kupası›nın kapanış töreninde yeniden bir aradayız. Faaliyet programımıza bu sene eklediğimiz ve ülkemizin en prestijli şampiyonalarından biri olan Türkiye Şampiyonası'na katılacak sporcularımızın belirlendiği Türkiye Kupası'na göstermiş olduğunuz ilgiden son derece memnunuz.

İlk hamlelerini burada birlikte yaptığımız bu turnuvanın bana göre en güzel yanı 7'den 70'e herkesin satranç için bir araya gelmiş olmasıdır. Bu turnuvada kaliteyi daha da arttırabilmek için de ilk adımları sizlere dağıttığımız anketler ile atmış olduk. Sizlerin de görüşleriyle gelecek yıllarda Türkiye Kupası'na olan ilginin daha da artacağına ve elit turnuvalarımız arasındaki yerini alacağına inanıyorum.

Şampiyonada emeği geçen herkese şükranlarımı sunuyor, kar kış demeden, değerli zamanlarınızdan çalarak satranç için bizlerle buluştuğunuz için teşekkür ediyor, eve dönüş yolunda hepinize iyi yolculuklar diliyorum."

Kapanış törenine KKTC Satranç Federasyonu Başkanı Halil Göymen, Asbaşkanı Zafer Ağdelen, TSF Asbaşkanı Aşkın Keleş, Yönetim Kurulu Üyesi İbrahim Şencan iştirak ettiler.

Şampiyona boyunca GM Dragan Solak analizlerini bizlerle paylaştı. Bu analizleri turnuva sayfasında bulabilirsiniz.

Turnuva Sayfası: http://tk2014.tsf.org.tr/

Final sıralaması ilk 10

Sıra	Adı-Soyadı	Puanı
1	IM Burak Fırat	8
2	IM Cemil Can Ali Marandi	7½
3	GM Barış Esen	7
4	GM Kıvanç Haznedaroğly	7
5	Fethi Apaydın	7
6	GM Mustafa Yılmaz	7
7	GM Emre Can	7
8	Volkan Sevgi	7
9	Serkan Soysal	7
10	Bora Özcan	7

KATEGORİ ÖDÜLLERİ		
En İyi Kadın		
Sıra	İsim	Puan
21	Yulia Gökbulut	6½
72	Ayça Fatma Durmaz	5½
84	Gizem Ayazmalı	5½
Emektar		
Sıra	İsim	Puan
109	Mustafa Yüksel	5
159	Zeki Koç	4½
176	Hikmet Bağcı	4½
15 Yaş ve Altı		
Sıra	İsim	Puan
8	Volkan Sevgi	7
10	Bora Özcan	7
30	Deniz Özen	6
2300-2200 Elo Aralığı		
Sıra	İsim	Puan
5	Fethi Apaydın	7
14	Babageldi Annaberdiyev	6½
28	Orkhan Eminov	6
2199-2100 Elo Aralığı		
Sıra	İsim	Puan
9	Serkan Soysal	7
13	Emre Demircioğlu	6½
17	Bülent Erşahin	6½
2099-2000 Elo Aralığı		
Sıra	İsim	Puan
8	Volkan Sevgi	7
15	Yasin Sarı	6½
23	Emre Tezcan	6½
1999-1800 Elo Aralığı		
Sıra	İsim	Puan
20	Onur Taşçı	6½
25	Özgün Şahin	6
30	Deniz Özen	6
1799-1600 Elo Aralığı		
Sıra	İsim	Puan
10	Bora Özcan	7
36	Efe Can Tefe	6
41	Kerim Uygar Özbulur	6
Elo'suz Sporcular		
Sıra	İsim	Puan
21	Yulia Gökbulut	6½
57	Hakkı İlbay	6
76	Salih Sever	5½

Burak Fırat – Mustafa Yılmaz
Analiz: GM Dragan Solak

1.e4 c5 2.♘f3 e6 3.d4 c×d4 4.♘×d4 a6 5.♗d3 ♘f6 6.♕e2 d6 7.0–0 ♕c7 8.c4 g6 Sağlam bir varyant. Tahminim, çok riske girmeden Mustafa kazanca oynamayı denemek istedi. Pozisyon beyaza hafif iyi olursa, berabere teklif edebilir. Burak'a berabere yetiyordu şampiyon olmak için ve pozisyon fazla kolay olmazsa, berabereyi kabul etmesi mantıklıydı.

9.♘c3 ♗g7 10.♖d1 0–0 11.♘f3 ♘c6 İki usta da normal teorik hamleleri yapiyor. Fil g7'ye gittigi için, siyahın en zayıf noktası piyon d6. Fakat ona saldırmak kolay değil. Beyaz bazen ♗c2–b3 yapıyor, o piyona saldırabilmek için. Burak genelde açılışta sağlam oynamayı seviyor. Zaman kaybetmeden bütün taşları güzel karelere koymaya çalışıyor. Bu strateji çoğu zaman doğru.

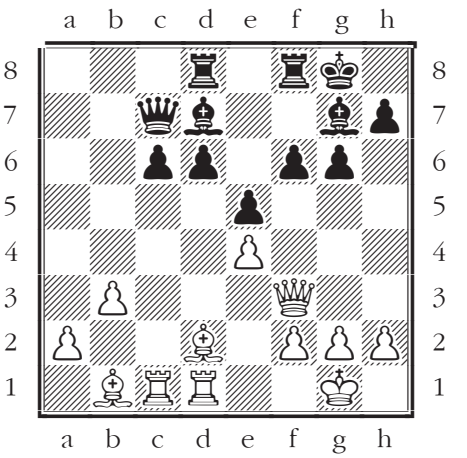
12.♗f4 ♘d7 13.♖ac1 ♘de5 14.b3 ♗d7 15.♗b1 ♖ad8 Teori bitmek üzere. Beyazın pozisyonu biraz daha iyi olmalı. Bakalım beyaz nasıl oynayabilir. e5'teki atı almak çok zor. Siyah piyonla alacak, atı sonra d4'e gelecek. Kaleleri d2 ve d1'e koyarsak, d6'ya ciddi bir tehtit yapmak için yetmiyor. Ayrıca, c1'deki kale c3'teki atı koruyor. En fazla ♕d1 ve ♖d2 koyabiliriz, Siyah ♗c8 kaçacak, bir şey yok. Başka? Belki h6'dan filleri değiştirebiliriz? O fena gözükmüyor. Şah kanadındaki siyah kareler biraz zayıf. g7'deki fil beyaz filden biraz iyi. Fakat Siyaha ♘f3 gf3'e izin veremeyiz. İkinci plan f4 sürmek olabilir. Başka piyon çok süremeyiz, h4 h5 siyah için iyi. f4'ü sürmek için fili ve atı önce başka karelere koymamız lazım. Neyse, zaman var, siyah aktif bir şey kolay kolay yapamaz. Bana en mantıklı ♘e1 gözüküyor. Ondan sonra ♕d2 ve ♗h6, ya da ♗g3 ve f4. At e1'den d3'e geçebilir. Biriki taş değişmek beyaz için iyi gözüküyor, belki o zaman d6'ya saldırabilecek. Burak hemen forse bir hamle seçti. O da önemli bir fikir, fakat bu pozisyonda

çok iyi olduğunu düşünmüyorum.

16.♘b5 a×b5 17.c×b5 ♘×f3+ 18.♕×f3 e5 Oyundaki 21.♗d2'den sonra olduğu pozisyonu iyi anlamayıp Mustafa ona doğru gidiyor. Maç sırasında ben de aynı pozisyonu kötü değerlendirdim, zor bir pozisyon. Onun problemli olduğunu anlasaydı, Yılmaz burada farklı oynardı. (18...♗e5! 19.b×c6 ♗×c6 20.♗×e5 d×e5 Bunu da doğru anlamak kolay değil. Bazı finallerde beyazın pozisyonu kazanç bile olabilir. Beyazın vezir kanadındaki piyonlar çok tehlikeli. Fakat siyahın piyonları şu an daha iyi, çünkü merkezi iyi kontrol ediyorlar. d4 karesi onun için önemli, bazen ♖d4 oynayabilir. f5 de beyaz için problem olacak. Siyah fil daha iyi. Şanslar eşit.)

19.b×c6 b×c6 20.♗g5 f6 21.♗d2

Çok orijinal bir pozisyon. Ben benzer bir şey görmedim. İlk önce siyahın pozisyonunun normal olduğunu düşünüyordum. Taşlarını güzel yerlere koyup d5 ve f5 sürecek, merkezi açacak, sonra piyonları sürmeye devam edecek. Beyazin piyonları çok hızlı gözükmüyordu. Kaleleri güzel duruyor, fakat onu en fazla eşit şanslar için olduğunu düşünüyordum. Biraz daha düşününce anlamaya basladım. Siyah için d5 ya da f5 sürmek oldukça zor. d6 ve c6 biraz zayıf. Beyaz yavaş piyonlarını a4 ve b4'e sürecek. Siyah hiç bir şey süremiyorsa, savunmak kolay olmayacak.

21...♔h8 (21...f5 Mustafa yavaş oynamaya karar verdi ve oyunu kaybetti. Beyaz çok yararlı hamleleri yapacak. Siyah için aynı şey geçerli mi? Emin değilim. Belki de stratejik durumu degiştirmeyi denemek gerekiyordu. 22.e×f5 g×f5 23.b4 Şimdi ne yapacağız? Merkezdeki piyonlar kolay ilerleyemiyor. Mustafa için zor bir karar.)

22.b4 ♖a8 23.♕b3 ♖fb8 24.a4 ♕a7 25.♗c2 Birkaç tane mantıklı hamleden sonra siyahın durumu biraz daha kötü oldu. Beyaz kesinlikle pozisyonu geliştirdi. Siyah? O kadar belli değil. **25...♕b7 26.♕f7** Yılmaz yavaş zeitnota giriyor ve Burak tehdit yapmaya başlıyor. ♗e1 ve ♕e7 oynayıp d6'yı düşürmeye çalışacak. 26...d5 Zor durumda ve az zamanla savunmak zor. Mustafa bunu anladı ve stratejik durumunu değiştirmeye karar verdi. Fakat biraz geç. Onu birkaç hamle önce yapsaydı onun da şansları olacaktı.

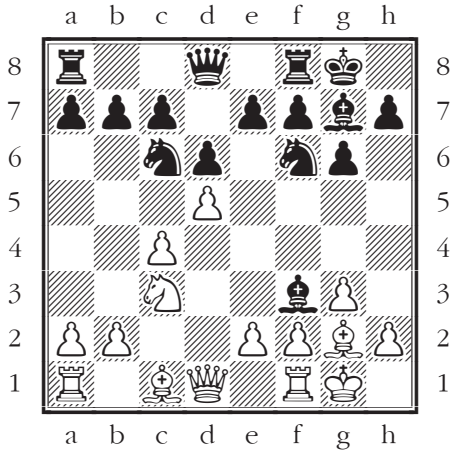
27.e×d5 c×d5 28.♗b3 Fırat'ın pozisyonu şimdi kazanç, fakat birkaç iyi hamle daha yapması gerekiyordu. Mustafa zeitnotta, baskı altında, yanlış hesap yapıyor ve taş kaybediyor.

28...♗×a4? (28...♖f8 Son şans. 29.♗×d5 *(29.♕e7!* Daha iyi olabilir, ama çok iyi finale girmeyip böyle yavaş bir hamle oynamak biraz zor.) 29...♖×f7 30.♗×b7 ♖×a4± Beyazın kaleler süper.. Bu maçı onlar kazandı sanki. b-piyon da çok güçlü. Beyaz iyi oynarsa, siyah herhalde savunamaz. Fakat bunu doğru hamlelerle ispatlamak lazım.)

29.♕×b7 ♖×b7 30.♗×a4 ♖×a4 31.♖c8++– ♗f8 32.♗h6 ♖f7 33.♗×f8 h5 34.h4 d4 35.b5 ♔h7 36.b6 ♖a2 37.♖b1 ♖b7 38.♖bc1 d3 39.♖8c7+ 1–0

Barış Esen - Babageldi Annaberdiyev
Analiz: GM Dragan Solak

1.d4 ♘f6 2.♘f3 g6 3.c4 ♗g7 4.g3 0–0 5.♗g2 d6 6.0–0 ♘c6 7.♘c3 ♗g4 8.d5 ♗×f3

Bu kötü varyantı kendim 2000 yılında denedim. GM Ilincic beni beyazla çok kolay yendi. Siyahın stratejisi mantıklı değil. Ben kendim bunu oynadım çünkü ana varyantlarda bir şeylerden korkmuştum ve onlardan kaçmak istedim. Tahmin ediyorum ki Annaberdiyev benzer sebeplerden bu hamleyi yaptı Siyah, beyaz h3 için tempo kaybetmeden, önemli fili veriyor. Beyaz piyonla alacak. e7 piyon hep zayıf olacak, e6 karesi çok zayıf olacak. Siyah aktif bir şey yapamıyor. Merkezdeki piyonları siyah karelerde, fakat şah kanadındaki piyonlar daha iyi duruyor. f7, g6 ve h7 Siyahın pozisyonu bir süre koruyacak, fakat beyaz taşlarını çıkacak ve şah kanadındaki piyonları sürmeye başlayacak. Şah kanadındaki beyaz kareler açılınca Beyaz hemen kazanacak. Peki siyah ne yapabilir? Taşlarla hiç bir yere saldıramaz. Demek ki Beyaz planını uygulamadan ya e6 ya da b5 ile oyunu açmaya çalışacak. İkisi de çok zor ve tehlikeli gözüküyor. Beyaz iyi oynarsa, Siyahın maçı kurtarabileceğini hiç düşünmüyorum.

9.e×f3 ♘a5 10.b3 Barış'ın hamlesi kötü değil, fakat Siyaha küçük bir şans veriyor. Beyazın durumu o kadar iyi ki ben ona bile izin vermezdim. (10.♕e2! c5 11.♗d2 a6 12.b3 ♖b8 13.f4 ♖e8 14.♕d3 ♕d7 15.♘e2 ♕c7 16.f5 Beyaz kareleri açmaya başlıyor. 16...g×f5 17.♕×f5 e6 18.d×e6 f×e6 19.♕h3 ♘c6 20.♖ae1 ♕f7 21.g4 h6 22.f4 h5 23.g5 ♘d7 24.f5 Ve beyaz kareler yüzünden oyunu kaybettim. 24...♘de5 25.g6 ♘×g6 26.f×g6 ♕×g6 27.♘f4 1–0 (27) Ilincic,Z (2554)-Solak,D (2515) Herceg Novi 2000)

10...c5 [10...♘×d5!? Stratejik durum kötü ise, hızlı bir şekilde onu değiştirmeyi denemek lazım. Yoksa, yavaş oynarsak, rakip bizden daha çok pozisyonu geliştirebilecek ve sonunda kaybedeceğiz. Annaberdiyev pozisyonunu kesin beğenmiyordu, fakat bu çirkin fedayı yapmak için yeterince değil. 11.♘×d5 ♗×a1 12.♗d2 ♘×c4 13.b×c4 ♗g7 14.♗g5! Siyahın piyonları beyaz

karelere koymasına izin vermemek lazım. e6, c6 ve d5 sürerse, şanslar eşit olacak. 14...♖e8 15.♖e1 f6 Şimdi ise ♗g2 çok güç kazanıyor. 16.♗e3 e6± Siyah f5 sürmek zorunda, o belli. Başka piyonları sürmek zor olacak. Mesela, c6 ve d5 sürmeye çalışırsa, e5 çok zayıf kalacak. Beyaz at o kareye yerleşecek, ve siyah onu hiç bir zaman alamayacak, çünkü hemen siyah karelerden mat olur. O yüzden, siyah herhalde f5 ve ♔f7 oynayacak ve bekleyecek. Beyaz piyonlara saldırıp onları sürdürecek. İleride mutlaka zayıf kareler olacak ve beyaz taşlar girmeye başlayacak. Beyaz şah süper güvenli ve siyah taşlar ona hiç bir zaman yaklaşamaz. Herhangi bir tehdit yapmak siyah için çok zor.]

11.♕d3 a6 (11...b5!? İki piyon fedası bile beklemekten iyi! 12.c×b5 c4 13.b×c4 ♘d7 İki piyon az değil ve siyahın durumu hala zor, ama en azından güzel kareler açıldı ve taşları oynuyor.)

12.♗d2 ♖b8 (12...b5!? 13.c×b5 c4 14.b×c4 ♘d7)

13.♖ab1 b6? Her yavaş hamle ile Babageldi'nin pozisyonu biraz daha kötü oluyor.

14.♖fe1 ♖e8 15.g4 Barış planın bir sonraki aşamasına geçiyor, bütün taşları güzel yerlere koyup, şah kanadı açmaya başlıyor.

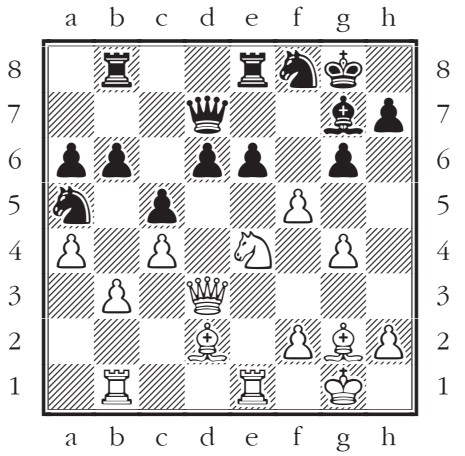
15...♘d7 16.f4 ♘f8 Annaberdiyev e6 sürüp beyaz kareler için savaşmak istiyor. Ben de aynısını yapmıştım.

17.f5! Esen rakibine hiç şans vermiyor. Siyah f5'i alırsa, Barış herhalde piyonla almayı planladı. Siyah at e5'e gelirse, f4 var. Beyaz ♗e4, ♔h1 oynayacak ve kaleler g-hata gelecek. Çare yok.

17...♕d7 18.a4! Büyükusta çok iyi biliyor ki şah kanadında oyunu kazanacak. O yüzden öbür kanadı tamamen kapatıyor.

18...e5 e6/e5 artık Siyahın tek aktif hamle ve dikkatli bakarsanız anlayacaksınız ki Barış onu durdurmak için herşeyi yaptı. Annaberdiyev yine de onu denemeye karar verdi, çünkü anladi ki yavaş yavaş hiç hamle yapmadan kesin kaybedecek. Fakat artık çok geç. Birkaç hamle önce benzer bir şey deneseydi, Barış'ı en azından yoracaktı.

19.d×e6 f×e6 20.♘e4!

Esen f6 ve g5 oynayıp siyah filini h8'de hapsetmek istiyor.

20...d5 21.c×d5 e×f5 (21...e×d5 22.♘×c5 b×c5 23.♕×d5+ ♕×d5 24.♗×d5+ ♔h8 25.♗×a5+−)

22.g×f5 ♕×f5 23.♘×c5 Barış küçük bir taktikle kazanç finala geçiyor.

23...♖×e1+ 24.♗×e1 b×c5 25.♕×f5 g×f5 26.♗×a5 c4 27.d6 ♖×b3 28.♖×b3 c×b3 29.♗d5+ ♔h8 30.♗×b3 ♗e5 31.♗b4 ♔g7 32.a5 ♘d7 33.♗a4 ♘f8 34.♗b5

Ben herhalde daha basit bir hamle seçerdim, fakat Barış güzel bir kombinasyonla oyunu bitirmek istedi. (34.♗c2 ♔f6 35.♗d3 ♔e6 36.♗×a6 ♗×d6 37.♗c8++−)

34...a×b5 35.a6 ♗d4 (35...♘d7 36.a7 ♘b6 37.♗a5 ♘a8 38.d7 ♗f6 39.♗c3+−)

36.♗c3 ♗×c3 37.a7 ♗e5 38.a8♕ ♗×d6 39.♕d8 ♗a3 40.♕d4+ ♔f7 41.♕d5+ ♔f6 42.♕×b5

Bilgisayar +5 gösteriyor, fakat bazen benzer durumlarda siyah hisar yapip berabereye ulaşabilir. Mesela, g6'da bir piyon olsaydı, siyah filini g7"ye ve atını h8'e koyabilir, sonra ♔h6–h7–g8 oynayıp bekleyebilir. Berabere. Fakat bu pozisyonda hisar için bir piyon eksik. Onu tabii yaklaşık 10 hamle önce anlamak gerekiyordu.

42...♗e7 43.♔g2 ♘g6 44.♔f3 ♔e6 45.♔e3 ♗g5+ 46.♔d4 ♗f6+ 47.♔c5 ♗e7+ 48.♔c6 ♘e5+ 49.♔c7 ♗d6+ 50.♔d8 ♘g4 51.♕d7+ ♔e5 52.f4+ 1–0

C. Can Ali Marandi – Kanmazalp
Analiz: IM C. Can Ali Marandi

1.e4 e5 2.♘f3 ♘c6 3.♗b5 a6 4.♗a4 ♘f6 5.0–0 ♘×e4 6.d4 b5 7.♗b3 d5 8.d×e5 ♗e6

Açık ispanyol varyantının ana pozisyonuna ulaşmış olduk. Burada beyazın bir sürü opsiyonu var ama ben keskin bir devam yolu tercih etmek istedim ve 9.♗e3 hamlesini tercih ettim.

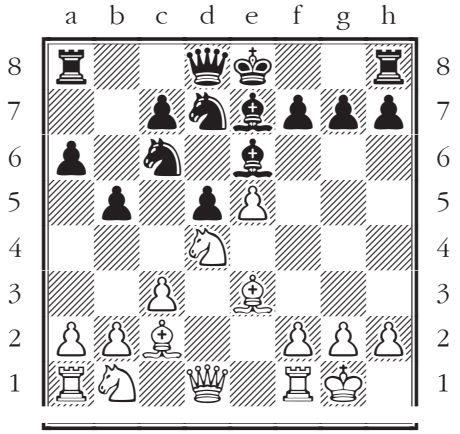
9.♗e3 ♗e7 (9...♗c5 10.♕e2 0–0 11.c3 ♕e7 12.♘bd2 ♗×e3 13.♕×e3 ♘×d2 14.♕×d2 ♖ad8)

10.c3 ♘c5

Bu konumda siyahların en çok tercih ettiği hamle 10...0–0 fakat 10...♘c5 ve sonrasında 11...♘d7 üst düzeyde tercih edilen ilginç bir devam devam yolu. (10...0–0 11.♘bd2 ♕d7 12.♖e1 ♖ad8 13.♗c2 ♘×d2 *(13...♗f5 14.♘×e4 ♗×e4 15.♗×e4 d×e4 16.♕×d7 ♖×d7 17.e6 f×e6 18.♘d2 ♘e5 19.♘×e4 ♘c4 20.b3 ♘×e3 21.♖×e3 ♖fd8 22.♔f1 ♖d1+ 23.♖e1 ♖1d5 24.♖ac1 ♖5d7 25.f3 ♔f7 26.♔e2=* ½–½ Kosintseva,T (2532)-Koneru,H (2589)/Kazan RUS 2012/The Week in Chess 919 (93); *13...f5 14.e×f6 ♘×f6 15.a4 ♘g4 16.a×b5 a×b5 17.♗d3 ♘ce5 18.♘×e5 ♘×e5 19.♗×h7+ ♔×h7 20.♕h5+ ♔g8 21.♕×e5 ♖f5 22.♕g3 ♗d6 23.f4 d4 24.c×d4 ♖df8 25.♘f3 ♗×f4 26.♗×f4 ♖×f4 27.♖a8 ♖×a8 28.♕×f4 ♗d5 29.♘g5±* 1–0 Motylev,A (2677)-Ernst,S (2606)/Wijk aan Zee NED 2012 (48)) 14.♕×d2 ♗f5

15.♖ad1 ♖fe8 16.h3 h6 17.♗×f5 ♕×f5 18.♘d4 ♕g6 19.f4 ♘×d4 20.c×d4 c5 21.♕f2 c4 22.f5 ♕h5 23.♕f1 ♗g5 24.♗f2 ♗h4 25.g3 ♕×f5 26.g×h4+– 1–0 Bruzon Batista,L (2691)-Sulskis,S (2559)/Montreal CAN 2013/The Week in Chess 981 (39))

11.♗c2 ♘d7 12.♘d4

(12.♖e1 ♘d×e5 13.♘×e5 ♘×e5 14.♗d4 ♘g6 15.♗×g7 ♖g8 16.♗×g6 ♖×g7 17.♖×e6 h×g6 18.♖e2 *(18.♖e5 c6 19.♘d2 ♔f8 20.♘f3 ♗f6 21.♖e3 ♕d6 22.a4 b4 23.c×b4 ♕×b4 24.♖c1 ♕d6 25.♖b3 c5 26.a5 ♖c8 27.♖b6 ♖c6 28.b4 c4 29.♖×c4 ♖×b6 30.♖c8+ ♗d8 31.a×b6 f5 32.♘d4 ♔f7 33.b7 ♗c7 34.g3 ♖g8 35.♘×f5 1–0* Dvoirys,S (2538)-Mikhalevski,V (2552)/Jerusalem ISR 2013/The Week in Chess 977) 18...♔f8 19.♘d2 ♖h7 20.♘f3 ♗f6 21.♕d3 ♔g7 22.♖ae1 *(22.a4 c6 23.h3 ♖h8 24.♘e5 ♕d6 25.♘g4 ♖he8 26.a×b5 a×b5 27.♖×a8 ♖×a8 28.g3 ♔g8 29.♘×f6+ ♕×f6 30.♔g2 ♔g7 31.b4 ♖a3 32.♖e3 ♖×c3 33.♕×c3 d4 34.♕c5 d×e3 35.f×e3 ♕b2+ 36.♔f3 ♕h2 37.♕d4+ ♔g8 38.♕d8+ ♔g7 39.♕d4+ f6 40.♕d7+ ♔h6 41.♕e8 ♕h1+ 42.♔f2 ♕h2+ 43.♔f3 ♕h1+ 44.♔f2 ♕h2+ ½–½* Dominguez Perez,L (2757)-Nakamura,H (2772)/Elancourt FRA 2013/The Week in Chess 985) 22...♕d6 23.h3 ♖h5 24.♘h2 d4 25.♘g4 d×c3 26.♕f3 ♖f8 27.b×c3 ♖f5 28.♕e3 ♗g5 29.♕e4 ♖c5 30.♕f3 ♖f5 31.♕e4 ♕c5 32.g3 ♖d5

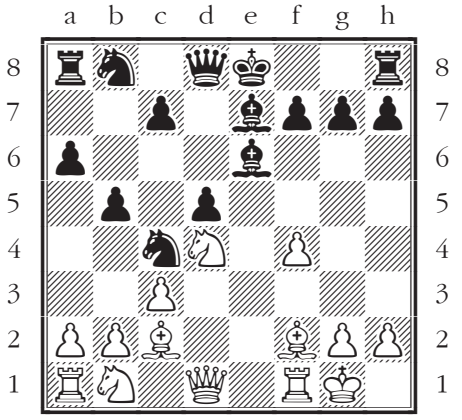
33.♕f3 ♖f5 34.♕e4 ♗f6 35.♖d1 ♗×c3 36.♖d7 a5 37.♕b7 ♕b6 38.♕×c7 ♕×c7 39.♖×c7 b4 40.♖ee7 ♗d4 41.♘e3 ♖c5 42.♘c2 ♖×c7 43.♖×c7 ♗b6 44.♖b7 ♗c5 45.♖b5 ♖c8 46.♖×a5 ♗×f2+ 47.♔×f2 ♖×c2+ 48.♔f3 ♖c3+ 49.♔f4 ½–½ Abreu Delgado,A (2477)-Trent,L (2425)/Havana CUB 2013/The Week in Ches 966]

12...♘c×e5 (⌓12...♘d×e5 13.♘×e6 (13.f4 ♘c4 *(13...♗g4)* 14.♘×c6 ♘×e3 15.♘×d8 ♘×d1 16.♘×e6 ♘e3 17.♘×c7+ ♔d7 18.♘×a8 ♘×c2 19.♘d2 ♗c5+ 20.♔h1 ♘×a1 21.♖×a1 ♖×a8 22.♖e1 ♔d6 23.g3 ♖c8=) 13...f×e6 14.♘d2 0–0 15.f4 ♘g6 16.♕g4 ♕d7 17.♘b3±; 12...♘×d4 13.c×d4 0–0 14.f4 f5 15.♘d2± Beyazın çok rahat bir oyunu var.)

13.f4 ♘c4 (13...♘g4 14.♗c1 ♘df6 15.h3 ♘h6 16.g4 ♗×g4 17.h×g4 ♘h×g4±; 13...♗g4 14.♕e1 c5 15.f×e5 c×d4 16.c×d4±)

14.♗f2 (14.♖e1 ♘f6 *(14...♘b8? 15.♘×e6 f×e6 16.♗d4 ♔f8 17.♖×e6 ♘d7 18.b3 ♘cb6 19.♘d2 ♗f6 20.♘f3 ♗×d4+ 21.♘×d4 ♕b8 22.♘c6 ♕b7 23.♕d4 ♘c8 24.♕×d5 ♘d6 25.♖×d6 c×d6 26.♕×d6+ ♔f7 27.♕e7+ ♔g8 28.b4 h6 29.♗b3+ ♔h7 30.♕e4+ 1–0* Sanal,V (2387)-Shanmugam,R (2406)/Istanbul TUR 2012/The Week in Chess 931) 15.♘c6 ♘×e3 16.♖×e3 ♗c5 17.♘×d8 ♗×e3+ 18.♔h1 ♔×d8 19.♕f3 ♗c1 20.♘d2 ♗×d2 21.♕f2 ♗×f4 22.♕×f4±)

14...♘b8?

(⌓14...♘f6 15.♘c6 ♕d6 16.♘×e7 ♔×e7 *(16...♕×e7 17.f5±)* 17.b3 ♘b6 18.f5 ♗d7 19.♖e1+ ♔d8 20.♕d4 ♖e8 21.♘d2±; 14...♘×b2 15.♕c1 ♘c4 16.♘c6 ♕c8 17.♘×e7 ♔×e7 18.f5+–; 14...g6 15.f5 g×f5 16.♗×f5±]

15.♘×e6 f×e6 16.♕h5+

Artık gerisi çok kolay, siyah şahın merkezde hiç bir koruması yok. (16.♕g4!? ♕d7)

16...♔d7 (16...♔f8 17.♖e1 (17.f5!? e5 18.f6 g×f6 *(18...♗×f6 19.♗c5+ ♔g8 20.♖×f6 g×f6 21.♗f5 ♘d6 22.♗e6+ ♔g7 23.♕g4+ ♔f8 24.♗×d5+–)* 19.♗f5±) 17...♕d6 18.b3 ♘b6 19.♘d2+–; 16...g6 17.♗×g6++–]

17.a4 b×a4 (17...♘c6 18.♖d1+–)

18.♖e1 ♗f6 19.♖×a4

Tehdit ♖×c4

19...♘d6 20.♘d2

Beyazın tüm taşları oyuna dahil oldu ve artık siyahın hiç bir şansı yok.

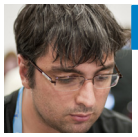
20...♘c6 21.♘b3 ♘b7 22.c4 d4 23.♗e4

Siyahın yapacak iyi bir hamlesi olmadığı için terk etti. **1–0**

Aronian'dan Wijk aan Zee'de dört dörtlük performans!

Tata Steel 2014

Ermeni yıldız toplamda dördüncü Wijk aan Zee galibiyetine uzanırken onu Giri ve Karjakin takip etti.

FM Tarık Selbes
Sporcu
tarikselbes@gmail.com

10-26 Ocak 2014 tarihleri arasında 76. sı düzenlenen satranç tarihinin en önemli geleneksel turnuvası sayılabilecek Wijk aan Zee'yi dünya iki numarası Levon Aronian etkileyici bir şekilde kazanmayı başardı. Bu galibiyetiyle Ermeni satranççı 2007, 2008 ve 2012'den sonra turnuvayı dördüncü defa kazanarak tüm zamanlarda turnuvayı en çok kazanan satranççılar sıralamasında bu turnuvayı beş defa kazanmayı başaran eski Dünya Şampiyonu Anand'ın ardından ikinci sıraya yerleşti. Bu sırayı Euwe, Korchnoi ve Portisch gibi efsanelerle paylaşması da turnuvanın ne kadar köklü ve önemli olduğuna gösterilebilecek bir kanıt adeta.

Turnuvayı 1,5 puan farkla kazanan Aronian'ın performansı Karpov'un Linares 1994'teki efsane performansını andıran boyuttaydı. Tabii son tur maçını kazanç pozisyonda yaptığı basit hatayla Van Wely'ye kaybetmeseydi her şey daha iyi olacaktı ama bu mağlubiyet zaten bir tur önceden birinciliği garantileyen Aronian'ın mutluluğunu pek gölgelemedi. Kısaca Aronian'ın galibiyet serüvenine şöyle bir göz atalım isterseniz.

İlk turda Harikrishna'ya siyahlarla yaptığı beraberliğin ardından ikinci tur Caruana gibi bir satranççıyı çok basit gözüken bir şekilde yenmeyi başaran Aronian ne kadar formda olduğunun sinyallerini en baştan veriyordu aslında. Genç Macar Rapport ile yaptığı rahat beraberenin ardından dört, beş ve altıncı turlarda sırasıyla Nakamura, Naiditsch ve So'yu yenen Levon bir anda 5/6 ve 3013 ELO performansı gibi inanılmaz bir istatistiğe erişti ve Hollandalı ev sahibi Anish Giri'nin ve Sergey Karjakin'in bir puan önünde liderliğini perçinledi. Seriyi beraberlikle durduran ancak turnuvanın en yaşlısı Boris Gelfand oldu. Geçtiğimiz senenin başarılı isimlerinden Gelfand, 2014'e iyi başlayamamasına ve Wijk aan Zee'de de kötü bir performans ortaya koymasına rağmen aynı zamanda dostu olduğu Aronian'a daha önce de çoğu zaman olduğu gibi iyi oynadı ve partiden yarım puanla ayrılmayı başardı.

Sekizinci turda Giri'ye karşı siyah taşlarla kale finalini savunmayı başaran Levon Aronian'ın galibiyet serisine verdiği bu aradan yararlanan Sergey Karjakin, Gelfand'a, üstelik de rakibinin uzmanı olduğu Najdorf'ta güzel bir şekilde kazanınca Ermeni satranççının yarım puan gerisinde yerini almayı bilmişti. Turnuvanın en kritik turu Aronian-Karjakin eşleşmesinin olduğu dokuzuncu turdu. 2013'te Norveç'te oynadıkları ve Karjakin'in kazandığı oyunu ilk 15 hamle aynen tekrarlayan iki satranççıdan dersini daha iyi çalışan Aronian'ın 16. hamlede oynadığı Ae2 hamlesinden sonra büyük ihtimalle hazırlığını unutan Karjakin, yaptığı hatalar sonucu piyon eksik bir vezir+çift kale finaline girmek zorunda kaldı. Geçer b piyonunu basitçe süren Levon Aronian böylece en yakın rakibini yenerek iki tur kala 1.5 puan farkla lider durumdaydı ve adeta galibiyeti garantilemişti. Onuncu turda turnuvanın başarılı isimlerinden Kübalı Dominguez'e etkileyici bir şekilde kazanmasını bilen Levon Aronian böylece son tura en yakın rakipleri Giri ve Karjakin'in 2(!) puan önünde girerek şampiyonluğunu ilan etti. Aronian'a birinciliği getiren bu partiyi analizli olarak yazının sonunda bulabilirsiniz. Son turda Van Wely'ye karşı basit bir mat taktiğini kaçırmasa bu farkı 2.5 puana kadar da çıkaracaktı ama olmadı ve bu çok da önem taşımayan partiden galip ayrılan Loek Van Wely oldu. Tecrübeli Hollandalı'nın da iyi bir turnuva geçirdiğini söyleyelim.

Şampiyon Aronian'ı tebrik ederken turnuvada Dominguez ve So gibi elit turnuvalara daha önce çok çağrılmayan satranççıların iyi performanslarına dikkat çekelim. Dominguez'in Caruana karşısındaki galibiyeti ve GM Ramirez'in analiziyle inceleyebileceğiniz Rapport'a karşı güzel taktik kazancı özellikle dikkat çekti. Keza genç Anish Giri de turnuvayı iki galibiyet ve dokuz beraberlikle yenilgisiz tamamlayarak kalitesini gösterdi ve ileride zirve için mücadele edeceği mesajını verdi. Anish'in Carlsen'den dört yaş küçük ve henüz 19 yaşında olduğunu da göz önüne alınırsak bunun çok da gerçekleşmesi zor bir hayal olmadığını söyleyebiliriz.

Turnuvanın en büyük hayal kırıklığı üç numaraya kadar yükselen Amerikalı Hikaru Nakamura'ydı. Sadece son iki sırayı paylaşan Rapport ve Naiditsch'e kazanabilen Nakamura buna karşın Aronian, Van Wely ve Harikrishna'ya kaybederek turnuvayı yüzde 50'nin altında tamamladı. Harikrishna'ya kaybettiği ve yazının sonunda da bulabileceğiniz parti Amerikalı'nın formsuzluğunun bir göstergesiydi. Keza

daha önce de bahsedildiği gibi Gelfand da hayal kırıklığı yaratan bir başka isimdi. İsrailli -2 gibi kötü bir skor elde ederek hayranlarını üzdü.

Her sene üç kategoride düzenlenen turnuvada bu sene finansal problemler yüzünden A kategorisine ek olarak sadece bir kategori daha düzenlendi. B kategorisi de A kategorisine benzer bir seyir izledi ve Hırvat Ivan Saric'in tıpkı Aronian gibi dominasyonuna sahne oldu. 10/13 performansla Hollandalı efsane Timman ve turnuvayı bir süre lider götüren Gürcü Jobava'nın 1.5 puan üzerinde turnuvayı bitiren Saric, turnuva yönetmeliği gereği seneye A kategorisinde oynamaya hak kazandı. Bakalım Hırvat GM B kategorisindeki bu başarısını dünya satrancının zirvesindeki isimlere karşı da gösterebilecek mi?

77. Wijk aan Zee Turnuvası 9-25 Ocak 2015 tarihleri arasında yapılacak. Hollanda'nın bu ufak sahil kasabasında seneye yine görüşmek üzere!

Rapport - Dominguez

Analiz: GM Alejandro Ramirez

1.c4 c5 2.♘c3 g6 3.g4!? Olabildiğince sıra dışı. Bu hamle siyahın şah kanadındaki gelişimini rahatsız etmeye yönelik zira şimdi siyah at doğal karesi olan f6 karesine gelemiyor. Buna karşın beyazın da şah kanadı kesin olarak zayıflamış durumda. Bunun karşılıklı şansların olduğu bir oyuna yol açacağı muhakkak.

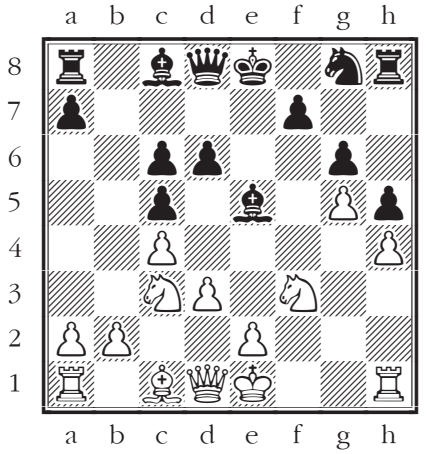
3...♗g7 4.♗g2 ♘c6 5.d3 d6 6.g5 (6.h3 ♘f6 7.g5 ♘h5 h3 bir tempo kaybı gibi göründüğünden beyaz için çok rahat olmazdı.)

6...e6 7.h4 h5 (7...♘ge7 8.h5 0–0 varyantını bilgisayar haricinde kimse oynamazdı. Şah kanadında beyazın hücumuna aldırış etmeden rok atmak, beyazın h hattını açabileceği ama buna karşın siyahın fianchetto yaptığı örneğin Dragon gibi başka açılışların aksine tehditlerinin gözükmediği tehlikeli bir konuma yol açardı.)

8.♗×c6+ İlginç bir hamle, gerçi çok yapay görünüyor. Hamlenin ardında yatan fikir, siyahın c8 filini koyacak kullanışlı herhangi bir kare bulmakta zorlanması ve bu sırada beyazın siyahın zayıf piyon yapısını cezalandırmayı deneyebilecek olması. Şanslar halen eşit ancak siyahın hamleleri beyazınkilere göre daha doğal görünüyor.

8...b×c6 9.f4?! Bu hamlenin çok aç gözlü olduğunu düşünüyorum. Beyaz siyahın merkez piyonlarının ileri gitmesini önlemeye çalışıyor fakat bu hamleyle g4 karesi ciddi bir şekilde zayıflıyor.

9...e5 10.f×e5 ♗×e5 11.♘f3

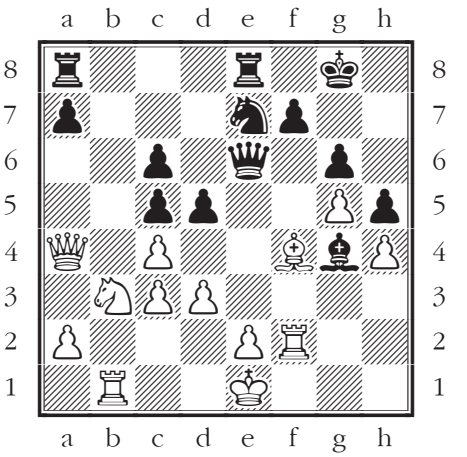

11...♗×c3+!? Dişe diş, göze göz! Fili geriye dönmekte herhangi bir sakınca yoktu, ancak Dominguez rakibinin zayıflıklarından en kısa zamanda faydalanmak istiyor.

12.b×c3 ♘e7 13.♗f4 0–0 14.♘d2 d5 15.♕a4 (15.♖b1 ♗g4 16.0–0∞ daha tedbirli olurdu. Beyaz, vezirini savunmaya yardım edeceği ve belki de siyah karelere atak yapabileceği şah kanadına aktarıyor.)

15...♗g4 16.♖h2 ♖e8 17.♖b1 ♕d7 18.♖f2 ♕e6 (Baskı e2 piyonu üzerinde yoğunlaşıyor.)

19.♘b3? Dominguez'in yanıtını gözden kaçırarak.

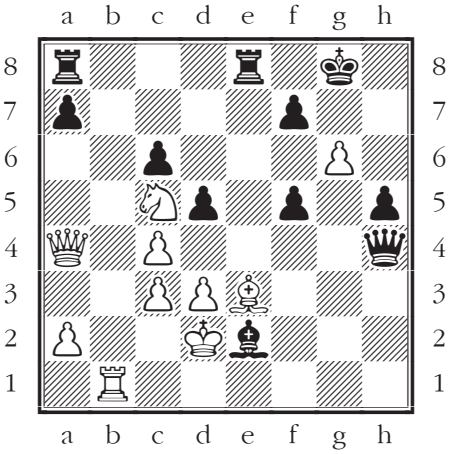

19...♗×e2!! Fantastik!

20.♔d2 (20.♖×e2 ♕g4 tamamen ölümcül. Beyaz b1'deki kaleyi kazanan ♕g1+, f4 fili ve e-hattının açılışı tehditlerine karşı savunmasız. 21.♗h2 ♘f5 22.♖bb2 ♕g2! Ve hücuma dayanamayan beyazlar için perde kapanıyor.; 20.♘×c5 ♕g4 21.♔d2 ♕×h4 ise oyuna dönüşürdü.)

20...♕g4 21.♘×c5 ♕×h4 22.♗e3 ♘f5 23.♖×f5 g×f5 Talihsiz bir şekilde beyaz için problemler bitmiş değil. Materyal olarak hala altta ve karşı oyunu yok.

24.g6! Ünlem işareti beyazın inatçılığı için. Güçlü bir oyuncu olmanın en önemli özelliklerinden biri rakibe mümkün olduğunca fazla sorun çıkarmak. (24.c×d5 ♕×a4 25.♘×a4 c×d5 Kübalı'ya çok fazla materyal üstünlüğü verirdi, her ne kadar bu varyant oyunu en çok uzatacak varyant olsa da.)

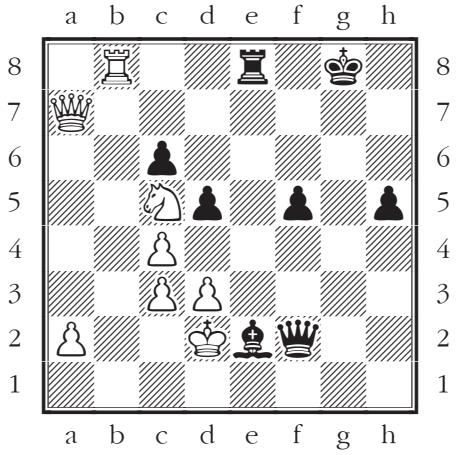

24...♖×e3! Doğru karşılık!

(24...f×g6 25.♕×c6 ve birden beyaz değil siyah şah ciddi bir tehlike altında! g6'yı savunmak şaşırtıcı bir şekilde olanaksız.)

25.♔×e3 ♖e8+ 26.♔d2 ♕f2 27.g×f7+ ♔×f7 Dominguez hayaletlerden korkmuyor .

28.♕×a7+ ♔g8 29.♖b8

29...♗×d3+! Son incelik.

30.♔×d3 ♕e2+ Bir sonraki hamlede mat ile. Bir önceki turda Caruana karşısındaki pozisyonel şaheserinden sonra spektaküler bir taktik oyun, Dominguez neden satranç elitine dahil olduğunu böylece gösteriyor. **0–1**

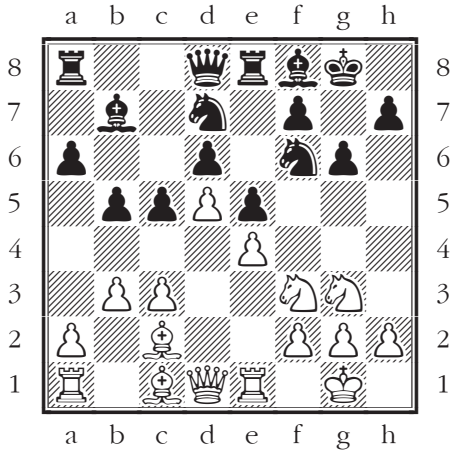
Harikrishna - Nakamura
Analiz: GM Alejandro Ramirez

1.e4 c5 2.♘f3 d6 3.♗b5+ ♘d7 4.0–0 a6 5.♗d3 Bu hamlenin fikri c3'ten sonra fili c2'ye oynamak. Siyah e5 oynamadan beyazın kuvvetli bir piyon merkezi kurmasını engellemeyeceğinden bu hamle sonunda İspanyol Açılışı'na benzer bir oyuna yol açıyor.

5...♘gf6 6.c3 b5 7.♗c2 ♗b7 8.♖e1 e5 9.d4 Beyaz gelişiminden feragat ederek istediği yapıya ulaştı. Mantıksal olarak siyahın bir sorunu olmaması gerekiyor ancak konum her iki taraf için de oynanabilir.

9...♗e7 10.♘bd2 0–0 11.♘f1 ♖e8

12.♘g3 ♗f8 13.d5 g6 14.b3

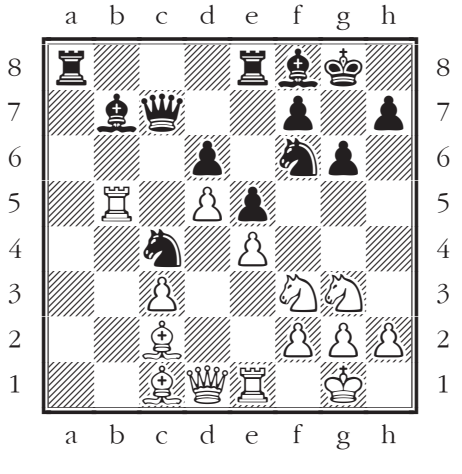
Pozisyonun karakterini değiştirmeyen yeni bir hamle. Oyun İspanyol Açılışı'nın Breyer Varyantı'nı çok andırıyor, ancak siyahın birkaç ekstra temposu mevcut. Madalyonun diğer yüzünde ise siyah c5 oynadığından ötürü beyazın merkezini c6 ile parçalamak fikrinden yoksun.

(14.♗g5 h6 15.♗d2 David-Olswezski 2011 partisinde oynanmıştı)

14...♘b6 15.♖b1 c4 Bu hamle muhtemelen fazla aceleci.

16.b×c4 ♘×c4 17.a4 ♕c7 (17...♕a5 18.♘d2! ♕×c3? (18...♘b6 19.c4 beyaza güzel bir üstünlük verirdi) 19.♘e2 ♕a5 20.♘×c4 b7'de boşta duran fil yüzünden taş kaybeder)

18.a×b5 a×b5 19.♖×b5

Beyaz piyon kazandı fakat bedavaya değil. Siyahın vezir kanadındaki açık hatlar ve c4 karesindeki atı nedeniyle iyi bir karşı oyunu ve kompansasyonu var, c3 zayıflığından ise bahsetmeye gerek bile yok.

19...♘a3 (19...♗a6 20.♖b3 ♘d7 biraz daha mantıklı görünüyordu.)

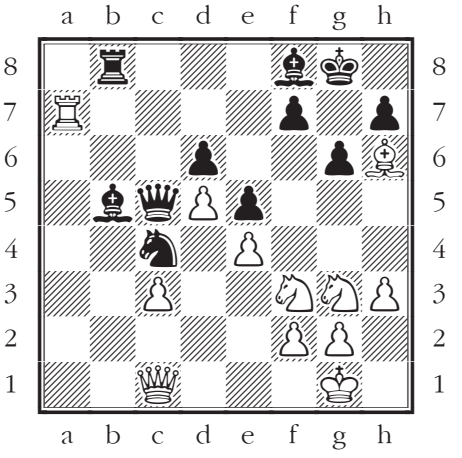
20.♖b3 ♘×c2 21.♕×c2 ♘d7 22.♗e3 ♗a6 23.♖a3 ♗b5 24.♖ea1 ♖×a3 25.♖×a3

Beyaz piyon üstünlüğünü yavaşça sağlamlaştırıyor ancak c3 piyonu daha uzun bir süre zayıflık olarak kalmaya mahkûm. Siyahların problemi beyazın bu piyonunu kaybetmek için henüz endişelenmesine gerek duymaması.

25...♖b8 26.♖a7 ♕c8 27.h3 ♘b6 28.♕c1 ♘c4 29.♗h6 Oyunun yönünü şah kanadına çevirmek akıllıca, zira siyah şah kanadını görece savunmasız bıraktı. Siyahın sağlam yapısına karşın beyaz zayıf karelerden yararlanmayı deneyebilir.

29...♕c5? Nakamura'dan alışık olmadığımız bir hata. Harikrishna bu zayıf hamleyi tamamen çürütüyor.

(29...♖a8 30.♖×a8 ♕×a8 31.♗×f8 ♕×f8± siyaha hala konumu tutmak için şans verirdi, her ne kadar durumu pek iç açıcı olmasa da.)

30.♘h5! Güzel bir kombinatif bitiriş.

30...♗g7 (30...♕×a7 31.♘f6+ ♔h8 32.♗×f8 ♘e3 bu acı hamle beyaz vezirin h6'ya gelmesini engelleyen tek seçenek. (32...♖×f8 33.♕h6 çabuk bir mat ile.) 33.♗×d6+– ve oyun açıkça kayıp.; 30...g×h5 31.♕g5+ ♔h8 32.♕f6+ ♔g8 33.♕×f7+)

31.♗×g7 ♕×a7 32.♕h6 f5 33.♘g5 Siyah mat oluyor. Şaşırtıcı derecede hızlı bir son!

1–0

Dominguez - Aronian

Analiz: GM Alejandro Ramirez

1.e4 e5 2.♘f3 ♘c6 3.♗b5 a6 4.♗a4 ♘f6 5.0–0 ♗e7 6.d3

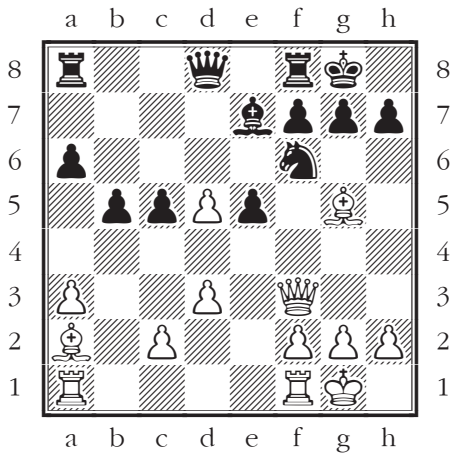
Son zamanlarda popüler olan bir varyant. Marshall, Breyer ve Ruy Lopez'in diğer uzun ve teorik ana devam yollarından bıkanlar için bu hamle daha sakin ama rakip için tehlikeli de olabilecek bir seçenek.

6...b5 7.♗b3 0–0 8.♘c3 d6 9.a3 Siyah ♘a5 ile b3 filini almak için hazır olduğundan bu profilaktik hamle oynandı.

9...♘a5 (9...♗g4 10.♗e3 ♘d4 11.♗×d4 e×d4 12.♘d5 ♘d7! varyantı geçen sene Tromso'da Dünya Kupası'nda oynanan Ramirez-Tomashevsky partisinde eşitliği sağlamıştı. O partiden bu yana varyant berabere biten iki oyunda daha tekrarlandı.)

10.♗a2 ♗e6 11.♗g5 c5 12.b4 (12.♗×f6 ♗×f6 13.♘d5 Motylev-Sonntag ve Kulatos-Nyback partilerini beyaza kazandırdı ancak henüz denenmemiş doğru 13...c4! hamlesinden sonra beyazın avantajı minimal olmalı.)

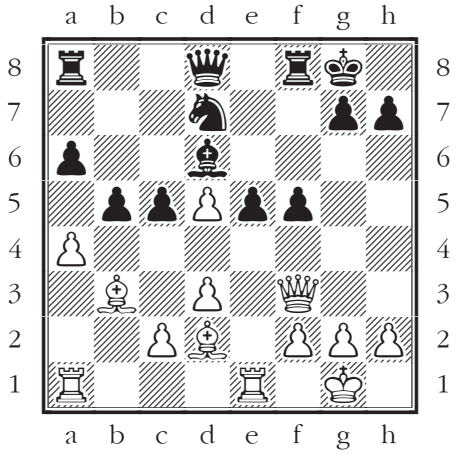
12...♘c6 13.♘d5 ♗×d5 14.e×d5 ♘d4 15.b×c5 ♘×f3+ 16.♕×f3 d×c5

Konumun kapalı doğasından ötürü beyazın fil çifti avantajı çok kritik bir öneme haiz değil. Ancak beyazın konumu yine de daha rahat gibi görünüyor.

17.♖fe1 ♘d7 18.♗d2 ♗d6 19.a4 f5 20.♗b3?! Aronian'ın karşı oyununu kesinlikle hafife alan bir hamle.

(20.♕h3 olası bir e4'ün etkisini azaltarak çok daha ihtiyatlı bir hamle olurdu.)

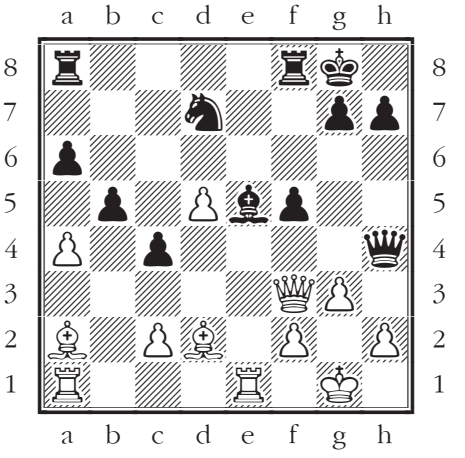

20...e4! Bu hamleyi harika bir atak takip ediyor.

21.d×e4 (21.♕h3 yine daha güvenliydi ama Dominguez Aronian'ın atağına inanmıyor.)

21...c4 22.♗a2 ♕h4 23.e5 (23.g3 ♘e5! 24.♕g2 ♕h5 fili a2'ye koyduğuna beyazı pişman eden bir konuma yol açardı. Özellikle de beyazın açılışta fili korumak için bir tempo kaybettiği göz önüne alınırsa!)

23...♗×e5 24.g3

24...♕g4! Çok dakik, beyaz karelerin zayıflığı bu konumdaki en önemli unsur.

25.♕×g4 f×g4 26.c3?! (26.♖ad1 ile bazı taşları aktifleştirmek gerekliydi.)

26...♗f6! (26...b4?! 27.♗×c4 b×c3 28.♗e3 sadece beyazın fillerini aktifleştirmeye yarardı.)

27.♗b1 (27.a×b5 a×b5 a2'deki fil için tamamen rahatsız bir konuma yol açardı, filin hiç karesi yok ve alınacağı kesin.)

27...b4 28.♖e3 ♖ad8 29.♗f5 h5 30.♖d1 b3 Siyahın geçer piyonu ona kazancı garantileyen bir üstünlük sağlıyor ve Aronian bu avantajı sorunsuz bir şekilde galibiyete çeviriyor.

31.♗c1 ♗g5 32.♗e6+ ♔h8 33.♖e2 ♗×c1 34.♖×c1 ♘c5 35.a5 ♖fe8 36.♔f1 g6 37.♖ce1 ♔g7 Beyazın hala eli kolu bağlı!

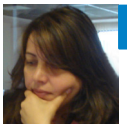
38.d6 ♖×e6 39.♖×e6 ♘×e6 40.♖×e6 ♖d7! Şf7 ve onu takiben beyazın kalan son ümidi olan geçer piyonun alınmasını hazırlıyor.

41.♖e8 ♖×d6 42.♔e2 ♖d3 0–1

Türkiye Görme Engelliler Şampiyonası

Mümin Aksu şampiyon

Kulüplerde İstanbul Altınokta Spor Kulübü, Gençlerde Burak Gülmez, Yıldızlarda Hüseyin Cem Cengiz birinci olurken, Kadınlarda Zeynep Güleryüz dördüncü kez şampiyonluğunu ilan etti.

Fatma Yılmaz
FIDE Hakemi
fyilmazmavikale@gmail.com

2014 Görme Engelliler Türkiye Şampiyonası 30 Ocak-2 2014 Şubat tarihlerinde Antalya Kemer Queen Elizabeth Hotel'de yapıldı.

Görme Engelliler Spor Federasyonu (GESFE) Başkanı Abdullah Çetin'in, (GESFE) Yönetim Kurulu üyelerinin, çok sayıda görme engelli kulüp yöneticisinin de katıldığı şampiyonanın açış törenine hatta şampiyonanın tamamına damgasını vuran 14 Ekim 2013'te kaybettiğimiz Kemal Özceyhan oldu. Özceyhan 12 yaşındayken arkadaşının babasına ait dükkanda bir patlayıcının elinde patlamasıyla tamamen kör olmuş, görme engelli satranççılarla tanıştıktan sonra satranca yoğunlaşmış, milli takım oyuncusu olarak ülkemizi temsil etmenin yanı sıra yaptığı çalışmalarla görme engelliler arasında satrancın yaygınlaşmasına katkı sunmuş, 5 Eylül 2013'te bir motosikletlinin çarpması sonucu ağır yaralanmış, olduğu bir dizi ameliyata, günlerce kaldığı yoğun bakıma rağmen gözlerini bir daha açamamış ve 14 Ekim 2013'te daha 24 yaşındayken aramızdan ayrılmıştı.

Bu yıl on beşincisi düzenlenen ve işte bu acıyla başlayan şampiyonaya Genel kategoride 81, Gençler kategorisinde 33, bu yıl ilk kez düzenlenen Yıldızlar kategorisinde 18, Bayanlar kategorisinde 27 kulüp, toplamda 284 sporcuyla katıldı. Takım sıralaması ve bireysel sıralamaların belirlendiği şampiyonada adeta hiçbir sürpriz sonuç yaşanmadı ve geçmiş yıllarda da ulusal olan sporcular, final sıralamada yer değiştirseler de, ulusal takımdaki yerlerini korudular.

Beşinci kez düzenlenen Kadınlar Şampiyonası'nda da Zeynep Güleryüz dördüncü kez altın madalyanın sahibi olarak adeta "Kolay kolay şampiyonluk koltuğunu kimseye bırakmam." dedi.

Geçen yıllara göre şampiyonanın temel değişikliği Yıldızlar kategorisiydi. Bu yıl ilk kez düzenlenen bu kategoride küçük sporcular bir yandan yaşıtlarıyla oynamanın keyfini çıkarırken bir yandan da büyüklere alt yapının oluşmaya başladığı mesajını verdiler.

Antalya, Manavgat The Colours West Hotel'de yapılması planlanan, hatta teknik toplantısı bile The Colours West'te yapılan, katılımcıların konaklamasında yaşanan sorunlardan dolayı son anda Kemer Queen Elizabeth Hotel'e aktarılan şampiyona, dört gün süren zorlu maçların, maçlar sırasında kurulan dostlukların, bir kaza sonucu aralarına katılan, bir kaza ile aralarından ayrılmak zorunda kalan, geride kalanlara Haldun Taner'in dilinden "Ölürse ten ölür/Canlar ölesi değil!" dedirten Kemal Özceyhan'ın anısına kardeşi Eda Özceyhan'a plaket, dereceye giren kulüplere, sporculara kupa ve madalyalarının verilmesinin ardından 2 Şubat 2014'te sona erdi.

2014 Görme Engelliler ulusal takımı IA Selçuk Büyükvural ile birlikte

Genel Kategori Final Sıralamada İlk Altı (Ulusal Takım)			
Sıra	**Ad-Soyad**	**Kulüp**	**Puan**
1	Mümin Aksu	Ankara Çankaya Belediyesi Görme Engelliler S. K.	7½
2	Yusuf Solak	Manisa Görme Engelliler S. K.	7
3	Kerim Altınok	İstanbul Görme Engelliler S. K.	7
4	Gökhan Güngör	İstanbul Altınokta S. K.	7
5	Selim Eyüp Altınok	İstanbul Görme Engelliler S. K.	6½
6	İbrahim Dal	İstanbul Altınokta S. K.	6½

Kadınlar Kategorisi Final Sıralama İlk Beş			
Sıra	**Ad-Soyad**	**Kulüp**	**Puan**
1	Zeynep Güleryüz	Gençlerbirliği Görme Engelliler S. K. Ankara	7
2	Bahar Gürses	Denizli Görme Engelliler S. K.	5½
3	Huriye Çetintaş	Antalya Görme Engelliler S. K.	5½
4	Merve Akbulut	Konya Selçuk Görme Engelliler	5
5	İmrahan Taşın	Bursa Osmangazi Belediyesi Görme Engellier S. K.	5

Gençler Kategorisi Final Sıralamada İlk Beş			
Sıra	**Ad-Soyad**	**Kulüp**	**Puan**
1	Burak Gülmez	Eskişehir Görsem Görme Engelliler S. K. Derneği	6
2	Soner Kurnaz	Ankara Gençlerbirliği Görme Engelliler S. K.	6
3	Süleyman Saltık	Ankara Altınokta S. K.	6
4	Ümit Selçuk	Kayseri Görme Engelliler S. K.	5
5	Recep Aydeniz	Denizli Görme Engelliler S. K.	5

Yıldızlar Kategorisi Final Sıralamada İlk Beş			
Sıra	**Ad-Soyad**	**Kulüp**	**Puan**
1	Hüseyin Cem Cengiz	İstanbul Altınokta S. K.	6½
2	Muhammed Dönmez	Malatya Görme Engelliler S. K.	5
3	Abdurrahman Şan	Gaziantep Mithat Enç Körler S. K.	5
4	İsmail Uysal	Manisa Spil Engelliler S. K.	5
5	Emrullah Muslu	Engelsiz Akademi S. K. İstanbul	5

Kulüpler Final Sıralamada İlk Beş		
Sıra	**Kulüp**	**Puan**
1	İstanbul Altınokta S. K.	24
2	Ankara Altınokta S. K.	22
3	Konya Selçuk Görme Engelliler S. K.	21,5
4	Ankara Çankaya Belediyesi Görme Engelliler S.K.	20
5	İstanbul Engelsiz Akademi S.K.	20

2010 Görme Engelliler Ulusal takım: Selim Altınık, Kerim Altınok, Gökhan Güngör, Kemal Özceyhan. Arka sıra ulusal Takım Antrenörü Tarık Kumlalı, Mümün Aksu, Uğur Yuvarlak

Zeynep Güleryüz, Bahar Gürses, Huriye Çetintaş

Seçme oyunlar

Mümin Aksu - Ünal Dönmez

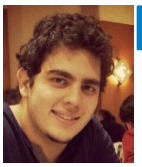
1.e4 e5 2.♘f3 ♘c6 3.♗c4 ♘f6 4.♘g5 ♗c5 5.♗×f7+ ♔e7 6.♗d5 ♖f8 7.0–0 ♕e8 8.c3 d6 9.♗×c6 b×c6 10.d4 ♗b6 11.♕d3 h6 12.♘f3 ♕h5 13.♗e3 ♘g4 14.♘bd2 ♗e6 15.♖fe1 ♖ad8 16.h3 ♘×e3 17.♖×e3 c5 18.♘c4 c×d4 19.c×d4 e×d4 20.♘×d4 ♗×c4 21.♕×c4 ♗×d4 22.♕×d4 ♕e5 23.♕×a7 ♕×b2 24.♕×c7+ ♖d7 25.♕c3 ♕×f2+ 26.♔h1 ♕f6 27.e5 d×e5 28.♖×e5+ ♔f7 29.♕c4+ ♔g6 30.♖e6 ♖d6 31.♖×f6+ ♖f×f6 32.♖e1 h5 33.♕e4+ ♔h6 34.♖e2 g5 35.♕e8 h4 36.♔h2 g4 37.♕h8+ ♔g5 38.h×g4 ♔f4 39.♕h5 1–0

Kerim Altınok - Uğur Yuvarlak

1.d4 ♘f6 2.♘f3 d6 3.c4 ♘bd7 4.♘c3 e5 5.e4 ♗e7 6.♗e2 0–0 7.0–0 ♖e8 8.d5 ♘c5 9.♕c2 a5 10.♗e3 b6 11.h3 ♗d7 12.b3 ♖f8 13.a3 ♘e8 14.b4 ♘a6 15.♖ab1 f5 16.♘e1 f4 17.♗d2 g5 18.♘d3 ♘g7 19.♖fc1 h5 20.f3 g4 21.h×g4 h×g4 22.f×g4 ♗h4 23.♗f3 ♗g3 24.♔f1 ♕h4 25.♔e2 ♗×g4 26.♖h1 ♕g5 27.♖bg1 ♘h5 28.♔d1 a×b4 29.a×b4 c5 30.d×c6 ♘c7 31.♘d5 ♖a1+ 32.♔e2 ♖×g1 33.♖×g1 ♗h2 34.♖a1 ♗×f3+ 35.g×f3 ♕g2+ 36.♔d1 ♕×f3+ 37.♔c1 ♘×d5 38.c×d5 ♘g3 39.c7 ♖c8 40.♘×e5 d×e5 41.d6 ♕×e4 42.♖a7 ♘e2+ 43.♔b1 ♕d5 44.♕a2 ♕×a2+ 45.♔×a2 f3 46.d7 1–0

Gibraltar Festivali
Şampiyon Cheparinov

Eşitlik bozma maçları sonunda Cheparinov, Ivanchuk ve Vitiugov'u geride bıraktı

Burak Özalp
Sporcu
ozalpburak92@gmail.com

Birleşik Krallık bünyesindeki Cebelitarık kentinde(Gibraltar) düzenlenen Tradewise Gibraltar Masters 2014 turnuvasını sürpriz bir şekilde Bulgaristan'ın güçlü genç büyükustalarından (27) Ivan Cheparinov kazandı. 10 maçta 8 puan alan Cheparinov, tie-break maçları sonucunda kendisiyle eş puanlı Nikita Vitiugov (Rusya) ve Vassily Ivanchuk (Ukrayna)'yı geride bırakarak festivali kazandı. Bu başarısı ile £20,000 lik çekin de sahibi oldu. Türkiye İşBankası Liginde geçtiğimiz senelerde hamle yapan, Türk satranççıların yakından tanıdığı Ukraynalı Mariya Muzychuk, bayanlar klasmanında birinci olurken, ikinci Çin'den Zhao Xue, üçüncü ise Ukrayna'dan Nataliya Zhukova oldu.

Aslında 2672 Elo puanı ve Dünya sıralamasında 75. olması ile Ivan'ın turnuvayı kazanması şüpheyle yaklaşılmayacak gibi gözükse de, turnuvanın akılalmaz gücüne bakılınca turnuvayı 17. başlayan birinin şampiyonluk kupasını kaldırması satranç otoritelerini şaşırttı. Özellikle son üç turdaki üst üste gelen galibiyetlerin şampiyonluğa katkısı yadsınamaz etkide oldu.

15 dakika ve hamle başına 10 saniye eklemeli tempoda her şey yaşanabiliyor. Özellikle oyuncular yorgunken hatalar kaçınılmaz oluyor.

Turnuvadaki son tie-break mücadelesinin berabere sonuçlanması ile Cheparinov, Vitiugov karşısında 1.5-0.5 üstünlük kurarak turnuvayı kazanıyor!

Şimdi sizlerle turnuvada öne çıkan birkaç oyunun analizlerini paylaşacağım. Analizler genel hatları ile, Alejandro Ramirez Alvarez tarafından yapılmış olup, tarafımca Türkçe'ye çevrilmiş ve eklemeler yapılmıştır. Umarım beğenirsiniz.

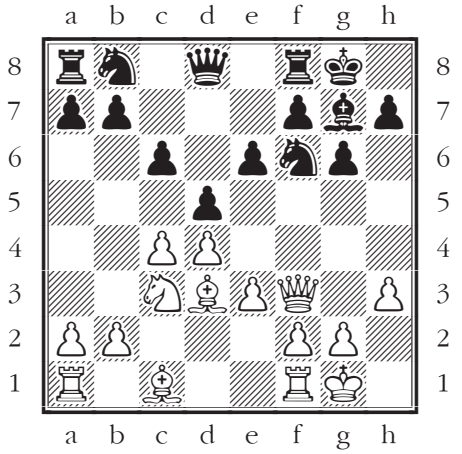
Eljanov - Paehtz

Turnuvadaki ilk analiz ikinci turda karşı karşıya gelen Ukraynalı büyükusta Eljanov ve geçtiğimiz yıllarda Türkiye'de de antrenörlük yapmış Alman Uluslararası Usta Paethz maçından.

1.d4 d5 2.c4 c6 3.♘c3 ♘f6 4.e3 g6

Schlecter Sistemi, herzaman 1.d4 e karşılık sağlam bir savunma olarak kabul edilir. Özellikle beyazın erken e3 oynadığı Slav varyantlarında siyahlar bu sistemi rahatlıkla tercih edebilir.

5.♘f3 ♗g7 6.♗d3 0–0 7.0–0 ♗g4 8.h3 ♗×f3 9.♕×f3 e6

Siyahlar beyaz filini verdikten sonra piyonları beyaz karelere yerleştirmeye çalışıyor. Siyahın pozisyonu yeteri kadar sağlam, beyazın hızlı bir şekilde bir avantaj sağlaması oldukça güç. Bu tarz oyunlarda genellikle biraz sabır gerekir. Şimdi iki tarafta taşlarını ideal karelere getirmeye çalışacak

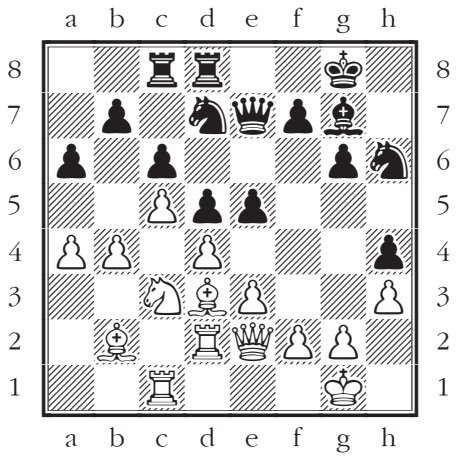
10.b3 ♖e8 11.♗b2 ♘bd7 12.♖fd1 ♖c8 13.♖ac1 ♕e7 14.♗f1 ♘b6 15.♕e2 ♖cd8 16.♕c2 ♘bd7 17.a3 ♖c8 18.♖d2 ♖ed8 19.♕d1 ♘e8 20.b4

Eljanov Vezir kanadında alan üstünlüğü sağlamaya çalışıyor.

20...a6 21.♕b3 ♘d6 22.c5 ♘f5 23.♗d3 ♕g5 24.♕d1 h5 25.♕e2 h4?!

(25...♘h4 26.f4 ♕g3 27.♗b1 ♘f5= ♕h4 fikriyle, konum tamamıyla eşittir.)

26.♕g4 ♕e7 27.a4 ♘h6 28.♕e2 e5

Yaklaşık 15 hamlelik manevralar sonucunda beyaz e4, siyah ise e5 sürüşü için hazır. Ancak Eljanov bir sürpriz hazırlıyor!

29.e4!? Bunun dışındaki tüm hamleler Paethz'in tüm sorunlarını çözerdi.

29...e×d4! (29...d×e4 30.♘×e4 ♘f5 31.d×e5 ♘×e5 Bu varyant da siyahlar için eşittir, Ancak Elisabeth bugün keskin oynamayı seviyor!)

30.e×d5! Eljanov'un karşı fikri.

30...d×c3! Forse (30...♕e5 31.♘e4! ♕×d5 32.♗c4 ♕f5 33.♗×d4 Beyazın çift fili Siyahın pozisyonunu baltalamak için yeterli.)

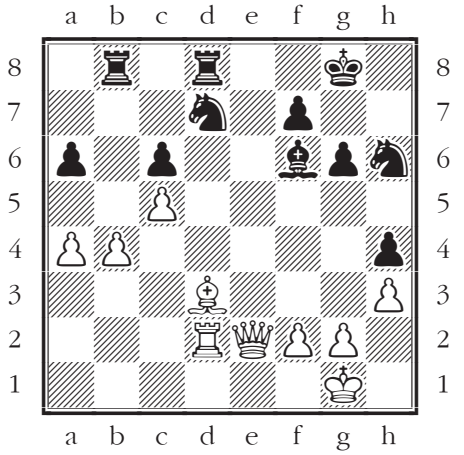
31.♕×e7 c×d2 Siyahın piyonu beyazın taşlarını hırpalamaya devam ediyor. Eljanov'un birkaç alternatif hamlesi var, ancak o en iyisini seçiyor.

32.♖d1 (32.d×c6 ♗×b2 transpoze olur. *(32...d×c1♕+ 33.♗×c1 b×c6 34.♗×h6 ♗×h6 35.♗c4)* Her ne kadar siyah materyal üstünlüğüne sahip olsa da, bu konumu siyahlarla oynamak çok zor, özellikle f7 karesindeki baskı siyahın işlerini zorlaştırıyor.); 32.♕×h4 ♗×b2 33.♖d1 ♔g7 34.d×c6 ♗f6 35.♕f4 ♖×c6 36.♕×d2 Beyaz konumu kompanse etmeyi başardı, ancak siyahların pratik şansları daha kuvvetlidir.)

32...♗×b2 33.♖×d2? Önemli bir hata. (33.d×c6! Önce piyonu alarak, siyahı ♗f6 fikirlerinden uzak tutmalıydı. 33...b×c6 34.♕×h4 ♘e5=)

33...♗c3?! Çabuk verilmiş bir karar, bu kader aceleci oynamayıp önce (33...♗f6 34.♕e3 ♔g7 Ve siyahlar iyi bir pozisyon elde ederdi. Beyazın Halen vezirin konumunu çözmesi gerekecek. Bunun yanısıra Houdini'de de beyazın konumunu umutsuz buluyor (–1.19). 35.d6? Yanlış bir karar olurdu. 35...♖e8 36.♕f3 ♗c3! Ve Eljanov'un konumu çöküşe hazır, ♗b4 ve a5 hamleleri sonunda beyazın durumu Pavel'in konumu umutsuz olurdu.)

34.d×c6 b×c6 35.♖c2 ♗f6 36.♕e2 ♖b8 37.♖d2?

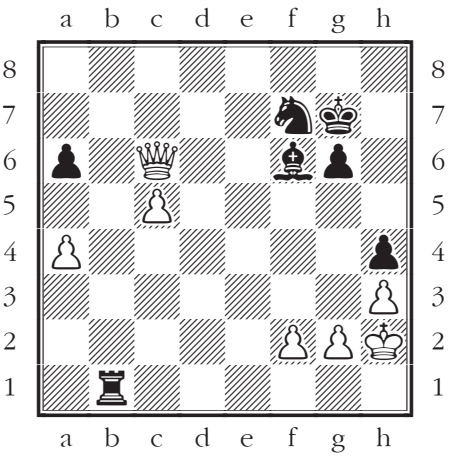

(37.♕e1 Basitçe b4teki piyonu koruması gerekirdi.)

37...♖×b4?! Paethz yine biraz aceleci davranıyor. Daha iyisi; (37...♖e8! Harika bir ara hamle, Şimdi siyahlar ♗g5'e de vakit bulmuş oluyor. 38.♕f3 ♗g5!–+]

38.♗×g6! Beyazı oyunda tutan belki de tek varyant, ancak halen siyahlar iyi konumda.

38...f×g6 39.♖×d7 ♖×d7 40.♕e8+ ♔g7 41.♕×d7+ ♘f7 42.♕×c6 ♖b1+ 43.♔h2

43...♗e5+ (43...♖f1!∓ 44.♕f3? *(44.g4; 44.f4 ¦xf4 45.£xa6 ¥e5³)* 44...♗e5+ 45.g3 h×g3+–+)

44.g3 ♖b2 45.♔h1 h×g3

Ve oyun beraberlikle sonuçlandı. Beyaz sadece çok dakik ve doğru oyun ile konumunu tutabilir, ancak siyahın kaybetme şansı neredeyse hiç yok. Ancak Paethz uzun ve yorucu bir mücadelenin ardından, Eljanov'a karşı beraberliği yapıyor. Güzel maç için tebrikler! **½–½**

Ivanchuk - Vachier-Lagrave

Turnuva'nın son turunda namıdeğer "Chucky", 2009 Dünya Gençler Şampiyonu Fransız Vachier-Lagrave ile karşı karşıya geliyor.

1.♘f3 ♘f6 2.c4 c5 3.g3 g6 4.♗g2 ♗g7 5.0–0 0–0 6.d4 c×d4 7.♘×d4 ♘c6 8.♘c3

Simetrik İngiliz Varyantı,beyazlar için sağlam bir açılış tercihi olsa da, siyahların hiçbir problemi yok ve şimdiden konumu eşitlemiş gibi gözüküyor.

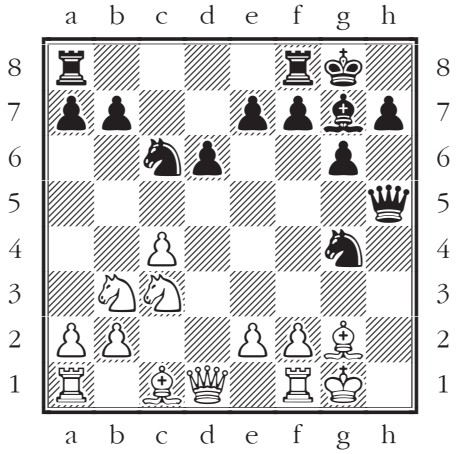
8...♕a5 9.♘b3 ♕h5!?

Siyah bu hamlesiyle g4'te oluşabiliecek taş fedalarına hazır. Maxime'de uzun manevralarla dolu bir İngiliz oyunsonuna girmek yerine oyunu karıştırmayı planlıyor.

10.h3 d6 11.g4 ♗×g4

Ivanchuk'da beraberliğe hiç niyetli gözükmüyor. Başarılı ve zorlu mücadelerin ardından eğer bu final turunda galibiyet elde edebilirse, eşitlik bozma maçları ile uğraşmadan şampiyonluğunu ilan etmiş olacak.

12.h×g4 ♘×g4

13.♗f4

Zorunlu ve prensipler dahilinde yapılmış bir hamle.

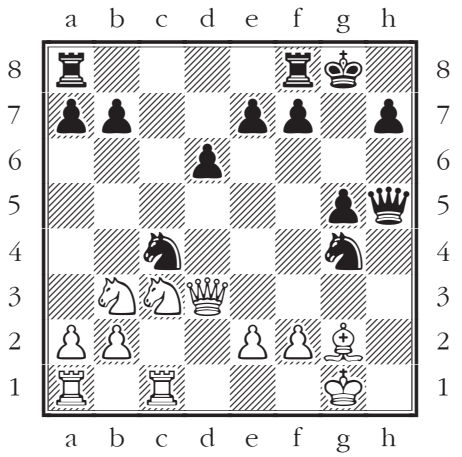
13...♗e5

Siyah çabuk birşekilde mat hücümuna kalkışıyor, ancak Ivanchuk buna pek izin verecek gibi gözükmüyor. Beyaz her ne kadar materyal olarak üstün de olsa, bunlar henüz "tahtada duran" taşlar olmaktan öteye gidemiyor.

14.♕d2 g5!

Tek hamle. Siyah hem beyazın siyah renkli filinden kurtulmak istiyor, hem de bu sırada beyazın vezirinin savunmaya dahil olmasını istemiyor. (14...♗×f4 15.♕×f4 g5 16.♕g3 Ve g3'te iyi konumlanmış vezir konumu harika savunur.)

15.♗×e5 ♘c×e5 16.♖fc1 f5!? (16...♘×c4 Önceden denenmiş bir varyant, ancak siyahlara eşitlikten fazlasını veremez. 17.♕d3

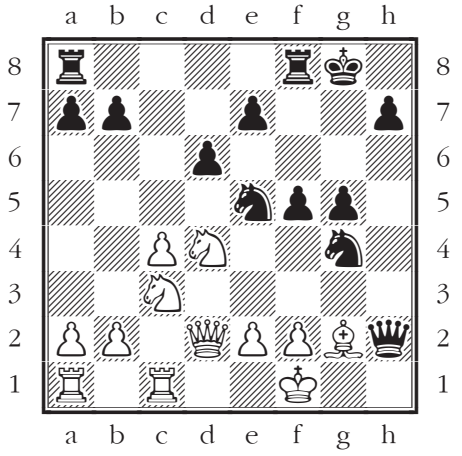
17...♘ce3! ♘c4 hamlesinin getirdiği güzel nüans. 18.f×e3 ♕h4 Artık sürekli şah ile beraberlik kaçınılmazdır.

19.♘d5 ♕f2+ 20.♔h1 ♕h4+ 21.♔g1 ♕f2+ 22.♔h1 ♕h4+ 1/2–1/2 Zhou Jianchao - Matlakov, Kazan 2013.]

17.♘d4!?

(17.♕d5+?! ♔h8 18.♕d4 e5'teki atı açmaza alarak devam etmek tek çözümdür. Ancak konum hala çok karışık. Siyahın f piyonunun ilerlemesi çok tehlikeli olabilir. Örneğin; 18...f4 19.♘d1 ♘h2!∓ ve de f3 tehtidi Ivanchuk için çok can sıkıcı olabilir. Ekstra materyali olmasına karşın, beyazın taşları koordinesiz halde.; 17.♘d1 ♘g6! Atı f4'e transfer etme fikriyle. Siyahın halen kompansesi devam ediyor.)

17...♕h2+ 18.♔f1

18...♘×f2 19.♔×f2

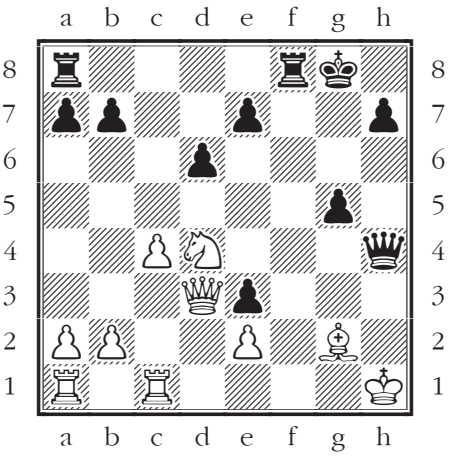
Ve bu hamleyle aslında Vassily berabereyi kabul etmiş oluyor.

Şimdi sürekli şah kaçınılmazdır. (19.♘f3 ♘×f3 20.♗×f3! Siyah alete karşı üç piyona sahip. Beyazın bazı tehditleri var ve konum halen karmaşıklığını koruyor. Acaba bu varyant Ivanchuk'a Gibraltar turnuvasını kazanmasını sağlayabilir miydi?)

19...♘g4+ 20.♔f1 f4! ♕h4 fikri ile.

21.♕d3 ♕h4! (21...♘e3+? 22.♔e1 ♕×g2 23.♔d2+– Durum bir anda tam tersine dönebilirdi. Şimdi Beyaz ♖g1 ile siyah şaha karşı direk bir hücüm olanağına sahip.)

22.♘d1 ♘e3+ 23.♘×e3 f×e3+ 24.♔g1 ♕f2+ 25.♔h1 ♕h4+

(25...♖f6 Oyunu kazanmak isterken büyük bir hüsranla sonuçlanırdı. 26.♘f5! ♖×f5 27.♖f1 ♕h4+ 28.♔g1 Beyaz sadece matı kurtarmakla kalmıyor, kazanç konuma da geçiyor.)

26.♔g1 ♕f2+ 27.♔h1 ♕h4+

Ve de oyun beraberlikle sonuçlanıyor. Bu sonuçla play-offlara kalan "ayran aşığı" Ivanchuk eşitlik bozma maçları sonunda üçüncü olabiliyor.

½–½

Minik Büyük Ustalar Turnuvası

Türkiye'nin en başarılı minik satranççıları Hüsnü Kale anısına Ankara'da buluştu

Fatma Öztürk
Spor Uzmanı
mavikale@tsf.org.tr

İTÜ'nün satranç alanında usta isimlerinden birisi olan Hüsnü Kale anısına gerçekleştirilen I. Minik Büyük Ustalar Satranç Turnuvası 20-23 Şubat 2014 tarihleri arasında Ankara İTÜ Evi'nde gerçekleştirildi.Birbirinden başarılı 14 minik ustanın yer aldığı turnuvayı 10 puan ile Ege Karaahmetoğlu kazanırken, ikinci sırayı 9,5 puan ile Emirhan Tarlabaşı ve Kağan Aydınçelebi paylaştılar.

Turnuvanın açılış hamleleri İTÜ Birlik Başkanı Ömer Yenel ve Vakıf Başkanı Ali Türkoğlu tarafından gerçekleştirildi. Tur öncesi FIDE Asbaşkanı Ali Nihat Yazıcı ve Turnuva Başhakemi Hulusi Cihangir tarafından önemli hatırlatmaların yapıldığı turnuva döner sistem üzerinden oynandı.

Bu turnuvanın geleneksel hale getirilmesini arzu eden İTÜ Birliği Derneği, Türkiye Cumhuriyeti'nin iki numaralı derneği olup 1926 yılında Ankara'da kurulmuştur. Dernek, Mühendisliğin tanımının; matematik ve fizik bilimlerini kullanarak insan yaşamında kolaylıklar sağlama sanatı olduğunu göz önüne alarak, 1773 yılında kurulmuş olan İstanbul Teknik Üniversitesi'nin, Türkiye Cumhuriyeti'nin inşasında rol alan İTÜ mezunu mühendislerin birliğini sağlamak amacıyla kurulmuştur.

Dolayısıyla, İstanbul Teknik Üniversitesi'nin Cumhuriyetin inşaasına yaptığı katkıyı, İTÜ Birliği Derneği de gelecek nesillere yatırım yaparak pekiştirmek istemektedir. İTÜ tarihi

Ege Karaahmetoğlu

boyunca her zaman satranç sporuyla iç içe olmuş, özellikle entelektüel farklılığını, bu sporda aldığı ulusal ve uluslararası başarılarla ortaya koymuştur. İTÜ Spor Kulübü, İTÜ Birliği Derneği'nin sponsorluğunda satrançta aktif hale gelmiştir. 1998 yılında Denizli'de düzenlenen İkinci Lig'de puan kaybı olmaksızın şampiyon olarak birincilige yükselmiştir.

2001 yılında o zamanki adıyla 1. Ligde şampiyonluğu'na ulaşan İTÜ SK, Türkiye'deki satranç liglerinin en köklü ve en başarılı kulüplerindendir. İlk yıllarında düzenli olarak şampiyonluğa oynayan takımlardan birisi olan İTÜ Spor Kulübü'nde kadrosunda çoğunlukla İstanbul'un güçlü satranççılarını barındırmaktadır.

2013 yılından itibaren çok yetenekli ve küçük yaştaki minik ustaları bünyesine katan İTÜ Spor Kulübü satranç takımının, kulüp adına sahibi olan İTÜ Birliği Derneği, ülkemizin genç insanlarına olan yatırımın ülkemize yatırım olduğu bilincindedir.

Hüsnü Kale'yi Tanıyalım

İTÜ Birlik üyesi olan Hüsnü Kale 1939 yılında Karabük'te doğmuştur. İlk, orta ve liseyi Karabük'te okuduktan sonra İTÜ'ye girmiştir. İTÜ'deki öğrencilik yıllarında fakülteler arası satranç turnuvalarında her zaman birinci olmuş ve İTÜ Satranç Deneği'ni kurmuştur. 1963 Dünya Üniversiteler Satranç Şampiyonası'nda(Yugoslavya/Budva) zamanın dünya şampiyonu ile basit bir dikkatsizliği yüzünden berabere kalmıştır. İngilizce, Almanca, Hollandaca ve Arapça dillerini iyi derecede yazan ve konuşan Hüsnü Kale parlak bir mesleki kariyere de sahiptir. Mühendislik çalışmaları sırasında çeşitli gazete ve dergilerde satranç, briç ve bulmaca köşeleri düzenlemiş, yine o yıllarda yapılan satranç müsabakalarında birincilik elde etmiştir. Hüsnü Kale 25 Şubat 2005 yılında vefat ederek aramızdan ayrılmıştır.

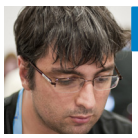
Kaynak: http://itubirlik.org.tr/

FİNAL SIRALAMASI

Sıra	İsim-Soyadı	Puan
1	Ege Karaahmetoğlu	10
2	Emirhan Tarlabaşı	9½
3	Kağan Aydınçelebi	9½
4	CM Ekin Barış Özenir	9
5	CM Ahmet Utku Üzümcü	8½
6	Işık Can	8½
7	Tolga Ülker	8
8	Kaan Küçüksarı	6½
9	Defne Sade	5
10	WCM Duru Okuyaz	5
11	WCM Sude Hereklioğlu	4½
12	Esma Doğa Duran	4½
13	Hümeyra Kargacı	2½
14	Ceren Ülker	0

Şampiyon iş başında
Zürich 2014

Dünya Şampiyonu Magnus Carlsen, Caruana ve Aronian'ın önünde birinci oldu.

FM Tarık Selbes
Sporcu
tarikselbes@gmail.com

Satranç dünyasının elit turnuvaları arasına yeni katılan Zürich Chess Challenge bu sene geçen seneden de daha iyi bir oyuncu kadrosuyla 29 Ocak-8 Şubat tarihleri arasında oynandı. Geçtiğimiz Kasım'da Dünya Şampiyonluğu Maçı'nda karşı karşıya gelen Carlsen ve Anand maçtan sonra ilk defa karşılaşırken onlara Aronian, Nakamura, Caruana ve Gelfand eşlik etti. 2801 gibi bir ELO averajıyla tarihin ilk kategori-23 turnuvası olan 2014 Zürich Chess Challenge bu bakımdan tarihsel bir öneme de sahipti.

Turnuvanın ilginç bir formatının olduğunu söyleyebiliriz. Klasik ve hızlı satrançta oynanan iki döner turnuva final sıralamasına ağırlıklı olarak etki etti. Klasik satrançta alınan galibiyetler 2 puan, beraberlikler 1 puan sayılırken hızlı satrançta bu 1 ve 0.5 şeklindeydi. Her şeyin hızlandığı günümüzde satranç da finansal zorunluluklara adapte olmak uğruna zaman kontrollerini hızlandırıyor artık ve Zürich'te gördüğümüz bu sistemi bundan sonra diğer turnuvalarda da görebiliriz. Tabii bir pürist olarak yine de klasik zaman kontrolünden vazgeçilmemesi gerektiği görüşünde olsam da hayatın akışına karşı durmak kolay bir şey değil.

Klasik zaman kontrolünde oynanan döner turnuvayla başlayan Zürich Chess Challenge ilk turdan kanlı başladı. Dünya 1 ve 2 numaraları Carlsen ve Aronian, bir önceki dünya şampiyonluğu maçının oyuncuları Gelfand ve Anand'ın üstesinden gelerek gençliğin yaşlılık üzerindeki nihai zaferini adeta ilan ettiler. Zararsız gibi görünen bir açılışta yine en ufak olanağın bile farkına varan yeni şampiyon Carlsen, son derece dakik bir oyunun ardından Boris Gelfand'ı çok etkileyici bir şekilde alt etmeyi başardı. Keza Aronian da artık neredeyse bir kural haline geldiği şekliyle açılıştan elde ettiği üstünlüğü Anand'ın oyunu karıştırmak için yaptığı fedasına rağmen değerlendirerek turnuvaya iyi başlayan diğer isim oldu. Nakamura-Caruana ise inişli çıkışlı bir mücadeleydi ve sonunda berabere bitti.

İkinci tur Aronian'dan sonra diğer kabusu olan Nakamura karşısında Anand, yazının sonunda da inceleyebileceğiniz partide rakibinin fedasını gözden kaçırarak dikkatsizliğinin bedelini ödedi ve yine kaybederek turnuvaya kısa rok atarak başlamış oldu! Diğer eşleşmeler berabere bitince Amerikalı böylece Carlsen ve Aronian'a üçüncü tur öncesi yetişti. Üçüncü tur Nakamura-Carlsen eşleşmesinin belirleyici olacağı kesindi.

Carlsen'e karşı kötü bir skoru olmasına karşın kendine güvenen Nakamura üçüncü turda açılıştan büyük bir üstünlükle çıktı ve kazanç konuma da geçti geçmesine ama tehditler yaratmayı başaran Magnus, yine rakibine zaman sıkışmasında hata yaptırmayı başardı ve sadece partiyi kurtarmakla kalmayıp ayrıca kazanarak önemli bir galibiyete imza attı. İyi bir oyuncuyu bir değil birçok defa yenmek gerekir ve özellikle de bu Magnus Carlsen gibi tarihin gördüğü en üst düzey oyunculardan birisi, belki de birincisi ise. Turun diğer oyunları berabere bitince Magnus artık alıştığı birincilik koltuğunda yalnız kaldı.

Turnuvada dördüncü tur üç harika galibiyete sahne oldu. Sıralamanın altında yer alan oyuncuların maçında Anand Gelfand'ı güzel bir oyunla, rakibinin de zaman sıkışmasındaki hatalarının yardımıyla yenerek biraz olsun yara sardı. Aronian'ın Nakamura'ya yazının sonunda da analizli olarak bulabileceğiniz şık kazancı Ermeni satranççıya Carlsen'i yakalama şansı verebilirdi pekâlâ, tabii Carlsen Caruana'yı harika bir partide yenmeseydi. Ters renkli fillerle beraberliğe yönelecek gibi duran partide Carlsen yine harikalar yarattı ve güzel bir kalite fedasının ardından siyah şahın tehlikeli durumundan ve geçer piyonlarından çok dakik bir şekilde yararlanarak mükemmel bir galibiyete imza attı. Gerçekten bunun gibi partilerde bir zamanlar Kübalı efsane Capablanca için söylenen "satranç makinesi" tabirini hatırlamamak mümkün değil.

Klasik turnuvanın son turunda Anand'a karşı oynayan Carlsen, Berlin'de siyahlarla herhangi bir problem yaşamadan partiyi berabere bitirerek 4/5 skoruyla klasik turnuvayı birincilikle kapatmış oldu. Caruana'ya kazansa Aronian onu yakalayabilirdi ancak Ermeni satranççı uzmanı olduğu Marshall Gambiti'ne iyi hazırlanan Caruana'ya kaybedince öyle bir olasılık da kalmamış oldu ve Aronian Carlsen'in bir puan gerisinde ikinci sırayı elde etti.

Onu 2.5 puan ile Caruana takip ederken son tur berabere yapan isimlerden Nakamura –tıpkı Anand gibi- 2, Gelfand ise 1.5 puanda kaldı.

Hızlı satrançta ise durum değişti. Caruana ve Aronian'a kaybeden Carlsen final sıralamasındaki birinciliğini de neredeyse tehlikeye atıyordu. Caruana 4/5 ile hızlı satrançta birinci olurken onu Nakamura 3.5 ve Aronian 3 puan ile izledi. Hızlı satrançta bir zamanlar dünyanın en iyisi ve hatta gelmiş geçmiş en iyi oyuncu sayılan Anand ise beklenmedik şekilde bir puan alarak sonuncu oldu.

Klasik satrancın hızlı satranca göre iki katı ağırlığında olması nedeniyle turnuva sonunda ipi göğüsleyen toplamda 10 puan ile dünya şampiyonu Carlsen oldu. 9 puanlı Caruana ve Aronian da ikinci ve üçüncü sırayı elde etti. Hayal kırıklığı yaşayan isimlerden Nakamura 7.5, Anand 5, Gelfand ise 4.5 puanda kaldı.

Dünya şampiyonu unvanıyla çıktığı ilk turnuvayı kazanan ve 2881 gibi inanılmaz bir reytinge erişen Magnus Carlsen'i bir kez daha tebrik ediyoruz! Hem Magnus'un hem de satranç dünyasının gözü artık 13-30 Mart tarihleri arasında Rusya'nın Khanty-Mansiysk şehrinde düzenlenecek Adaylar Turnuvası'na çevrildi. Magnus'un rakibi kim olacak, hep beraber göreceğiz. Ancak Zürich'in de gösterdiği gibi kesin olan bir şey varsa o da aday kim olursa olsun unvan için önünde yenilmez gibi görünen bir devin beklediği!

Anand - Nakamura

Analiz: Alejandro Ramirez

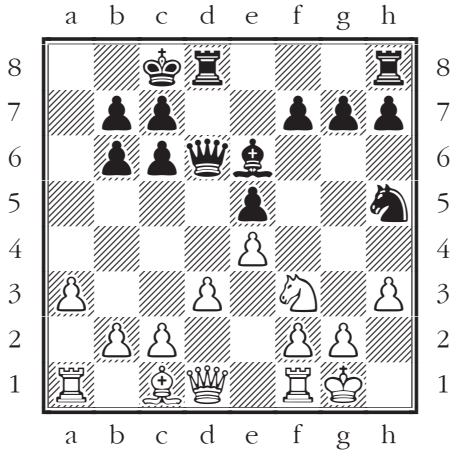
1.e4 e5 2.♘f3 ♘c6 3.♗b5 ♘f6 Berlin Savunması, fakat Anand hemen oyunsonuna girmeye niyetli değil.

4.d3 ♗c5 5.♗×c6 Bu c6 karesinde kırışma fikri siyah atını f6'ya oynadıktan sonra sıkça oynanıyor. f6 karesi at için en iyi kare değil zira siyah bu yüzden e5 piyonunu korumak için f6 oynayamıyor.

5...d×c6 6.h3 (6.♘×e5? ♕d4 beyaz için pek iyi değil.)

6...♗e6 7.♘c3 ♕d6 8.0–0 0–0–0 Ters kanatlarda atılan roka rağmen genellikle bu varyantta oyunlar kuvvetli pozisyonel karakterini koruyor. Ancak bu partide öyle olmadı.

9.a3 ♘h5 10.♘a4 ♗b6 11.♘×b6+ a×b6

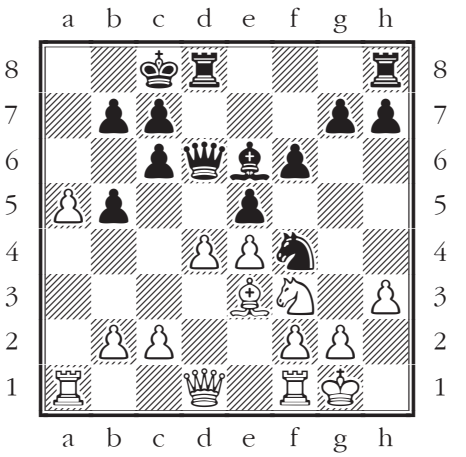
Siyahın vezir kanadındaki formasyonu kendi başına kötü değil. Piyonlar birçok kareyi kontrol ediyor, tek kötü tarafı beyazın a piyonu sürüşünün a hattını beyaz kaleye açacak oluşu.

12.a4! f6 13.♗e3 ♘f4 (Siyah şu ana kadar beyazın tehditlerini görmezden geldi ve kendi tehditlerini yaratmaya çalıştı ancak bunun o kadar da iyi bir fikir olup olmadığından emin değilim.)

14.a5! b5 15.d4?!

Çok yüzeysel bir hamle.

(15.a6 b6 16.♗×f4! (16.d4 ♘×h3+ 17.g×h3 ♗×h3 18.♖e1 ♗g4 19.♖a3 (*19.c3 f5* halen belirsiz.) 19...exd4 20.♗c1 c5 21.♕d3!) 16...e×f4 17.♖e1 ve sonrasında e5. Beyazın avantajının olduğu kuşkusuz.)

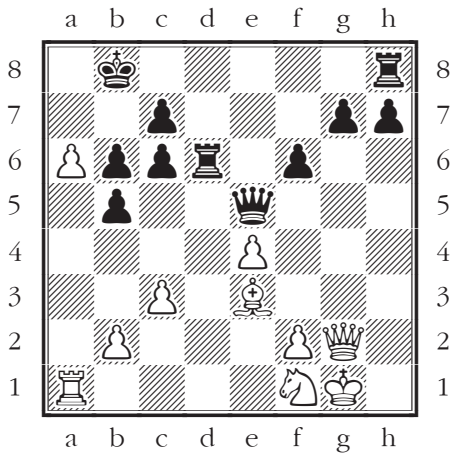
15...♘×h3+! Nakamura fırsatı kaçırmıyor ve pozisyonu daha kötüye gitmeden karıştırıyor. Bu feda tahta başında beyaz için can sıkıcı ve siyahın gerçek şansları var.

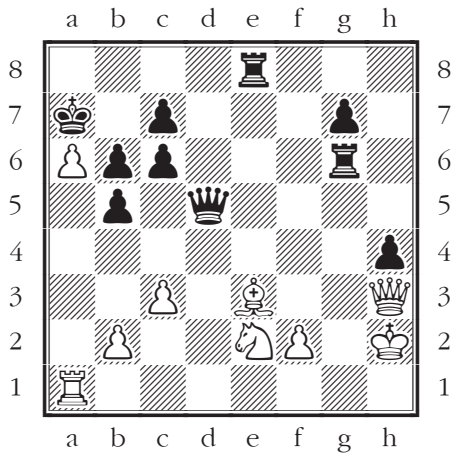
16.g×h3 ♗×h3 17.d×e5 (17.♖e1 ♗g4 18.♖a3 *(18.c3 f5* ve beyazın pozisyonu iyi değil.) 18...e×d4 19.♗c1 c5 20.♕d2 b4 Siyahın konumunun daha iyi göründüğü kesin.)

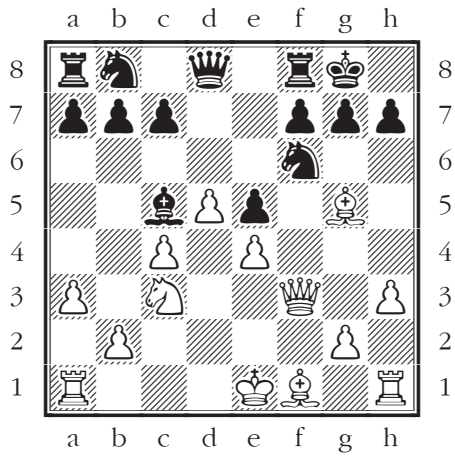
17...♕e6 18.♘d2 ♗×f1 19.♕×f1 ♕×e5 [Siyahın iki hafif taş için kale ve iki piyonu var. Normalde şanslar eşit olmalı, fakat beyazın tuhaf konumdaki atı, tehlikedeki şahı ve zayıf piyonları yüzünden analiz motorlarının aksine benim tercihim siyah taşlar olurdu.]

20.c3 ♔b8 21.a6 b6 22.♕g2 ♖d6 23.♘f1?! [Bu hamle daha güvenli görünüyor ancak gerçekte sadece atı pasifleştiriyor.]

[23.♕×g7 ♖dd8 bilgisayar dışında satranççıların tercih edeceği bir seçim olmazdı, her ne kadar beyaz konumu tutabilecek ve belki de kazandığı piyonu değerlendirecek de olsa.; 23.♘b3! taşları aktifleştirmek fikriyle en iyi hamleydi. e-piyonu düşmesine rağmen beyaz taşlar vezir kanadındaki yapıyı bir arada tutmayı başarıyor ve konum kötü değil. 23...♖e8 24.♘d4 ♕×e4 25.♕×e4 ♖×e4 26.♔g2 ve siyahın pozisyonunu geliştirmesi zor.]

23...f5! (Nakamura doğru bir şekilde oyunu açıyor ve atın iki kanatta oynama kapasitesini zorluyor.)

24.e×f5 ♕×f5 25.♘g3 ♕d7 (25...♕c2 ilginçti. Beyaz siyahın piyon toplamasını gerçekten cezalandırabilir mi?)

26.♕e4 ♔a7 27.♔g2 h5 Doğal h4 sürüşünden sonra beyaz at g3'ten kovulacak ve şah daha da korumasız kalacak.

28.♕f5 (28.♖h1 bana daha doğal görünüyor fakat siyah her halükarda daha iyi olmalı 28...♕f7!?∓)

28...♕e8 Anand, şahı g2'de bu kadar zayıfken Nakamura'nın vezir kırışmasına izin vereceğini ancak rüyasında görebilir.

29.♕e4 ♕f7 Artık siyahın inisiyatifini durdurmak mümkün değil. Beyazın yararlı bir hamlesi yok.

30.♔h1 h4 31.♘e2? Çok pasif ve oyundaki son hata.

(31.♘f5 ♖e6 32.♕d3 ve beyaz kötü kuşkusuz ama siyaha da hemen bir kazanç yok .)

31...♖e8 32.♕g4 ♖g6 Beyaz diyagonali savunamıyor ve şahı hemen teslim oluyor.

33.♕h3 ♕d5+ 34.♔h2

34...♖×e3 35.f×e3 ♕d2 Siyahın iki ekstra piyonu var ve şahı daha güvenli. Beyazın tek yapabileceği terk etmek.

36.♕f1 ♖f6 0–1

Nakamura - Carlsen

Analiz: Cristian Chirila

[Çılgın bir parti! Nakamura, yakın zamanda attığı bir tweette kendisini Sauron'a benzettiği Carlsen'den satranç dünyasını kurtaracak kahraman olarak göstermişti ve böylece tüm dünyadan satranç severlerin ilgisini üzerine toplamıştı. Bu oyun boyunca sanki tahminleri gerçekleşecek gibiydi. Ancak Carlsen Sauron kadar cömert çıkmadı...]

1.d4 ♘f6 2.c4 e6 3.♘c3 ♗b4 4.f3 Beklendiği üzere Nakamura direkt olarak kazanca oynuyor ve daha baştan kompleks yapılar elde etmek istiyor

(4.♕c2 ve; 4.e3 daha sakin seçenekler olurdu)

4...d5 5.a3 ♗e7 (5...♗×c3+ 6.b×c3 c5 7.c×d5 ♘×d5 8.d×c5 ♕a5 9.e4 karışık oyun ortası pozisyonlarına yol açan diğer ana devam yolu)

6.e4 d×e4 7.f×e4 e5 8.d5 ♗c5 9.♗g5 0–0 (9...h6 10.¥h4 ¥d4 11.¤f3 c5÷)

10.♘f3 ♗g4 11.h3 ♗×f3 12.♕×f3

Nakamura tam olarak istediğini elde etti zira Carlsen'in sakin ve uzun pozisyonel manevraların ağırlıkta olduğu pozisyonları tercih ettiği iyi bilinen bir gerçek. Burada ise beyaz uzun rok atacak ve sonra oyun iki tarafın da birbirinin şahına hücum için piyonları kullanacağı bir yarış halini alacak.

12...♘bd7 13.0–0–0 ♗d4 14.♘e2 c5 15.g4 a5 (15...h6 16.♗h4 ♕b6 17.♖d2 a5 18.♔b1 a4 19.g5; 15...a6 16.♔b1 b5 17.c×b5 a×b5 18.♘×d4 c×d4 19.♗×b5 ♘c5 konumu açmak ve karşı oyun aramak için ilginç bir deneme olurdu)

16.♔b1± Bu konumda beyazı tercih ediyorum ve hatta beyazın avantajının kazanca yakın olduğunu da söyleyebilirim. Siyahın beyaz şaha erişmesi kolay değil ve kendi şahını savunması da çok zor.

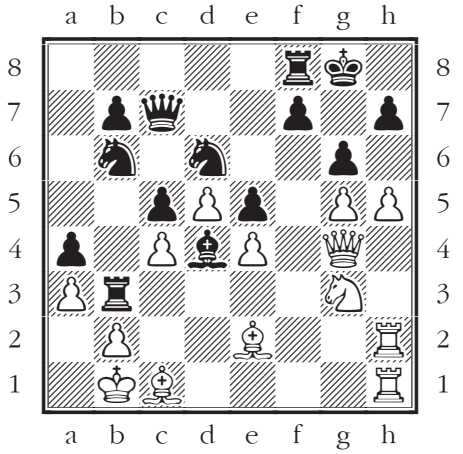
16...♖a6 17.♘g3 g6 (17...a4 18.♘f5 g6 19.♘h6+ ♔g7 20.h4 ♖b6 21.♖h2 ♖b3 22.♖d3±)

18.h4 a4 19.♖h2 (19.♗h6!? Materyal kazanmanın ve piyon hücumunu korumanın daha kolay bir yoluydu. 19...♖b6 *(19...♖e8 20.g5 ♘h5 21.♘×h5 g×h5 22.♕×h5+–)* 20.♖h2 ♖b3 21.♖d3 ♖×d3 22.♗×d3+–)

19...♕a5 20.♗d2 ♕c7 21.g5 [21. h5 başka bir olasılıktı, beyazın üstün-

lüğünü koruduğu birçok seçenek var 21...♖b6 22.♗h6 ♖b3 23.♖d3 ♖×d3 24.♗×d3 ♖a8 25.♘e2 ♖a6 26.♘×d4 c×d4 *(26...e×d4 27.♗f4 ♘e5 28.♕g3 ♘fd7 29.h×g6 ♖×g6 30.♗c2±)* 27.c5+–)

21...♘e8 22.h5 ♖b6 23.♗c1 ♖b3 24.♕g4 ♘b6 25.♗e2 ♘d6 26.♖dh1 (26.h×g6!? f×g6 27.♖dh1 ♗×b2 (27...♕f7 28.♖×h7 ♕×h7 29.♖×h7 ♔×h7 30.♕h3+ ♔g8 31.♕e6++–)28.♕e6+ ♔h8 29.♖×h7+ ♕×h7 30.♕×d6+–)

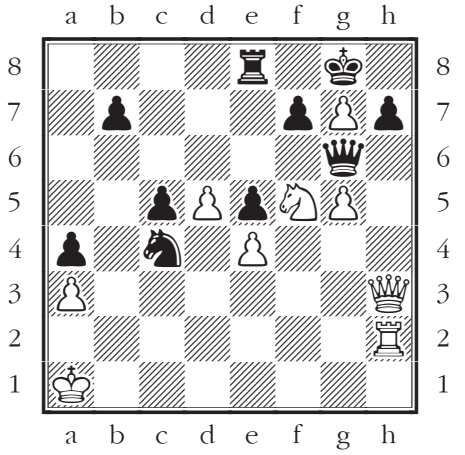
26...♗×b2! Ünlem işareti bu hamlenin pratik yanından ötürü. Beyaz şimdi en azından hücum edilmenin baskısı altında kalacak yoksa tamamen kendi atağına konsantre olabilecekti.

(26...♕d7 27.♕h4 ♗×b2 28.h×g6 ♗×c1+ 29.♔×c1 f×g6 30.♗g4+–)

27.♗×b2 ♘b×c4 28.♗×c4 ♘×c4 29.h×g6 ♕b6 (29...♘×b2 30.g7 ♘d3+ 31.♔c2 ♖d8 32.♕f5+–)

30.g7 (30.g×f7+ ♖×f7 31.♘h5! Bu hemen kazanan tek hamle ama şahınız tehlikedeyken bu kadar soğukkanlı olabilmek zor 31...♖×b2+ 32.♔a1 ♖×h2 33.♘f6++–)

30...♖d8 31.♕h4 ♖×b2+ 32.♔a1 ♖×h2 33.♖×h2 ♕g6 34.♘f5 ♖e8 35.♕g4 ♕b6 36.♕h3 ♕g6 (Şu ana kadar Nakamura sakin kalıp avantajını korumayı başardı ama zaman sıkışmasında ve baskı altında inanılmaz bir hata yapıyor)

37.d6?? (37.♕f1! b5 38.♖×h7!! ♕×h7 *(38...♔×h7 39.♕h3+ ♔g8 40.♕h8#)* 39.♘h6+ ♕×h6 40.g×h6+–)

37...♘×d6 38.♘×d6 ♖d8 39.♘c4 (39.♘c8 ♔×g7 40.♘e7 ♖d1+ 41.♔a2 ♕e6+ 42.♕×e6 f×e6 43.♖h6± Beyaz küçük bir avantajı koruyor ama siyahı zorlamak çok iyi bir teknik gerektiriyor.)

39...♕×e4 40.♕h5 (40.♘e3 ♕d3 41.♘f5 ♕d1+ 42.♔b2 ♖d2+ 43.♖×d2 ♕×d2+ 44.♔b1 ♕d1+ 45.♔b2 ♕d2+=)

40...♖d3!–+ (Beyazın fikri ♕e2 oynayarak şahı etrafında bir savunma kurmak. Carlsen rakibinin niyetini tahmin ediyor ve oyunun kontrolünü ele alıyor.)

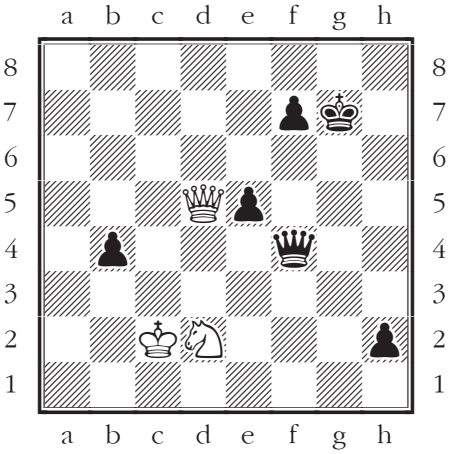
41.♖h4 ♕f5 42.♕e2 b5 43.♘d2 ♕×g5 Magnus avantajını değerlendirmede kaleleri kırışıp oyunsonuna girerek en pratik yolu seçiyor.

(43...♖×a3+ 44.♔b2 ♖g3 45.♘e4 beyazın siyah şaha yönelik tehditleri olabilir, oyundaki devam yolu çok daha güvenli)

44.♕×d3 ♕×h4 45.♘e4 ♔×g7 46.♕f3 ♕f4 47.♕g2+ ♔f8 48.♔b2 h5 Magnus tamamen kazanç konumda, böyle konumlarda kazancı hiçbir zaman elinden kaçırmıyor.

49.♘d2 h4 50.♔c2 b4 51.a×b4 c×b4 52.♕a8+ Siyah, beyaz veziri vezir kanadına saptırmak için piyon feda ediyor, beyaz piyonu aldıktan sonra h-piyonunu durdurmak imkânsız.

52...♔g7 53.♕×a4 h3 54.♕b3 h2 55.♕d5

55...e4! Tabuta çakılan son çivi, bundan sonrası Carlsen için basit bir hesap egzersizi.

56.♕h5 e3 57.♘f3 e2 58.♔b3 f6 59.♘e1 ♕g3+ 60.♔a4 ♕g1 61.♕×e2 ♕a7+ Dünya Şampiyonu'ndan mucizevi bir kurtuluş ve aynı zamanda Nakamura için de moral bozucu bir mağlubiyet. **0–1**

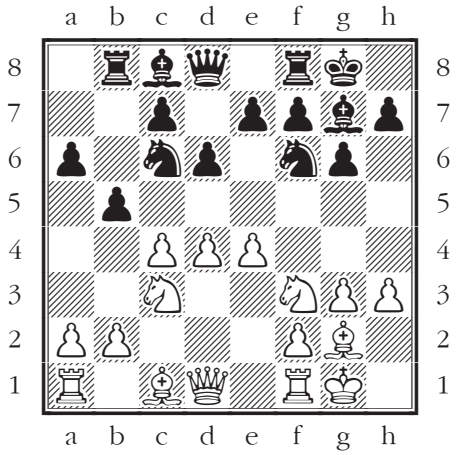
Aronian - Nakamura

Analiz: Cristian Chirila

1.♘f3 ♘f6 2.c4 g6 3.♘c3 ♗g7 4.g3 d6 Nakamura favori açılışı Şah Hint Savunması'nı seçiyor. Aronian'ın bu tur için hazırlanırken zorlandığını sanmıyorum, Naka'nın riskli ve karışık pozisyonları sevdiği iyi bilinen bir gerçek.

5.♗g2 0–0 6.0–0 ♘c6 7.d4 a6 (7...♖b8 8.♗f4 a6 9.♖c1 h6 10.b3 g5 11.d5 g×f4 12.d×c6 f×g3 13.h×g3 b5 siyahlar için iyi bir oyunla, Carlsen-Nakamura Sinquefield 2013)

8.h3 ♖b8 9.e4 b5

10.d5 Seyrek rastlanan bir hamle, ama aynı zamanda bu pozisyondaki en iyi skora sahip. Aronian'ın teorik hazırlığı açık ara dünyanın en iyisi ve bunun niye böyle olduğunu bu oyunda görebiliyoruz.

(10.e5 ♘d7 11.e6 *(11.c×b5 a×b5 12.♘g5 d×e5 13.♗×c6 e×d4 14.♘×b5 ♖b6 15.♘a7 ♖a6 16.♘×c8 ♖×c6∞)* 11...f×e6 12.d5 ♘ce5 13.♘d4 ♘b6 14.c×b5 ♘×d5 karışık bir mücadeleyle. Bu tarz konumlarda Hikaru kendini sudaki balık gibi rahat hisseder.)

10...b4 [10...♘a5 11.c×b5 a×b5 12.b4 ♘c4 13.♘d4 ♗d7 14.a4 b×a4 15.b5 ♘b6 16.♕d3 ♖a8 17.♘c6 ♗×c6 18.b×c6 ♕c8 19.♖a3!N *(19.♗e3* Matlakov, M- Ding, L 2012, 0–1) 19...♕a6 20.♘b5 ♖ab8 21.♘×c7 ♕×d3 22.♖×d3 ♖fc8 23.♘a6 ♖a8 24.♘b4±]

11.♘e2 ♘a5 12.♕c2 c6 (12...c5!? 13.♘f4 ♘d7 14.♖e1 b3 15.♕d3 b×a2 16.♖×a2 ♘b3)

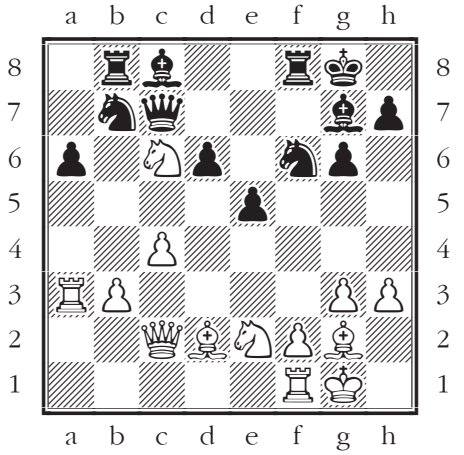
13.♘fd4 c×d5 (13...c5 14.♘b3 ♘×b3 15.a×b3 e6 ilginç bir alternatifti fakat Hikaru hemen her zaman açık merkezi tercih ediyor)

14.e×d5 ♕c7?! Fikrimce bu hamle sadece beyazın gelişimine yarıyor, gerekli olan ise şu varyanttı.

(14...e5 15.d×e6 f×e6 16.b3 e5)

15.b3 e5 (15...♘d7 16.♗b2 ♘c5 17.♘f4 ♖e8 18.♖fe1± Beyazın pozisyonu çok iyi, siyah atlar sadece birbirlerinin ayaklarına dolanıyor...)

16.d×e6 f×e6 17.a3 b×a3 18.♗d2 ♘b7 19.♖×a3 e5 20.♘c6±

Beyazın şimdiden belirleyici bir avantajı var, taşları iyi bir şekilde koordine ve siyah taşlar kendilerine uygun kareler aramak için ileri geri gidip duruyor.

20...♖a8 (20...♗f5 21.♕a2 ♖a8 22.♘b4 a5 oyuna dönüşürdü.)

21.♘b4 a5 22.♕a2 ♗f5 (22...♗e6 d5'i kontrol etmek çok önemliydi 23.♘d5 ♘×d5 24.c×d5 ♗f5 25.b4 h5 26.b×a5 ♘c5 ve konum beyazın kontrolünde olmasına rağmen oyun bitmiş değil, g2'deki fil oyun dışı ve eğer siyah "a" piyonunu kontrol etmeyi başarabilirse durum kolaylıkla siyahın lehine değişebilir.)

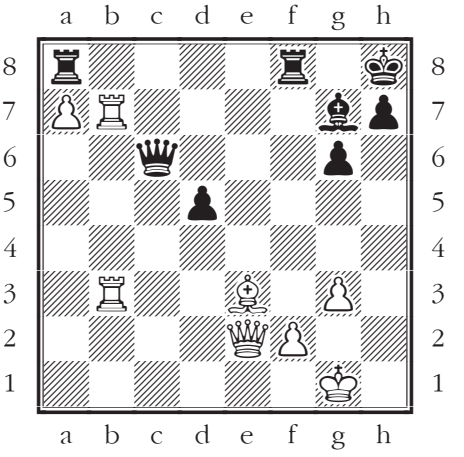
23.♘d5 ♘×d5 24.♗×d5+ ♔h8 25.b4 ♗×h3 26.♖b1 ♗f5 27.♖b2 ♗d7 28.b×a5 ♗c6 29.♘c3 ♘c5 30.♗e3 e4 31.a6 Beyaz en iyi hamleleri oynuyor ve siyahın pozisyonu her hamleyle kötüye gidiyor.

31...♘d3 (31...♖×a6 32.♖×a6 ♘×a6 33.♕×a6 ♗×c3 34.♖c2 ♗×d5 35.c×d5 ♕g7 36.♕×d6±)

32.♖b7 ♕c8 (32...♗×b7 daha dirençli bir savunma olurdu. Gerçi konum yine de çok zor: 33.a×b7 ♖ab8 34.♘b5 *(34.♘×e4? ♘b4∓)* 34...♕d7 35.♗×e4 ♘c5 36.♗d5±)

33.♘×e4 ♗×d5 34.c×d5 ♕g4 35.♖×d3 ♕×e4 36.♖db3 (36.♕b1 d5 piyonunu korumanın güzel bir yoluydu: 36...♖×a6 37.♖×g7 ♔×g7 38.♕b7+ ♖f7 39.♕×a6+–)

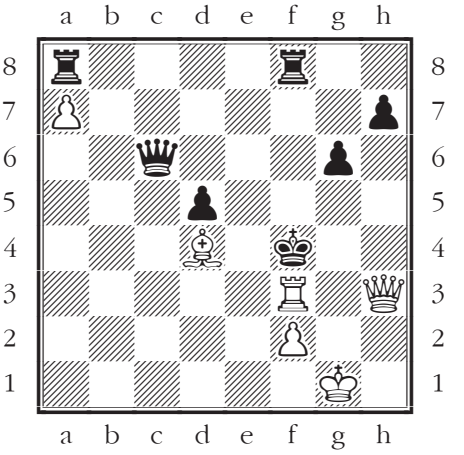
36...♕×d5 37.♕e2 ♕c6 38.a7 d5

39.♖×g7! En dakik hamle

39...♔×g7 40.♗d4+ ♔h6 41.♕e3+ ♔h5 (41...g5 42.g4 ♔g6 43.♖b7+–)

42.g4+ ♔h4 43.♕h6+ ♔×g4 44.♕h3+ ♔f4 45.♖f3+

Aronian'dan mükemmel bir performans.

1–0

Bir satranç öyküsü: Rabnuma

Ilgaz Gümüştaş
II. Kademe Antrenör
j_timman@hotmail.com

İhsan Oktay Anar'ın ilk kitabı Puslu Kıtalar Atlası yirmiden fazla dile çevrilmiştir.

Kasparov ne diyordu hatırlayalım: "Her dakika ve her saniyeyi sayarak günde 24 saatten haftada 7 gün çalışan bir fanatik olmak size başarıyı garantilemez". Zirveye Çıkan Yol Koridor Yayıncılık 1. baskı 2007sf 103

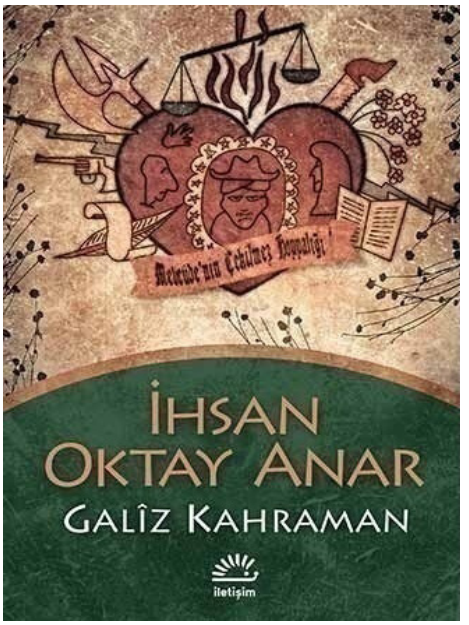
"Daha iyi bir ressam olmanın beni daha güçlü bir satranç oyuncusu yapabileceğini veya klasik müzik dinlemenin sizi daha etkili bir yönetici yapabileceğini söylemek kulağa tuhaf gelebilir. Ama bu, bir davulcu olmanın kendisini daha iyi bir bilim adamı yaptığını söylerken Feynman'ın anlatmak istediği şeydi." Zirveye Çıkan Yol Koridor Yayıncılık 1. baskı 2007sf 234

Bundan on beş yıl kadar önceydi. Abimin büyük övgülerle kendisinden bahsettiği yazarın kitabını okumaya karar verdim. Kitap şöyle başlıyordu:

"Ulema, cühela ve ehli dubara; ehli namus, ehli işret ve erbab-ı livata rivayet ve ilan, hikayet ve beyan etmişlerdir ki kun-ı Kainattan 7079 yıl, İsa mesihten 1681 ve Hicret'ten dahi 1092 yıl sonra, adına Kostantiniye derler tarrakası meşhur bir kent vardı".

Kitabın böyle bir başlangıç yapması beni derinden sarsmıştı. Bu şekilde bir cümle kurabilmenin benim için imkansız olduğunu ilk anda fark etmiş ve yazarın hangi bilgi ve deneyimle böyle bir şey yazdığını düşünürken yerimde doğrulmuştum. Kitabı elimden bırakmamacasına okumaya başladım ve kısa süre içinde bitirdim. Hızımı alamadım ve yazarın diğer kitaplarını alıp, onları da bitirdim.

İhsan Oktay Anar'ın kitaplarında satranç ile ilgili bölümler vardı. Efrasiyab'ın Hikayeleri'nde Ölüm ile karşılaşan kabadayı şöyle diyordu:

"Galiba bir filmden ilham alarak şöyle bir teklifte bulundu:

-Senin oyuna düşkün olduğunu biliyorum. Mesela şöyle erkek erkeğe var mısın bir oyuna! Heyecan katmak için bir şeyine oynasak iyi olur, kazanırsam bana 100 sene vereceksin; nasıl? İyi mi?

Ölüm ise, soğuk gözlerini kurbanından ayırmadan şunları söyledi:

-Hep böyle derler. Şimdiye kadar hemen hiçbir kimse yaşadığı ömrü yeterli görmedi ve birçoğu beni oyuna davet etti. Ama haklısın, oyuna düşkünüm. Ayrıca senin dediğin gibi, mücadeleden kaçacak biri değilim. Kabul ediyorum teklifini. Söyle bakalım, hangi oyunu oynayacağız? Satranca ne dersin?

-Sanki ölüm ayıp bir şey söylemiş gibi yüzünü buruşturan kabadayı, 'Bırak o fasaryadan oyunu!' diye cevapladı. Aklıyla değil, şansıyla oynayana erkek derler. Yoksa kumarda kaybetmeden aşkta nasıl kazanırsın başka? Bir kahvehane oyununa ne dersin? Mesela kozlu bir oyuna?"

(İletişim Yayınları Efrasiyab'ın Hikayeleri 14. Baskı Sf 12)

Başka bir örnek yazarın "Amat" adlı kitabından "Kebire"

Hem "gebreotu" hem de "büyük günah" anlamına gelen bu adı taşıyan kitabın gerçekten de 333 yaprağı vardı. 664.sayfaya kadar yazılanlar hiç değişmiyordu:

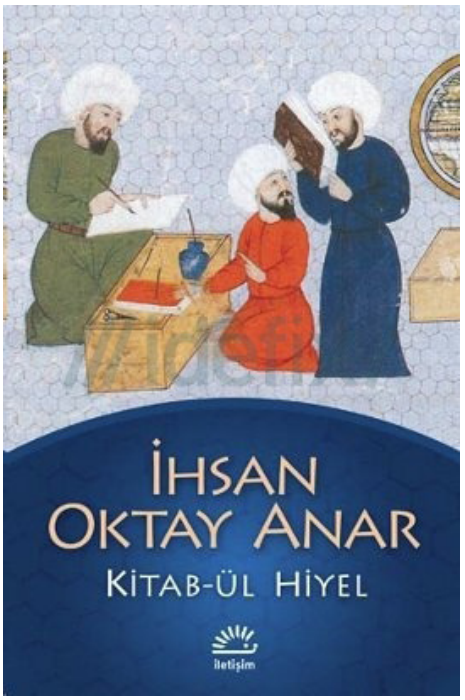
Azazil. Azazil. Azazil. Azazil. Azazil. Azazil. Azazil. Azazil. Azazil. Azazil.

665.sayfada şöyle bir ibare yazılıydı: "Sıkıcı bir satranç oyununda, kaleyi bırakıp fille oynadı."

İletişim Yayınları 1. baskı sf. 190 – Amat Yılın kitabı seçilen Amat'ın baş karakteri bu cümlenin peşinden gidiyordu, beni de peşinden sürükleyerek...

Yazarın ilk kitabı Puslu Kıtalar Atlası yirmiden fazla dile çevrilmiştir. Yazmış olduğu kitaplar Puslu Kıtalar Atlası (1995), Kitab-ül Hiyel (1996), Efrasiyab'ın Hikayeleri (1997), Amat (2005), Suskunlar (2007), Yedinci Gün (2012), Galiz Kahraman (2014)

Yazarın geçtiğimiz günlerde yeni kitabı çıktı: "Galiz Kahraman" (17 Ocak

2014). Kitabın çıktığı ilk gün ve kitabevine geldiği on beşinci dakika kitabı satın alan ilk kişi olma unvanını kimseye kaptırmadım. Başkaları için sıradan benim için önemli bir andı.

İhsan Oktay Anar 'ın kitaplarında satranç ile ilgili bölümler vardı ama kitaplarından çok daha önce yazmış olduğu ilk öyküsü de tamamen bir satranç öyküsüydü. (1985) Bir dergide yayınlanmış (Morköpük dergisi 5-6 oyun özel sayısı 1985) bu öykü aslında bir taslaktı. Üzerinde daha fazla uğraşılıp, geliştirildi mi bilinmez. Bu haliyle bile vazgeçilmez duruyor.

İhsan Oktay Anar modern edebiyatımızın en usta yazarlarından biri olarak kabul ediliyor. Sizi onun satranç üzerine yazdığı ilk öyküsüyle baş başa bırakıyoruz.

RABNUMA

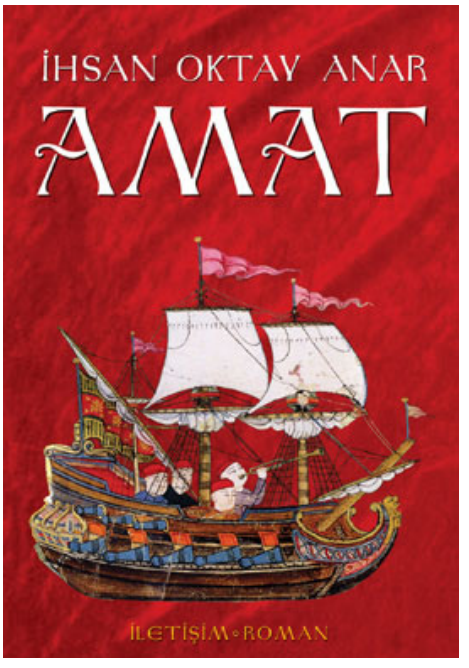
Temmuz 1959'da, İran'da yayınlanan Penâm gazetesi Zahedan yakınlarında kayalara oyulmuş bir tapınak bulunduğunu açıklamıştı. Tapınak, küçük bir dehlizden girilebilen geniş bir odadan ibaretti. Cesaret edip içeri girenler, Kazan Üniversitesinden arkeolog N. Brodnikov ve yardımcısına ait olduğu daha sonra anlaşılacak iki ceset bulmuşlardı. Cesetler antik bir satranç masasının iki yanındaydı. Adli tabib, arkeolog ile yardımcısının altı yıl önce öldüklerine hükmetti. Cesetlerde bir cinayeti akla getirecek hiçbir iz bulunamadığından, bu kişilerin ölümlerinin, hastalık olasılığı bir yana, açlık ve susuzluktan olabileceği Sovyetler'in elçisine duyuruldu.

Gelgelelim elçi, Brodnikov'la yardımcısının yanlarında ilaç ve tüketilmemiş bol miktarda erzak olduğunu belirtip adli tıp raporunun doğruluğu konusunda şüphelerini dile getirdi. Bununla birlikte bir uzman heyeti, olay yerinde yaptığı araştırmada adli tıp raporunu doğrulayacak ipuçları buldu. Brodnikov'la yardımcısı satranç oynarken ölmüşlerdi. Daha sonra, onların satranç masası başında ölümü beklediklerini düşündü herkes. Brodnikov'la yardımcısının ölümlerinden altı yıl sonra gizli bir tapınağın içinde satranç masası başında bulunmaları olayına, Arjantin'de yayınlanan bir satranç dergisi, "Garip ama Gerçek" köşesinde bir sütunluk yer ayırdı. Buradan, arkeologla yardımcısının oynadıkları oyunun bilinen satrançtan biraz değişik olduğunu öğreniyoruz: Tahta, "9x9" kareden oluşuyordu ve taşlar otuz altı taneydi. Sözü edilen dergide bu olayı anlatan yazar, kimbilir, belki taşların da bilinenlerden farklı hareketleri olduğunu ekliyor.

Bunun yanında, İranlı yetkilileri Brodnikov'un büyük bir olasılıkla bu garip satrancın kurallarını kaydettiği not defterini dünyaya açıklamamakla suçluyor. Elimize geçen birtakım belgeler bilmece gibi görünen bu olayı çözmemize elverdi. Her şeyden önce, Brodnikov'ûn bulduğu tapınakta rasladığı satranca benzeyen oyunun asıl adının "Rabnuma" olduğunu biliyoruz. "Rab" ve "-numâ" sözcüklerinden oluşan bir ad bu. Hicrî VI. Yüzyılda yaşamış ve daha sonra mezhebinden dönen bir Yezidî olan Husrev'in, bu oyunun kuralları hakkında yazdığı ve oyunla aynı adı taşıyan kitabın elimizde yalnız "mukaddime"si bulunduğu için Rabnuma'nın nasıl oynandığın bilmiyoruz. Oyunun bulucusu olan Husrev'in yaşamı hakkında bazı bilgilere Tezakirü'l Mucrimin adlı eserde raslıyoruz ancak. Niceleri bir Yezidî olan Husrev, peygamberliğini ilan etmiş; fakat karşılaştığı sert tepki öldürme girişimlerine dek vardığı için mezhebinden çıkıp yaşadığı yeri, yani Irak'ı terk etmiş.

İran'ın Zamehan kentine yerleşen Husrev, sırları halka açıklamanın yol açacağı tehlikeler konusunda acı tecrübelere sahip olduğundan, burada kapalı bir tarikat kurmuş. Adı geçen eser, (daha sonra Brodnikov'un bulacağı) tapınağı da Husrev'in yaptırdığını anlatıyor.

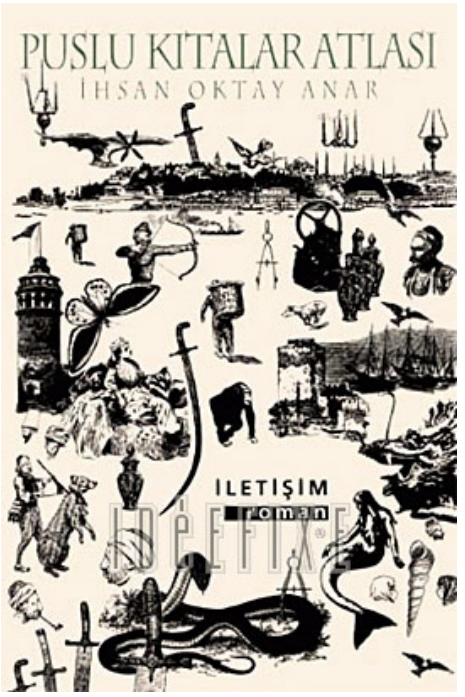
Husrev'in, bulduğu oyunla aynı adı taşıyan Rabnuma adlı eserinde tanrısal vahyi almak için bir anahtar peşinde olduğunu görüyoruz. Husrev, seksen bir haneli bir tahtada otuz altı taşla oynanan ve satranca benzeyen bu oyu-

nu tasarlamış. Gelgelelim, bu satrançta tek akıllıca açılış, yine bulucusunun tasarladığı, doksan dokuz hamlelik bir kombinezon. Eğer bu açılış yapılırsa ilk taşın alınması için dokuz bin dokuz yüz doksan dokuzuncu hamleyi beklemek gerekiyor. Açılışın yalnızca ilk hamlesini biliyoruz: E2e4!! Bildiğimiz diğer bir şey, e2 piyonunun siyah ve beyaz şah ile oyunun sonunda kalacak üç taştan biri olduğu. Esere göre e2 piyonu (Husrev "e" yerine Farsçada beşinci harf olan "t"yi kullanmış) oyunun sonunda vezir olup siyahların mat olmasına neden olacak. Bununla birlikte Rabnuma adlı oyunun dünya tarihinde ancak bir kez oynanabileceğini ileri sürüyor eser. Eğer oyunculardan biri kasıtlı olarak yenilme yoluna gitmezse (ki, Rabnuma'ya göre bu olanaksız bir şey) oyun sonsuza kadar sürer. Bu oyunun açılışındaki doksan dokuz hamle, ister istemez Allah'ın sıfatlarının sayısı olan "doksan dokuz"u akla getiriyor.

İkinci bir ilginç nokta, evrenin, Tanrı'nın bir tezahürü olduğu yollu Sufî düşüncesine koşut olarak Husrev'in şu iddiası: Tanrı, sonsuza kadar sürecek bu oyunda kendini açımlar… Buna göre, her hamleye karşı bir hamle, sav ve karşısav, matı ya da sentezi biraz daha yaklaştırıyor. E2 piyonunun vezir olması, "kurtuluş" temasını, tektanrıcı dinlerdeki "ruhun kurtuluşu" temasını çağrıştırıyor. Mat ya da sentez anında, yani siyahların ya da Şeytan'ın yenildiği anda Tanrı'nın kendini açımlamış olacağını söylüyor eser. Burada, oyunun adının neden Rabnuma olduğunu anlıyoruz. Arapçada "Rab" sözcüğünün anlamı "Tanrı"dır; "-numâ" ise Farsça bir sontakıdır ve "…yı gösteren" anlamına gelir.

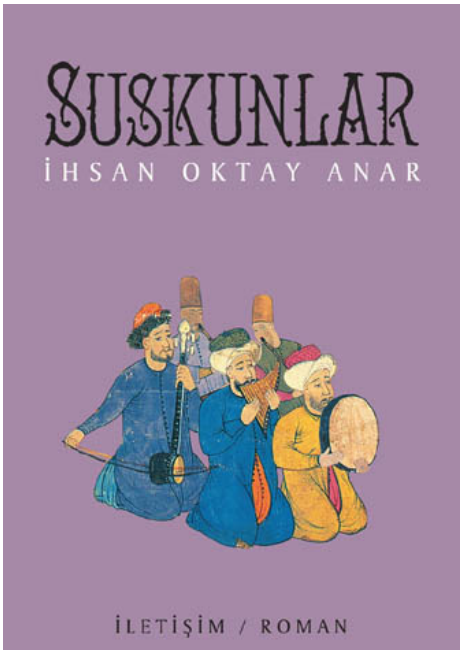
Elimizdeki bir diğer belge, Husrev için onun müridlerinden biri tarafından yazılan bir methiye; Husrevnâme adını taşıyor. Husrev'in bol bol övüldüğü sayfaları atlıyoruz. Ama kitabın son bölümü konumuz açısından önemli bazı

bilgileri içeriyor. "Rabnuma oynayan" müridlerle ilgili bölüm bu. Anladığımız kadarıyla, bu oyuna başlayan, ya da aşağıda göreceğimiz nedenle bu oyunu bırakanlardan devralan müridler, oynadıkları ikinci hamleden sonra altı hamle sonraya, dördüncü hamlenin ardındansa yirmi dört hamle sonraya kadar vb… mevcut pozisyondan hareketle gerçekleştirilebilecek bütün kombinezonları kestirebiliyorlarmış. Zaman geçtikçe, gerek kendileri ve gerekse dış dünya hakkındaki her şeyi düşüncelerinden soyutlayıp kafalarını bir kombinezonlar sonsuzluğuyla dolduruyorlar ve hatta, yemeyi içmeyi bile akıllarına getiremiyorlarmış. Husrevnâme'de bu konuda şöyle bir öykü anlatılıyor:

Müridlerden biri daha oyunun başlarındayken Rabnuma'yı bırakarak zevk ve eğlence içinde yaşamak istediğini söyleyip tarikattan ayrılmış. Ne var ki, oyunu bırakışının daha ikinci gününde "vezir desteğinde kale"yle ilgili bir kombinezon kurmaya başlamış. Uzadıkça uzuyormuş kombinezon; öyle bir an gelmiş ki, onu yemez içmez bir durumda bulmuşlar. Üç gün sonra da ölmüş. Husrevnâme'de, oyuna başladıktan sonra vazgeçmenin, bir koşul dışında, olanaksız olduğu yazıyor: Bu koşulsa, oyuncunun bir güzele aşık olması. İşte o zaman oyuncu, bir kombinezonlar dizisini değil de aşık olduğu güzeli temâşa edermiş. Husrevnâme'den, tarikat içinde bu durumların hoşgörüldüğü anlaşılıyor: Sufî geleneğine koşut olarak bu tarikat, "akl"a olduğu kadar "aşk"a da değer veriyor. Zaten eserde Rabnuma, "aşkın mantığı" olarak da tanımlanıyor./ Rabnuma'nın oynanmasına Hicrî 509 yılı Recep ayının ikinci cumasında başlandığını yine aynı eserden öğreniyoruz. Husrevnâme'nin yazıldığı Hicrî 539 yılına kadar altı bin hamle yapılıp altı ayrı deftere düzenli olarak kaydedilmiş.

Bu kayıtların tarikat üyeleri için Tanrı'nın vahyi değerini taşıdığını belirtmemize bilmem gerek var mı? Rabnuma'nın H. 539 yılından sonraki bilinmedik bir tarihte yarım bırakıldığı anlaşılıyor. Büyük bir olasılıkla Brodnikov'la yardımcısı, tapınakta buldukları bu yarım bırakılmış oyunu sürdürmeye kalkışmışlar. Arkeologla yardımcısının trajik sonları da böylece belli oluyor.

Büyük usta istatistikleri

GM'ler hakkında ilginç rakamlar

Yrd. Doç. Dr. Alp Erilli
Antrenör, İl Hakemi
aerilli@hotmail.com

Merhaba,

Satrançta ulaşabileceğimiz en büyük unvan, "Büyük Usta" (Grand Master) unvanıdır. Bunun için en az 2500 Elo puanına sahip olunmalı ve 3 GM normunu da tamamlamış olmak gerekir. Bu sayımızda, Kasım 2013 Elo listesini baz alarak GM'ler hakkında istatistiksel bilgiler sunmaya çalışacağım.

Son Elo listesine göre, dünyada 83 farklı ülkeden hayatta olan 1433 GM var. Bu GM'lerin 1408'ı bay, 25'i bayan. En fazla GM, 209 kişiyle Rusya'da bulunmakta. Onu 79 GM ile Ukrayna ve 78 GM ile Almanya ve A.B.D. takip etmekte. 14 ülkenin ise sadece 1 GM'si bulunmakta. Son listede ise Türkiye'de 8 GM olduğu görmekteyiz.

Bununla birlikte kıtalara göre dağılım ise şu şekilde gerçekleşmiş: Avrupa'dan 40, Asya'dan 22, G. Amerika'dan 10, Kuzey ve Orta Amerika'dan 5, Afrika'dan 4 ve Avustralya kıtasından 2 ülkenin GM oyuncuları bulunmakta.

1433 GM'nin yaş ortalaması 40,74. GM olma yaş ortalaması ise 26,53. GM'lerin en genci 14 yaşındaki Çinli Wei Yi, en yaşlısı 91 yaşındaki Rus Yuri Averbakh. En genç GM olma rekoru 2002 yılında 12 yıl ve 7 ay ile Ukraynalı Sergey Karjakin'e; en yaşlı GM olma rekoru ise 2000 yılında 64 yaş ile Rus Oleg Chernikov'a aittir.

231 oyuncu, 20 yaşında önce GM olmuş. En çok GM olma yaşı 97 kez ile 20 yaş olarak gerçekleşmiş. Daha sonra 92 kez ile 25 yaş ve 88 kez ile de 21 yaş gözükmekte. (Burada hemen şunu belirtmekte fayda var: GM olma yaşı, doğum yılında GM olma yılı çıkarılarak hesaplanmıştır. Chessbase gibi internet siteleri, ay ve gün değerlerini de hesaba katmaktadırlar.) Oyuncuların doğum yılı aralıklarına göre GM olma yaşları Tablo.1'de verilmiştir.

Tablo.1. GM Olma yaşına göre doğum yılı aralıkları

Oyuncuların doğum yılları ile GM olma yaşları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki çıkmıştır (p=0,000). Buna göre; doğum yılı aralığı arttıkça, GM olma yaşı da azalmaktadır. Tablo.1'deki sonuçlar da 1940'lardan itibaren bu sonucu desteklemektedir. Ayrıca, oyuncuların doğum yılları ile GM olma yaşları arasında yüksek korelasyon katsayısı çıkmıştır.(r=0,81)

Doğum Yılı Aralığı	GM olma yaşı ortalaması	Frekans
1920-1929	30	5
1930-1939	33,59	32
1940-1949	34,16	67
1950-1959	32,73	150
1960-1969	30,18	313
1970-1979	26,41	353
1980-1989	22,01	388
1990-1999	18,29	125

Oyuncuların GM olma yıllarına baktığımızda, o ülke hakkında satrancın dönemsel gelişimine de rahatlıkla görebilmekteyiz. Mesela, Azerbaycan'da 20 adet GM bulunmakta ve bunların 7'si 2002 yılında GM olmuşlar. 2001-2006 yılları arasında 13 GM çıkaran Azerbaycan'ın, o yıllardaki satranç atılımlarının sonucunu da desteklemektedir. Satranç dünyasında her zaman zirveye oynayan İngiltere, toplamda 35 GM'si olmasına rağmen, son 5 yılda sadece 1 adet GM çıkabilmiştir. Benzer şekilde 52 GM bulunan Sırbistan'da son 5 yılda 4 GM, 30 GM bulunan Hırvatistan'da son 5 yılda 2 GM, 11 GM bulunan İzlanda'da son 5 yılda 1 GM çıkmıştır. Bu ülkeler; satranç geçmişleri ile ters orantılı bir durum süreci yaşamaktadırlar.

Buna karşılık bazı ülkeler ise son yıllarda bu konuda başarılı ile ön plana çıkmaktadırlar. Son 5 yılda Çin 11 GM, Ukrayna ve Hindistan 15'er GM çıkarma başarısı göstermişlerdir. Bir satranç ülkesi olan Rusya'da bu sayı 34'tür. Bununla birlikte 2013 yılında Rusya ve Hindistan'dan 5'er GM çıkmıştır.

Türkiye doğumlu GM'lerimizin 5'i son 5 yılda GM olmuşlardır. Bu göstergenin, ülkemizde son yıllarda artan satranç yatırımlarının da açık bir göstergesi olduğunu söyleyebiliriz.

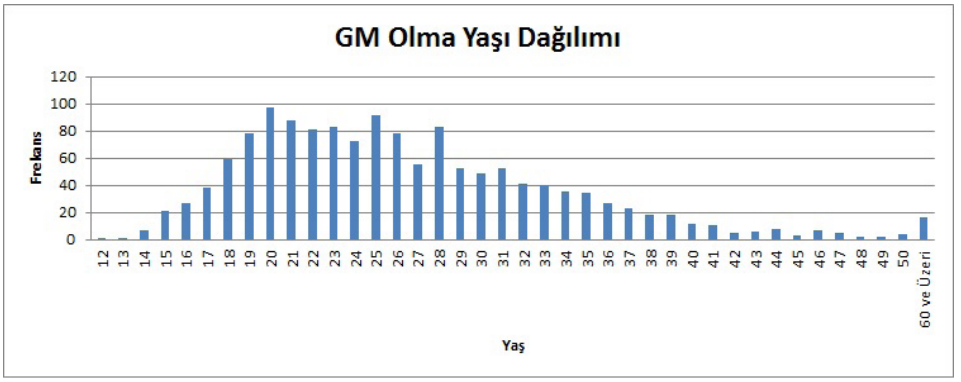
1990 yılına kadar 12 adet 20 yaş altı oyuncu GM olmuşken, 1990-1999 yılları arasında 47 oyuncu; 2000-2009 yılları arasında 134 oyuncu ve 2010-2013 yılları arasında da 39 oyuncu GM olma başarısını göstermiştir. En fazla GM olunan yıllar; 2007 ve 2009 yıllarında 23'er tane 20 yaş altı oyuncu GM olmuştur.

15 yaş ve altında altında GM olan 36 oyuncu var. (Bunlardan sadece biri hayatta değil: Eski Dünya Şampiyonu Bobby Fischer.) Bu oyuncuların 6'sını Ukraynalı, 4'er tanesini de Çinli ve

Hindistanlı oyuncular oluşturmakta.

Tablo.2'de GM olma yaşlarının sütun grafiği verilmiştir. Tablodan da kolayca anlaşılabileceği gibi 19 ile 28 yaş aralığı, GM olmak için ideal yaşlardır diyebiliriz.

Tablo.2. GM Olma yaş aralıkları dağılımı

Bayan GM'lerin sayısının, son yıllardaki artışla 25 olduğunu görmekteyiz. 16 farklı ülkeden GM'lerin en genci Çinli Hou Yifan, en yaşlısı ise 72 yaşındaki Gürcistanlı Nona Gaprindashvili. 40 yaşın üzerinde 4 bayan GM var iken, 20 ile 29 yaş arasında bu sayının 12 olduğunu görmekteyiz.

Bayan GM'lerden 3'ü 15 yaş ve altında GM olarak erkeklerin dünyasında kendilerine güçlü bir yer edinmişler. Bunlar; 15 yıl ve 4 ay ile Macaristanlı Judith Polgar, 15 yıl ile Hindistanlı Humpy Koneru ve 14 yıl ve 6 ile Çinli Hou Yifan. Ayrıca bu 3 oyuncu, son Elo listesinde bayanların ilk 3'ünü de oluşturmaktadırlar (Kasım 2013 listesine göre). Elo listesinde bugüne kadar 2600 Elo barajını geçen dört bayan oyuncu vardır: Judith Polgar (En yüksek Elo: 2735), Hou Yifan (En yüksek Elo: 2639), Humpy Koneru (En yüksek Elo: 2623) ve Anna Muzychuk (En yüksek ELO: 2606).

1433 GM'nin Kasım 2013 Elo listesine göre Elo ortalamaları 2521,07. (Bu ortalamaya aktif olmayan oyuncular da dahil edilmiştir.) İlk 100 oyuncunun Elo ortalaması ise 2703,71. Eylül 2011 Elo listesinden itibaren, ilk 100 oyuncunun Elo ortalaması 2700'ün üzerinde gerçekleşmektedir. Bugüne kadarki en yüksek Elo, 2872 ile Norveçli Magnus Carlsen'in Ocak 2006 listesinde yer alan puanıdır. Bayanlarda ise bu rekor, Temmuz 2000 listesinde yer alan 2735 Elo ile Judith Polgar'a ait. 2800 Elo barajını sadece 6 oyuncu geçebilmiştir: Norveçli Magnus Carlsen (En yüksek Elo: 2872), Rus Garry Kasparov (En yüksek Elo: 2851), Ermenistanlı Levon Aronian (En yüksek Elo: 2825), Hintli Viswanathan Anand (En yüksek Elo: 2817), Bulgar Veselin Topalov (En yüksek Elo: 2813) ve Rus Vladimir Kramnik (En yüksek Elo: 2811).

En iyi 100 oyuncu listesinde 2000 yılından günümüze kadar 1698 Rus, 588 Ukraynalı ve 354 Çinli GM yer almışlardır. Bayanlarda ise 991 Rus, 666 Çinli ve 598 Gürcü ustalar ilk 100 listesinde kendilerine yer bulmuşlardır. (FIDE, 2008 Temmuz listesine kadar ilk 50 bayan oyuncu listesi vermekteydi)

Yazışmalı satrançta da ulaşılabilinecek en büyük unvan GM unvanıdır. Yazışmalı satrançta GM olabilmek için en az 2600 Elo'ya sahip olmak ve en az 24 maç oynamak gerekmektedir. Bunun yanı sıra, normal satranç normlarından farklılıklar da gösteren bazı detay kurallar da bulunmaktadır.

Türkiye'den sadece 2 GM'nin bulunduğu yazışmalı GM listesinde, 51 farklı ülkeden 442 yazışmalı GM bulunmaktadır. En fazla yazışmalı GM'ye sahip ülkeler; 71 GM ile Almanya, 46 GM ile Rusya ve 21 GM ile Hollanda'dır. Çin'de hiç yazışmalı GM olmaması ise ilginç bir bilgi olarak karşımıza çıkmaktadır. Kıtalardaki GM sayılarına baktığımızda, yazışmalı GM'lerin %84,3'ü yani 373 GM ile Avrupa kıtası açık ara önde gitmektedir. Güney Amerika kıtası 31 GM ile ikinci iken, Afrika kıtasında sadece 1 GM bulunmaktadır.

Teknolojinin gelişimi ile daha fazla oyuncu tarafından oynanan yazışmalı satrançta, yıllar ilerledikçe unvan sayısında tıpkı normal satrançta olduğu gibi artış olmuştur. 2007, 2009 ve 1998 yılları en çok GM unvanının alındığı yıllar olarak karşımıza çıkmaktadır. Yazışmalı GM yıllarına göre frekanslar Tablo.3'de verilmiştir.

Tablo.3. Yazışmalı GM Olma yılı aralıkları

Bayanlarda ise 18 farklı ülkeden

GM Olma Yıl Aralığı	Frekans
1950-1959	7
1960-1969	13
1970-1979	24
1980-1989	47
1990-1999	111
2000-2009	177
2010-2013	63

41 bayan yazışmalı GM (LGM) bulunmaktadır. En fazla LGM 7 ile Almanya'da bulunmaktadır. Afrika, Avustralya ve Asya kıtalarında ise LGM bulunmamaktadır.

Satrançta ulaşılabilinecek en büyük unvana, daha çok oyuncunun ulaşması dileğimle…

Doğaçlama Denemeler

Masa başı buluşları!

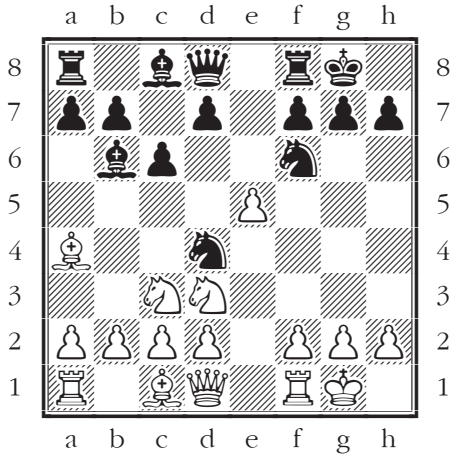
FM Yakup Bayram
Milli Takım Antrenörü
yakupbayram@tsf.org.tr

Bu sayımızda 2009 Türkiye iş bankası liginde oynadığım bir ilginç oyunu genç arkadaşlarımın analizlere katkılarıyla sizlere sunuyorum. Katkıda bulunanlar: Burak Özalp, Göktan Yılmaz, Erkin Karaokçu, Hande Zengin, Volkan Sevgi

Tamer Karatekin - Yakup Bayram
Türkiye İş Bankası Ligi, 03.02.2009

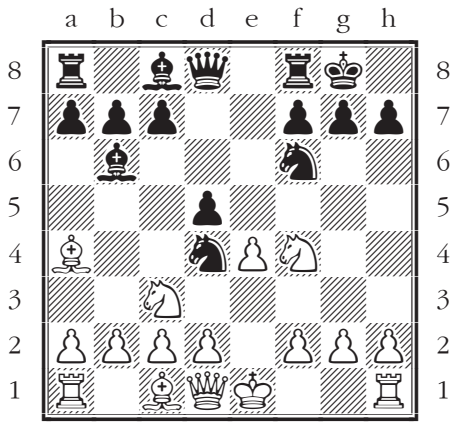
1.e4 e5 2.♘f3 ♘c6 3.♘c3 ♘f6 4.♗b5 ♘d4 5.♗a4 ♗c5 6.♘×e5 0–0 7.♘d3 ♗b6 8.♘f4

8.e5 en çok oynanan hamledir ve teknik olarak daha iyi olmalıdır. f6 atını uzaklaştırarak c3 atını d5 üzerinden e3 e aktararak kritik d5, f5, g4 karelerini kontrol edip c piyonu ile siyahların d4 atınıı uzaklaştırma amacı vardır,buna rağmen f6 atı bir hamle için yerinden gitmeyip 8...c6!? ile başlayan tarihi varyant mavi kalede 15.sayıda hikayesi ile birlikte incelenmişti. [8.e5 c6 9.0–0!?

(9.e×f6?! Tabii ki uzun incelemelerden sonra!) 9...♘e8 10.♔h1 d6 11.e×d6 ♕h4 12.d7 ♗×d7 13.♘e5 ♗e6 14.♘f3 ♘×f3 15.♕×f3 ♗c7 16.g3?!∓ *(16. h3∓)* 16...♕h3?!∓ *(16...♗g4! 17.g×h4 ♗×f3+ 18.♔g1 ♖d8–+)* 17.♔g1 ♗g4 18.♕g2 ♕h5 19.♖e1 *(19.h4)* 19...♗f3 20.♕f1 ♘f6 21.d4 ♘g4 22.h4? *(22. h3 ♖ae8)* 22...♕×h4 0–1 Başören,H-Bayram, Y Türkiye Birinciliği,1993]

8...d5

Beyazın gelişim geriliği nedeniyle siyah merkezi açarak hızlı bir hücum arayışındadır.

A) 8...c6 9.d3 d5

a) 10.h3 ♖e8 11.0–0 d×e4 12.d×e4 ♘×e4 13.♗e3 ♘×c3 14.b×c3 ♘f5∓; b) 10.0–0 ♗g4 11.♕e1 *(11.♕d2 d×e4 12.d×e4 ♕c7∞)* 11...♖e8 12.h3 ♗f5 13.♘f×d5 c×d5 14.♗×e8 ♘×c2 15.♕d1 ♘×a1 16.e×f5 ♕×e8 17.♗g5 ♕e5 18.♗×f6 ♕×f6 19.♘×d5 £xb2=;

c) 10. ♗e3 ♖e8 11.♕d2 *(11.0–0 ♗g4 12.♕d2 d×e4 13.h3 ♗f5∓)* 11... d×e4 12.d×e4 ♘×e4 13.♘×e4 ♖×e4∓;

B) 8...d6 9.d3

(9.h3 c6 10.0–0 ♘d7 11.d3 ♘e5 12.♕h5 *(12.♘ce2 ♘×e2+ 13.♕×e2 ♕h4 14.♗b3 a5 15.a4 ♖e8±)* 12... f5?! (12...♘ef3+!! 13.♔h1 *(13.g×f3 ♖e8–+)* 13...♖e8 14.♗b3 ♕f6 15.♗e3 ♖e5 16.♕×f7+ ♕×f7 17.♗×f7+ ♔×f7 18.g×f3 ♘×c2 19.d4 ♘×d4∓) 13.♗b3+ ♘×b3 14.a×b3 g6 15.♕d1 f×e4 16.d4 ♕h4 17.d×e5 d×e5 18.♘×g6 ♗×f2+ 19.♔h1 h×g6 20.♕d6 ♗f5 21.♗g5 ♕×g5 22.♖×f2 e3 23.♖e2 ♕g3 24.♖ae1 ♗×h3 25.g×h3 ♕×h3+ 26.♔g1 ♕g3+ 27.♔h1 ♔g7 0–1 Proettel,S - Karpatchev, A Senden, 2002)

9...♗g4 10.♕d2 (10.f3 ♘h5!= 11.♘×h5 *(11.f×g4 ♕h4+ 12.g3 ♘×g3 13.♔d2 ♘×h1 14.♕×h1 ♕×g4 15.♘ce2 ♘×e2 16.♘×e2 d5=)* 11...♗×h5 12.h4 f5 *(12...c6!= 13.♘e2 d5 14.♘f4 d×e4!)* 13.♗g5 ♕b8 14.♖h3 h6 15.♗d2 c6 16.♘e2 f×e4 17.♘×d4 ♗×d4 18.d×e4 d5 19.c3 ♗e5 20.e×d5 ♗g3+ 21.♔f1 ♗g4 22.♖h1 ♕e5 23.♗e1 ♖ae8 24.d×c6 ♗×e1 25.♕×e1 ♕h5 26.♗b3+ ♔h8 27.♕g3 ♗×f3 28.♔g1 ♗×g2 29.♗d1 ♗f3 30.♖h2 ♕c5+ 0–1 Canal, E-Steiner,L Budapest ,1932)

10...♗f3 11.0–0 ♘g4!= 12.h3 ♕h4 13.♕e1 ♘e5 14.♗e3 ♗×e4 15.♕d1;

C) 8...♖e8 9.d3 c6 10.♘h5

(10.0–0 d5 11.e×d5 *(11.♖e1 ♗g4 12.♕d2 ♕e7∓ 13.h3 ♗f5 14.♘fe2 ♘×e2+ 15.♖×e2 d×e4 16.♕f4 ♗g6 17.d×e4 ♗c7 18.♕f3 ♕e5 19.g3 ♗h5 20.g4 ♗g6)* 11...♗g4 12.♕d2 g5! 13.♘h3 *(13.d×c6 b×c6 14.♘h3 ♗×h3 15.♕×g5+ ♔h8 16.♕h4 ♘f3+!!–+)*

13...♗×h3 14.♕×g5+ ♔h8–+) 10...d5 11.♗g5 ♘×e4!! 12.d×e4 ♕×g5 13.♘g3 d×e4 14.0–0 e3 15.f×e3 ♖×e3 16.♘ce4 ♘e2+ 17.♔h1 ♘×g3+ 18.♘×g3 ♖×g3 19.♗b3 ♗e6 *(19...♖×g2–+)* 20.♗×e6 f×e6 21.♕d7 ♕g6 22.♕×b7 ♖d8 23.♖ad1 ♖×d1 24.♖×d1 ♕e8 25.♖d7 ♖g6 26.♕×c6 ♖f6 27.g4 ♕f8 28.♖d3 ♖f1+ 29.♔g2 ♖g1+ 30.♔h3 ♕f1+ 31.♔h4 ♕f6+ 32.g5 ♕×g5+ 0–1 Taylor, T - Beaver, A Pasadena, 1983;

D) 8...♕e7 9.d3 *(9.0–0 ♘×e4 10.♘cd5 ♕d6 11.d3 ♘c5 12.c3 ♘×a4 13.c×d4 c6 14.♕×a4 c×d5 15.♗e3±)* 9...c6 10.0–0 d5 11.♘h5 *(11.e×d5; 11.♖e1 ♘g4!!= 12.e×d5 ♕h4 13.♘h3 ♘b3 14.♗g5 ♘×f2 15.♗×h4 ♘×d1+ 16.♔h1 ♘×c3 17.♗×b3 ♘×d5 18.♗×d5 c×d5=)* 11...♘g4 (11...♘×h5 12.♕×h5 d×e4 13.d×e4 ♗e6 14.♗b3 *(14.♗f4?! ♕b4! 15.♗b3 ♘×c2=)* 14...♗×b3 15.c×b3 f5!=) 12.h3 ♕h4 13.♘f4 g5 14.♘f×d5 *(14.g3 ♕h6 15.h×g4 g×f4 16.♔g2 ♕g6 17.♗×f4 ♘f3!!=)* 14...c×d5 15.♘×d5 ♘e5 16.♕h5 ♕×h5 17.♘f6+ ♔g7 18.♘×h5+ ♔g6 19.♘g3 ♘dc6 20.♔h2 g4 21.♗×c6 b×c6 22.f4 g×f3 23.g×f3 f5 24.f4 ♘f7 25.b3 ♗d4 26.♖b1 ♗e6 27.♗d2 ♖ad8 28.♖be1 ♖fe8 29.♗a5 ♖c8 30.♖e2 ♘d6 31.♖fe1 ♔f7 32.♗b4 c5 33.♗d2 f×e4 34.d×e4 ♘b5 35.f5 ♗d7 36.e5 ♗c6 37.e6+ ♔g8 38.♗e3 ♘c3 39.♖d2 ♖cd8 40.♗×d4 c×d4 41.f6 1–0 Salazar Jacob, H - Vasquez, E Novi Sad, 1990

9.♘f×d5

[9.♘c×d5 ♘×e4 (Kayda değer bir ilerleme 9...g5! gelişim üstünlüğünden yararlanmak amacı ile olabilirdi fakat şah kanadının zayıflatılması biraz risk teşkil ediyor. 10.♘×f6+ (10.♘h5 ♘×e4 11.♘e3 ♘c5 daha temiz bir varyant olur. *(11...f5?! 12.c3 f4 13.c×d4 f×e3 14.f×e3 ♕e7 15.♕e2 ♖f2 16.♕c4+ ♗e6 17.d5 ♗f7∞)*) 10...♕×f6 g5 hamlesinin fikri anlaşılıyor, rakibin atını tekrar d3 e döndürmek ve gelişim üstünlüğünü muhafaza etmek. 11.♘d3 ♕e7 12.0–0 ♕×e4 13.♖e1?! *(13.♕h5 ♘e2+ 14.♔h1 ♘×c1 15.♕×g5+ ♔h8 16.♕f6+ ♔g8 17.♕g5+ ♔h8=) 13...♕h4∓)* 10.c3 *(10.0–0 ♘e6 11.♕f3 ♘×f4 12.♘×f4 ♕d4 13.♗b3 ♘g5 14.♕e3 ♕d6 15.♕g3 ♘e4=)* 10...♗e6 *(10...c6 11.c×d4 c×d5 12.d3 ♘f6 13.♗e3 ♗a5+ 14.♔f1 ♗d7 15.♖c1 ♖c8 16.♖×c8 ♕×c8 17.♗×d7 ♕×d7 18.g3 g5 19.♘e2 ♕f5 20.♔g2 ♖e8)* 11.♘×b6 a×b6 12.0–0 ♘c5 13.c×d4 ♘×a4 14.♘×e6 f×e6 15.♕g4 ♕f6 16.b3 ♘c5 17.♗b2 ♘d3=; 9.e×d5 ♗g4 10.f3 ♗d7 11.♗×d7 ♕×d7 12.d3 ♖ae8+ 13.♔f1 g5 14.♘h3 g4 15.♘f4 g×f3 16.g×f3 ♔h8∓; 9.d3 ♗g4 10.f3 *(10.♕d2 d×e4 11.d×e4 ♗a5 12.♕d3 ♘×e4 13.♕×e4 b5!!∓)* 10...♘h5 (siyahın merkezde tutunmasını sağlayan fikir olarak 10... ♗e6 hamlesi tavsiye edilebilir. 10...♗e6 11.e×d5 ♗d7! 12.♗b3 c6 13.d6 ♘e8 14.♘e4 ♘×b3 15.a×b3 ♗c8∞) 11.♘f×d5 **a)** 11.f×g4 ♕h4+ 12.g3 ♘×g3 13.♘g2 ♕h3 14.♘f4 ♕h4=; **b)** 11.♘×h5 ♗×h5 12.♔f1? *(12.♘×d5)* 12...c6 (12...f5! 13.e×d5 *(13.♘×d5 f×e4 14.♘×b6 a×b6 15.c3 ♗×f3 16.g×f3 ♖×f3+–+; 13.e5∓)* 13...♘×f3 14.g×f3 ♕h4–+) 13.e×d5 ♖e8 14.h4 ♕d6; 11...♕h4+ 12.♔f1 ♘g3+ 13.h×g3 ♕×h1+ 14.♔f2 ♕×d1 15.♘×d1 ♗e6= 16.♗e3±]

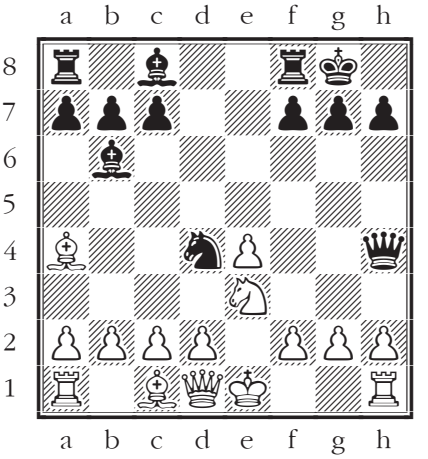
9...♘×d5

[9...♘×e4 10.0–0! ve artık pozisyonda beyaz bir piyon önde, siyahın pozisyona yönelik belli başlı atakları olacaktır ama unutmayalım ki bir piyon bir piyondur! 10...♘c5!? (10...♘×c3 11.♘×c3? Dashko karşılaşacağı ataktan habersiz, hemen 11.d×c3 alıp, siyahlara şans vermemeliydi. *(11.d×c3! ♕×d5 12.♗b3! ♕e5 13.c×d4=)* 11...♕h4! 12.d3 c6 13.♔h1 ♗g4∓ 14.♕d2 ♗c7 15.f4 ♖fe8 16.♘e4 ♘e2 0–1 Dashko, A - Koniushkov, I Krasnodar, 1997)11.♘e3 *(11.♖e1 ♘×a4 12.♘e7+ ♔h8 13.♘×c8 ♕×c8 14.♘×a4∞; 11.♗b3 c6 12.♘×b6 a×b6 13.♖b1 ♘c×b3 14.a×b3 ♗f5!* d4'teki At konumu baskı altında tutuyor, c2'deki zayıflık da siyaha taktiksel şanslar veriyor. *15.d3 ♘×c2 16.♕×c2 ♗×d3 17.♕d1 ♗×b1 18.♕×d8 ♖f×d8 19.♘×b1∞)* 11...f5 12.f4 ♕f6 13.d3 c6 14.♗b3+ ♘c×b3 15.a×b3 ♖e8 16.♘a4 ♗c7 17.♗d2=]

10.♘×d5

[10.e×d5? ♕g5! 11.♔f1 Başka hamle yok! *(11.0–0 ♗h3 12.g3 ♗g4!–+)* 11...♗g4 12.♕e1 *(12.f3 ♘×f3! 13.g×f3 ♕h5!!–+)*]

10...♕h4 11.♘e3?

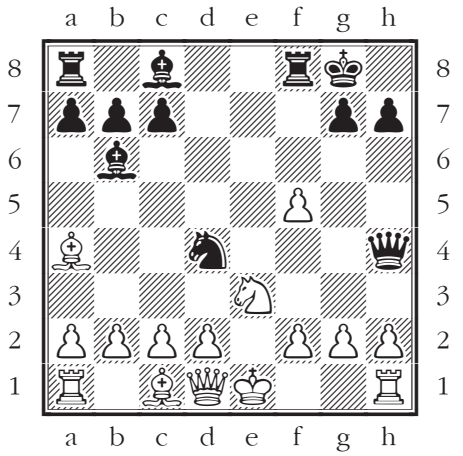
İlk defa bu oyunda siyahların 2 hamle sonra masa başında bulduğu yenilik nedeniyle sağlam görünen bu hamle aslında oyunu kaybettiren bir hata olarak karşımıza çıkıyor.

[11.d3 Belki de beyazın bu varyanttaki tek ümidi. 11...♗g4 12.♕d2 ♗f3! ve pozisyon eşit 13.♘e3 *(13.c3 ♗×g2 14.c×d4 ♗×h1 15.♕f4 ♕×f4 16.♗×f4 ♗×d4 17.♔e2 ♗g2 18.♗×c7 ♗h3 19.♗d6 ♖fd8 20.♗c7 ♖f8 21.♗d6=)* 13...♕h5 *(13...f5 14.c3* Tek hamle, ancak siyahın hala üstünlüğü devam ediyor. *14...♗×g2 15.♘×g2 ♘f3+ 16.♔d1 ♕g4 17.♘e3 ♗×e3 18.♕×e3 ♕g2∓*

Konumu değerlendirmek gerekirse; Siyah gelişim olarak iyi durumda, taşları aktif özellikle f3 teki at beyazın

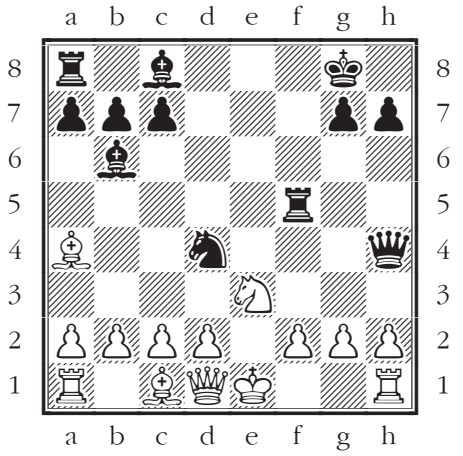
konumunu çok rahatsız ediyor. Beyazlar ise artık h1 deki kalesini de kaybedecek. Ayrıca şahına güvenli bir yer bulması da kolay gözükmüyor. a1deki kalenin de nasıl bir gelişim izleyeceği şüpheli.) 14.♔f1 *(14.c3? ♗×g2 15.c×d4 ♗×h1–+)* 14...♗e2+ 15.♔e1 ♗f3 16.♔f1 ♗e2+=]

11...f5 12.e×f5

[12.c3 f×e4 13.0–0 (13.♖f1 ♘c6 14.♗×c6 b×c6 15.♕e2 ♕×h2 16.b3 ♗×e3 17.♕×e3 *(17.d×e3 ♕×g2∓; 17.f×e3?? ♕g3+–+)* 17...♗g4 18.♗a3 ♖f7∓) 13...♘f3+!! 14.g×f3 ♖f6 15.♔h1 (15.♘g2 ♕h3 16.♕b3+ ♗e6 17.♘f4 ♖×f4 18.♕×e6+ ♕×e6 19.♗b3 ♕×b3 20.a×b3 ♖×f3 e4 piyonunun olağanüstü güzel baskısı nedeniyle siyahlar teknik olarak kazanç konumundalar.) 15...♖h6+]

12...♖×f5 –+!!N

Shirov' un göremediği bu hamle siyahın birden üstün olmasına yol açıyor (Göktan Yılmaz),

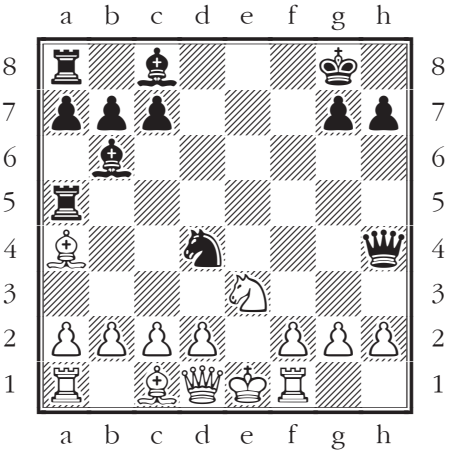
!!N FM Yakup Bayram hocamızın masa başında bulduğu dikkate değer bir fikir , 12. ♖×f5'ten sonra c2 , f2 zayıflıkları ve 13. ♘×f5 sonrası açılabilecek e hattından merkezde kalan şaha karşı hücum fikridir (Erkin Karaokçu-Burak Özalp). [12...♗×f5 13.0–0 ♖f6 14.♘×f5 ♖×f5 15.♗d7 ♘f3+ 16.g×f3 ♖h5 17.h3 ♕g3+ 18.♔h1 ♖×h3+ 19.♗×h3 ♕×h3+ 20.♔g1 ♕g3+ 21.♔h1 ♕h3+ 22.♔g1 ♕g3+ 23.♔h1 ♗×f2 24.♖×f2 ♕×f2 25.♕g1 ♕×f3+ 26.♕g2 ♕h5+ 27.♕h2 ♕d1+ 28.♕g1 ♕h5+ 29.♕h2 ♕f5 30.d3 ♖f8 31.♕e2 ♕h3+ 32.♔g1 ♕g3+ 33.♔h1 ♕h3+ 34.♔g1 ♕g3+ 35.♔h1 ♕h3+ 1/2–1/2 Navara, D -Shirov, A Prag, 2004]

13.♖f1

Mecburen, diğer hamleler çok çabuk kaybediyor [13.♘×f5 ♗×f5 14.0–0 ♗g4 15.♕e1 ♗f3 16.♗d7 ♕g5 17.♗h3 ♗×g2 18.♗×g2 ♘f3+ 19.♔h1 ♘×e1 20.♖×e1 ♗×f2–+]

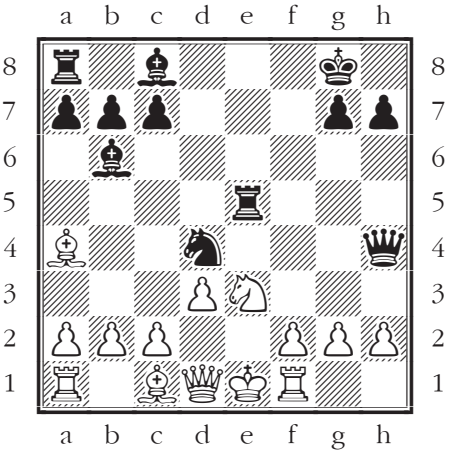
13...♖e5

[13...♗e6!! işte diğer kazandıran öğretici (!) hamle; son iki taşında yardımı gerekli ; a8'deki kale ve c8'deki fil... 14.c3 *(14.d3 ♖e5 15.c3 ♗g4 16.♕d2 ♘f3+ 17.g×f3 ♗×e3 18.♕×e3 ♖×e3+ 19.♗×e3 ♗×f3–+)* 14...♖af8 15.♘×f5 ♖×f5 16.c×d4 ♗×d4 17.♕e2 ♖e5–+; 13...♖a5!?

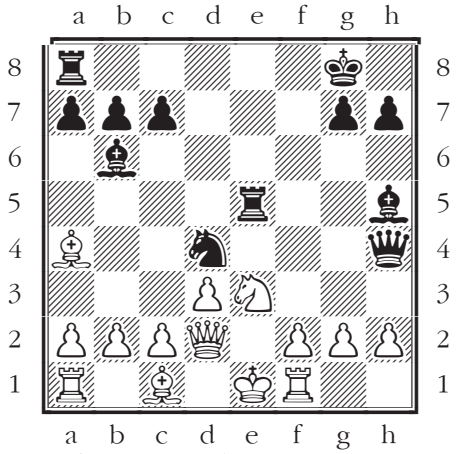
Oyunda gördüğüm fakat oldukça tuhaf bulduğum bu hamle yerine daha doğalını tercih etmiştim (Bayram,Y) 14.c3 ♖×a4 15.g3 ♕e4 16.f3 ♕e8–+]

14.d3?

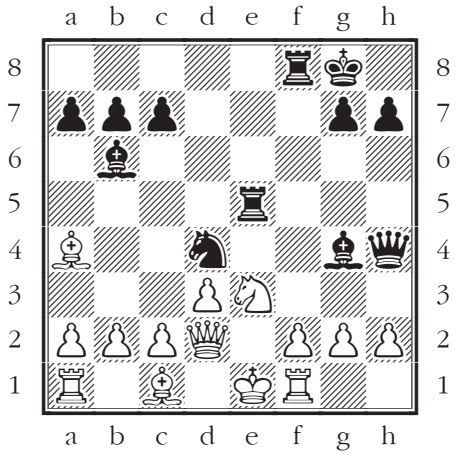

[14.h3 belki biraz da olsa mücadele edebilmek için gerekliydi. 14...♗e6 15.c3 c5!–+ bu hamleden sonra artık kurtuluş yok, beyazlar bu konumda 3 taş eksik gibi duruyor.]

14...♗g4 15.♕d2 ♗h5?!–+

Yine de pozisyon kazanç ama son taşı da oyuna dahil etsek hemen bitiyor. [15...♖f8!

16.c3 *(16.♗b3+ ♘×b3 17.a×b3 ♗×e3–+)* 16...♘f5 17.d4 ♖×e3+ 18.♕×e3 ♘×e3 19.♗×e3 ♕×h2–+]

16.♖h1

[16.c3 daha iyi ama bu da kurtarmıyor. 16...♖ae8! (16...♘f5 Daha basit hamledir.) 17.♗×e8 ♖×e3+ 18.♕×e3 ♘c2+–+]

16...♘f3+?!–+

[16...♖f8! Son yedek taş! 17.c3 ♘c2+! 18.♕×c2 (18.♗×c2 ♗×e3 19.♗b3+ ♔h8–+) 18...♗×e3 19.♗×e3 ♖×e3+ 20.♔f1 ♗e2+–+]

17.g×f3 ♖×e3+?

[17...♗×f3 18.♖g1 ♗×e3 19.♗b3+ ♔h8 20.♕×e3 ♕×h2 21.♕×e5 ♕×e5+ 22.♗e3 a5 23.a4 ♕×b2–+; 17...♖f8! 18.♗b3+ ♔h8 19.♗d5 ♗×e3 20.♕×e3 ♖×d5!–+]

18.♕×e3 ♗×e3 19.♗b3+ ♔h8 20.♗×e3∓ ♗×f3 21.♖g1 h6?!

8...d5 hamlesini düşünürken 12... ♖×f5 hamlesinin olabilirliğini araştırmak zaman ve enerji kaybettirdi, antrenmansız bir oyunculuk dönemi de üzerine eklenince bu tür hataların olması muhtemeldir (Bayram,Y) [21...♕×h2 22.♔d2 ♖d8 23.♖g3 ♗c6 24.♖ag1 g6 25.♖g5 ♗f3 26.♖1g3 ♕h1 27.♖g1 ♕h4∞; 21...a5! 22.♖g3 (22. a4 ♖d8 23.♖g3 ♗d5 24.♗×d5 ♖×d5 25.h3 *(25.b3 ♕×h2 26.0–0–0∓))* 22... a4 23.♗c4 ♕f6∓]

22.♔d2?! [22.♖g3 ♖f8 23.♔d2 b6 24.♖ag1 g5 25.h3∞ beyazların fil çifti çok tehlikeli duruyor.]

22...g5?! [22...♖d8

Hiç olmazsa fillerden birini değişmek gerekirdi.]

23.♖g3 ♖f8 24.h3 b6 25.♖e1 c5 26.c3 ♗h5∞ 27.d4 ♖d8 28.♔c1 c×d4?

[28...♗g6 29.d×c5 b×c5 30.♗×c5 ♕f4+ 31.♖ee3 ♕f5 32.♗d4+ ♖×d4 33.c×d4 ♕b1+= 34.♔d2 ♕×b2+ 35.♔e1 ♕c1+ 36.♔e2 ♗h5+ 37.f3∞]

29.♗×d4+ ♖×d4 30.c×d4 ♕×d4 31.♖c3 ♔g7??

[31...♕f4+ 32.♔b1 ♕f5+ 33.♗c2 ♕d7± Mücadele edebilirdi]

32.♖e7+

[32.♖c7+ ♔f6 33.♖e6+ ♔f5 34.♖cc6+–]

32...♔f6

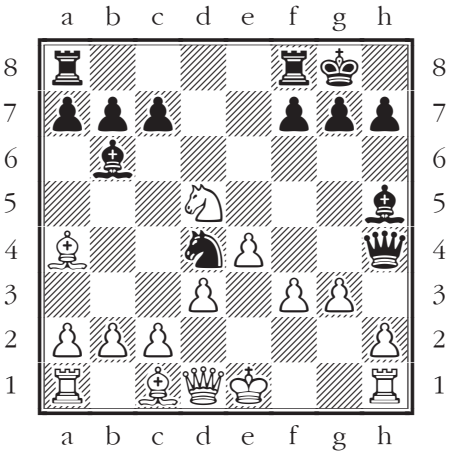
[32...♔f8 33.♖×a7 Siyah için biraz daha iyi devam yolu idi ama sonuç değişmez beyaz kazanır.]

33.♖e6+ ♔f5 34.♖ce3 ♔f4 35.♗c2 ♗f3 36.♖×h6 ♗d5 37.♖d6 g4 38.♖d3 ♕b4 39.♖6×d5 1–0

Konu ile ilgili oyunlar

Canal, E - Eliskases, E
Kecskemet, 1933

1.e4 e5 2.♘f3 ♘c6 3.♘c3 ♘f6 4.♗b5 ♘d4 5.♗a4 ♗c5 6.♘×e5 0–0 7.♘d3 ♗b6 8.♘f4 d5 9.d3 ♗g4 10.f3 ♘h5 11.♘×h5 ♗×h5 12.♘×d5 ♕h4+ 13.g3

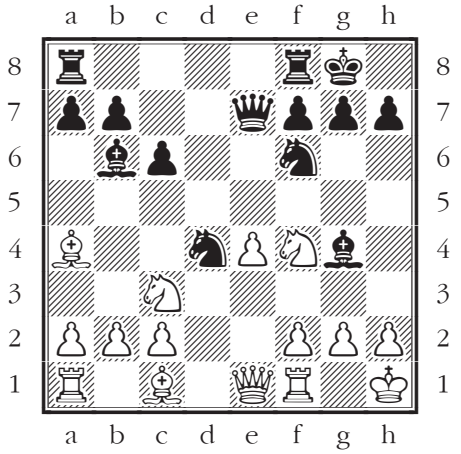

♘×f3+ 14.♕×f3 ♗×f3 15.g×h4

♗×h1 16.♔e2 c6 17.♘f4 ♗c7 18.♗e3 ♗×f4 19.♗×f4 ♗g2 20.♖g1 ♗h3 21.♗h6 g6 22.♗×f8 ♔×f8 23.♔e3 f6 24.♗b3 ♖e8 25.♔f4 ♖e5 26.♖g5 ♖e7 27.♖a5 b6 28.♖a4 c5 29.♗d5 h6 30.b4 c×b4 31.♖×b4 ♖c7 32.c4 g5+ 33.h×g5 h×g5+ 34.♔e3 ♔e7 35.♖b2 ♖c8 36.a4 ♖c5 37.♖b5 ♗d7 38.♖×c5 b×c5 39.a5 ♔d6 40.d4 ♗h3 41.♗g8 ♗c8 42.♗h7 ♗a6 43.♔d3 ♗b7 44.♗f5 ♗c6 45.♗c8 ♗a4 46.d×c5+ ♔×c5 47.e5 f×e5 48.♔e4 ♔×c4 49.♔×e5 ♔b5 50.a6 ♗d1 51.♔f5 g4 52.♔g5 g3 53.h×g3 ♔b6 ½–½

Rautenberg, W - Wildschuetz,T
Essen, 1947

1.e4 e5 2.♘f3 ♘c6 3.♘c3 ♘f6 4.♗b5 ♘d4 5.♗a4 ♗c5 6.♘×e5 0–0 7.♘d3 ♗b6 8.♘f4 d5 9.d3 d×e4 10.d×e4 ♕e7 11.0–0 ♗g4 12.♕e1 c6 13.♔h1

13...♘f3 14.g×f3 ♗×f3+ 15.♔g1 ♕e5 16.♘ce2 g5 17.♕c3 ♕×c3 18.♘×c3 g×f4 19.♗×f4 ♘h5 20.♗g3 ♘×g3 21.h×g3 ♖ae8 22.♘b1 ♖d8 23.g4 ♖fe8 24.♔h2 ♗c7+ 25.♔h3 ♖e6 26.g5 ♗f4 27.♘c3 h6 28.g6 ♖e5 29.g×f7+ ♔f8 0–1

Rellstab, L - Kostic,B
Bled , 1950

1.e4 e5 2.♘f3 ♘c6 3.♘c3 ♘f6 4.♗b5 ♘d4 5.♗a4 ♗c5 6.♘×e5 0–0 7.♘d3 ♗b6 8.♘f4 c6 9.d3 d5 10.♗e3 ♖e8 11.♗×d4 ♗×d4 12.0–0 ♗g4 13.♕c1 d×e4 14.h3 e3 15.h×g4 ♘×g4 16.♘e4 ♕h4 17.♘h3 e2 18.♕f4 e×f1♕+ 19.♖×f1 ♗e5 20.♕c1 ♘h2 21.♖d1 ♘f3+ 22.♔f1 h6 23.♗b3 ♘d4 24.♗c4 b5 25.c3 b×c4 26.c×d4 c×d3 27.♕×c6 ♖ac8 28.♕b7 ♖b8 29.♕c6 ♖e6 30.♕d5 ♖d8 31.♕a5 ♖×d4 32.♘c5 ♖d5 33.♕×a7 ♗d4 34.b4 ♗×c5 35.b×c5 d2 36.♕b8+ ♖d8 37.♕b3 ♕h5 38.f3 ♕e5 39.♕b1 ♕e2+ 40.♔g1 ♕×d1+ 0–1

Blau, M - Lasker, Edward
Hastings , 1953

1.e4 e5 2.♘f3 ♘c6 3.♘c3 ♘f6 4.♗b5 ♘d4 5.♗a4 ♗c5 6.♘×e5 0–0 7.♘d3 ♗b6 8.♘f4 d5 9.♘f×d5 ♘×e4 10.♘×b6 a×b6 11.♘×e4 ♖×a4 12.0–0 f5 13.♘c3 ♖a5 14.f4 ♖e8 15.d3 b5 16.a3 ♖a6 17.♖f2 ♖ae6 18.♗d2 ♕h4 19.♖c1 ♗d7 20.♕f1 ♗c6 21.♖e1 ♖×e1 22.♗×e1 ♖e6 23.♗d2 ♕g4 24.h3 ♕g3 25.♗c1 ♘f3+ 26.♖×f3 ♗×f3 27.♗d2 ♗c6 28.♕f2 ♖g6 29.♕×g3 ♖×g3 30.♔f2 ♖×g2+ 31.♔e3 ♖g3+ 32.♔d4 ♖×h3 33.♘e2 ♖h2 34.♔e3 h5 35.♗e1 h4 36.c4 b×c4 37.d×c4 h3 0–1

Santos, C - Campora, D
Santo Antonio, 1998

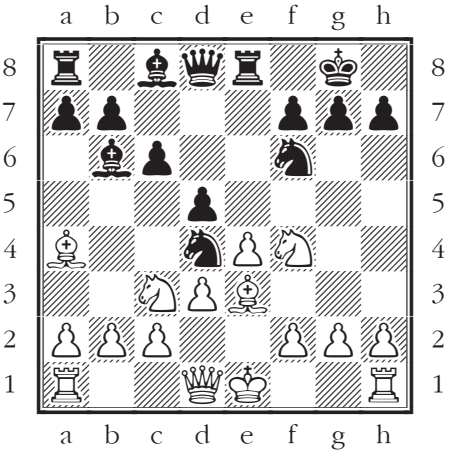
1.e4 e5 2.♘f3 ♘c6 3.♘c3 ♘f6 4.♗b5 ♘d4 5.♗a4 ♗c5 6.♘×e5 0–0 7.♘d3 ♗b6 8.♘f4 d5 9.d3 c6 10.h3 ♖e8 11.0–0 d×e4 12.d×e4 ♘×e4 13.♘×e4 ♖×e4 14.c3 ♘e6 15.♕×d8+ ♘×d8 16.♗c2 ♖e8 17.♗d2 ♘e6 18.♖fe1 ♗d7 19.♖ad1 ♖ad8 20.♗e3 ♘×f4 21.♗×f4 ♗e6 22.♖×d8 ♖×d8 23.♗g5 ♖d5 24.♗c1 h6 25.♗b3 ♖f5 26.♖×e6 ♗×f2+ 27.♔h2 f×e6 28.♗×e6+ ♖f7 29.g3 ♔f8 ½–½

Bauer, C - Fressinet, L
Fransa Birinciliği, 2005

1.e4 e5 2.♘f3 ♘f6 3.♘c3 ♘c6 4.♗b5 ♘d4 5.♗a4 ♗c5 6.♘×e5 0–0 7.♘d3 ♗b6 8.♘f4 c6 9.d3 d5 10.0–0 ♗g4 11.♕d2 d×e4 12.d×e4 ♖e8 13.♔h1 g5 14.f3 g×f4 15.f×g4 ♗c7 16.♕d3 ♘e6 17.♗b3 ♕×d3 18.c×d3 ♘×g4 19.♗×e6 f×e6 20.♗×f4 ♗b6 21.♗g3 ♖ad8 22.♖f3 ♖f8 23.♘e2 ♖×f3 24.g×f3 ♘e3 25.♗e5 ♖×d3 26.♘f4 ♖d2 27.♖g1+ ♔f7 28.♖g7+ ♔e8 29.♖g8+ ♔f7 30.♖g7+ ♔e8 31.♖g8+ ♔f7 ½–½

Tomashevsky, E - Sakaev, K
Rusya Kupası, 2007

1.e4 e5 2.♘f3 ♘c6 3.♗b5 ♘f6 4.♘c3 ♘d4 5.♗a4 ♗c5 6.♘×e5 0–0 7.♘d3 ♗b6 8.♘f4 c6 9.d3 d5 10.♗e3 ♖e8

11.0–0 d×e4 12.d×e4 ♘×e4 13.♘×e4 ♖×e4 14.c3 ♘e6 15.♕×d8+ ♗×d8 16.♘×e6 ♗×e6 17.♗c2 ♖e5 18.a3 ♗b6 19.♗×b6 a×b6 20.♖fe1 ♖×e1+ 21.♖×e1 ♖d8 22.♖d1 ♖×d1+ ½–½

Lantini, M - Piscitelli,V
Alba Adriatica , 2009

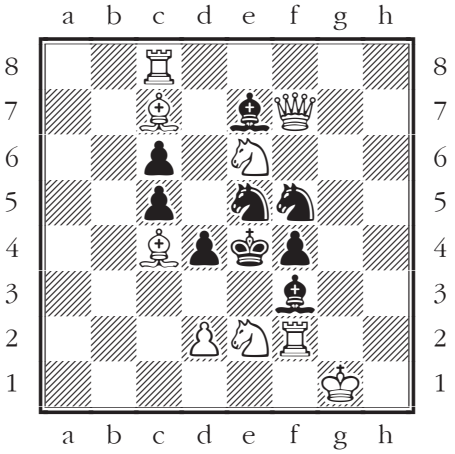
1.e4 e5 2.♘f3 ♘c6 3.♗b5 ♘f6 4.♘c3 ♘d4 5.♗a4 ♗c5 6.♘×e5 0–0 7.♘d3 ♗b6 8.♘f4 d5 9.♘c×d5 ♘×d5 10.♘×d5 ♕h4 11.♘e3 f5 12.e×f5 ♗×f5 13.0–0 ♖f6 14.♘×f5 ♖×f5 15.♗d7 ♘f3+ 16.g×f3 ♖h5 17.h3 ♕g3+ 18.♔h1 ♖×h3+ 19.♗×h3 ♕×h3+ 20.♔g1 ♕g3+ 21.♔h1 ♕h3+ 22.♔g1 ♖d8 ½–½

WIM Nilüfer Çınar Çorlulu
III. Kademe Antrenör
nilufercinar@gmail.com

Problemler köşemizde birbirinden güzel altı problem sizleri beklemekte. Soruların çözümünde ilk hamle anahtar hamledir. Anahtar hamle sonrasında ise aynı soru için farklı mat yolları bulmak mümkün. Bakalım her soru için farklı mat yolları bulabilecek misiniz?

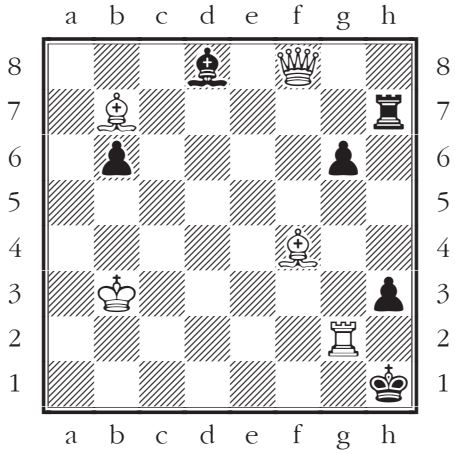
C. Granel, 1984

Beyaz oynar, iki hamlede mat yapar.

1.♗e8 ♔d6 2.♘e5#
1...♘d3 2.♘g5#; 1...♔×e2 2.♖×f4#; 1...♘×f7 2.♘×c5#; 1...♘g3 2.♕×f4#

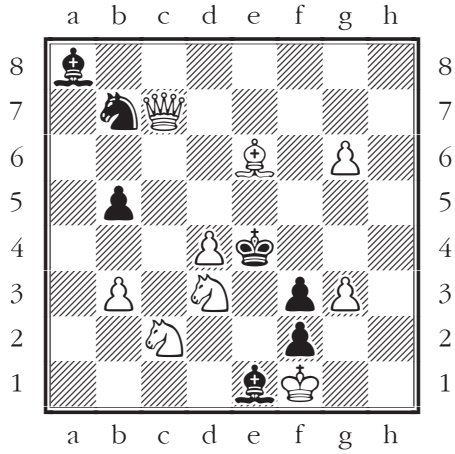
Eugene Ferber, 1979

Beyaz oynar, iki hamlede mat yapar.

1.♕f5 g×f5 2.♖g7#
1...h×g2 2.♕b1#; 1...♖×b7 2.♕×h3#; 1...♔c7 2.♖×g6#

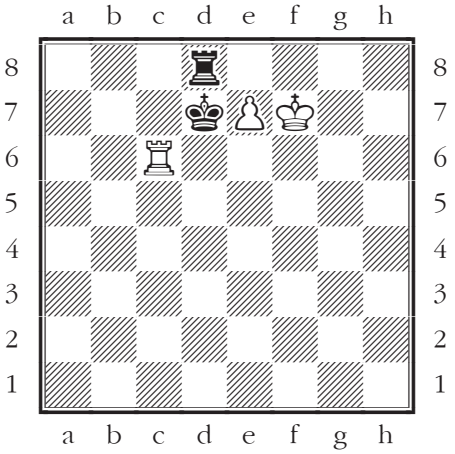
Eugene Ferber, 1962

Beyaz oynar, iki hamlede mat yapar.

1.♕a5 ♘×a5 2.♘c5#
1...♔×a5 2.♘×f2#; 1...b4 2.♕f5#; 1...♘d6 2.♘c5#

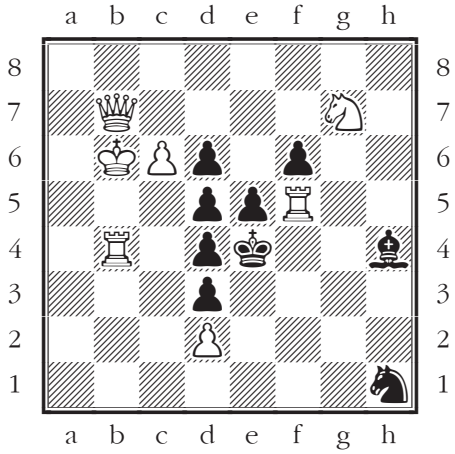
Nelson Teixeira, 1982

Beyaz oynar, üç hamlede mat yapar.

1.e×d8♘ ♔×d8 2.♔e6 ♔e8 3.♖c8#

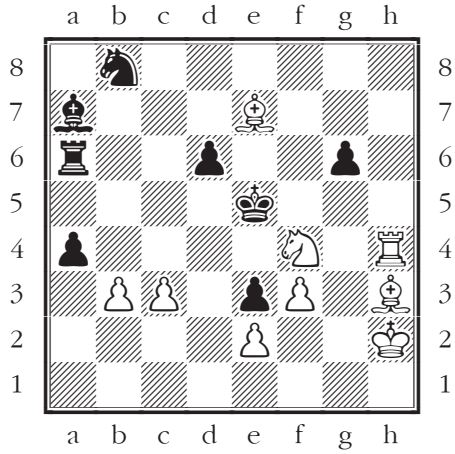
M. Schatz, 2013

Beyaz oynar, üç hamlede mat yapar.

1.♕a8 ♘g3 2.♖×d4+ e×d4 3.♕e8#
1...♔f2 2.♕h8 ♘g3 3.♕h4#;
1...♔g5 2.♖×d4+ ♔×d4 3.♕a4#

A. Grinblat, 2013

Beyaz oynar, üç hamlede mat yapar.

1.♘g3 ♗c5 2.♖g4 ♖c6 3.♖g5#
1...♘b6 2.♖g4 ♘f5 3.♖g5#;
1...♖a5 2.♖g4 ♘d7 3.♖g5#;
1...♗g5 2.♖h5 d5 3.♖×g5#]

Açılış repertuvarınızı oluşturmak ve güncel tutmak mı istiyorsunuz?

Repertuvar database oluşturun!

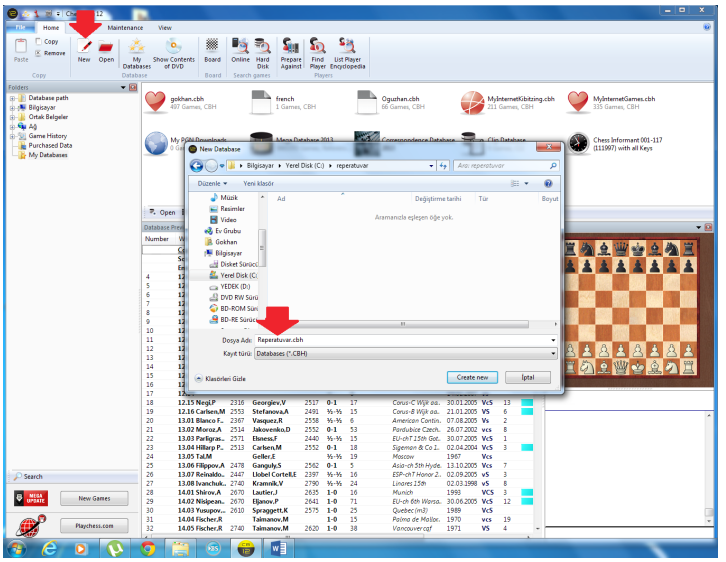

Gökhan Narman
Antrenör-Sporcu
gnarman@yahoo.com

Açılış repertuvarınızı oluşturmak ve güncel tutmak istiyor munuz? Repertuvar database oluşturun!!

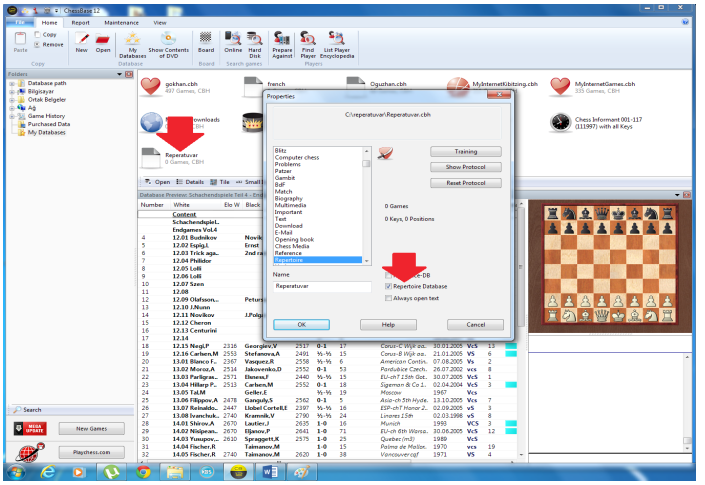
Günümüzde başarılı olmak isteyen her oyuncu kendi oyun stiline uygun bir açılış repertuvarı oluşturmakta ve repertuvarındaki açılışlarla ilgili yenilikleri takip etmeye çalışmaktadır. Her hafta yüzlerce maçın oynandığı günümüzde, bu işlem zaman almaktadır. Chessbase 12 ile repertuvar database oluşturarak saniyeler içerisinde ilgilendiğiniz yeniliklere ulaşabilirsiniz.

1. Chessbase 12 ana sayfasında sol üst köşesinde bulunan "New" düğmesine basılınca yeni bir database oluşturma ekranı açılır. Oluşturulan database'e bir isim verilerek "Create" tuşuna basılır. (Şekil-1) Örnekte database ismi "repertuvar" olarak seçilmiştir.

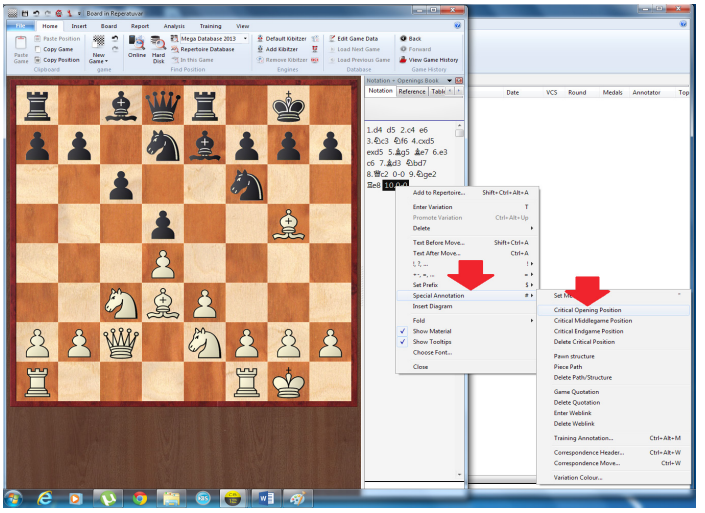
Şekil 1

2. Oluşturulan yeni database simgesi chessbase 12 ana ekranına gelir. Database simgesi üzerinde sağ tıklanarak çıkan menüde "Properties" seçilir. Ekrana gelen "Properties" menüsünde alt tarafta bulunan "Reportiere Database" seçeneği işaretlenir ve "ok" tuşuna basılır. Ana ekrandaki oluşturduğumuz database simgesinin otomatik olarak değiştiğini göreceksiniz. (Şekil-2)

Şekil 2

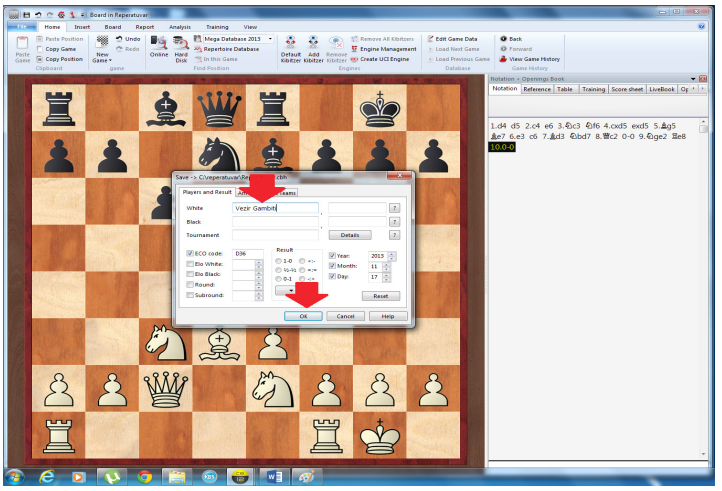
3. Repertuvar database üzerine çift tıklanarak açılır ve üst menüde bulunan "Board" tuşuna basılarak yeni bir oyun başlatılır. Açılışın seçtiğimiz varyantı girilir ve rakibin muhtemel alternatiflerinin olduğu noktada hamlenin üzerinde sağ tıklanarak "Special notation" seçeneği ve açılan menüden de "Critical Opening Position" seçilerek "Ok" tuşuna basılır. Seçilen hamle mavi renge dönüşecektir. (Şekil-3)

Şekil 3

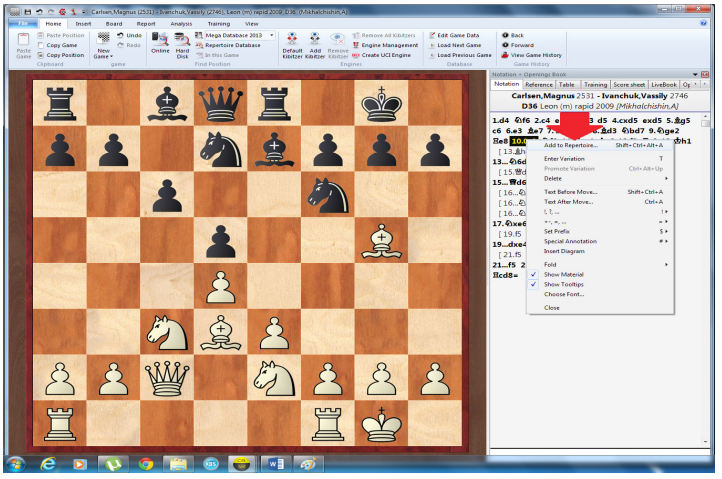
4. Oyun "Vezir Gambiti", "Fransiz Savunması" gibi bir isimle kaydedilir. Bu oyun, seçilen açılışta ana yapıyı oluşturacaktır. (Şekil-4)

5. Repertuvar Database içine, başka bir database için-

Şekil 4

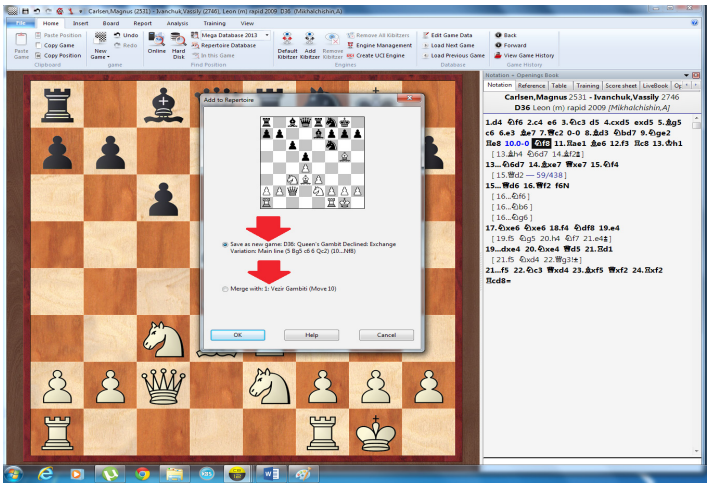
de bulunan bir oyun doğrudan da eklenebilir. İncelediğimiz oyunda ilgilendiğimiz esas hamle üzerine sağ tıklanarak "special annotation" ve ardından "Critical Opening Position" seçilerek işaretlenir. Ardından hamle üzerinde sağ tıklanır ve çıkan menüde "Add to Repertoire" seçeneği tıklanır. (Şekil-5)

Şekil 5

6. Ekrana, seçilen oyunu, database de mevcut olan ve aynı varyantı içeren ana yapı olarak oluşturduğumuz oyun içerisine mi yoksa ayrı bir oyun olarak mı kaydedileceğine dair soru içeren bir menü gelir. "Save As a new Game" seçeneği işaretlenirse oyun, yeni bir oyun olarak kaydedilir. Chessbase 12 yeni kaydedilen oyun için otomatik olarak bir isim önerir. Önerilen isimle ya da kendi seçtiğimiz başka bir isimle oyun kaydedilir.(Şekil-6)

7. "Merge with…" seçeneği işaretlenir ise oyun database de mevcut başka bir oyunun içerisine otomatik olarak eklenir. (Ana yapı olarak düşündüğümüz oyun) Ana yapı olarak seçilen oyun açıldığında eklenen oyunlar varyant olarak görünür. (Şekil-7)

Şekil 6

Şekil 7

8. Herhangi bir yeni database elimize geçtiğinde önce söz konusu database açılarak ana ekranda görünmesi sağlanır. Daha sonra söz konusu database kapanır ve ana ekranda sol üstteki "Report" segmesinden "Reportiere Database" simgesine tıklanır.

Chessbase 12, söz konusu database'de mevcut tüm oyunları inceler ve repertuvar database de mavi ile işaretlediğimiz bütün hamlelere kadar olan pozisyonları içeren bir rapor hazırlar.

9. Söz konusu rapor ile yeni database içerisinde ilgilendiğimiz tüm pozisyonlara düzenli bir şekilde ulaşılır. Daha sonra bu oyunlar incelenerek repertuvara eklenmek istenen oyunlar "Add to Repertoire" seçeneği ile repertuvar database'e eklenir.

Satranç dünyasının hocası

Siegbert Tarrasch

Abdullah Sözen
Antrenör
mimarsozen@gmail.com

Hemen hemen bütün satranç otoriteleri, Steinitz'in geliştirdiği modern satranç teorisini hem yazdığı eserlerle, hem de oyunlarıyla zirveye çıkaran kişinin Doktor Siegbert Tarrasch olduğunu tartışmasız kabul ederler. Bu nedenle kendisi, A. Brinckmann'ın Tarrasch hakkında yazdığı kitabın adı olan "Satranç Dünyasının Hocası" lakabıyla bilinir. Siegbert Tarrasch 5 Mart 1862'de Anderssen ve Zukertort'un şehri olan Breslau'da doğdu. Tıp eğitimi alan Tarrasch, daha sonra Mannheim ve Münih'te yaşadı ve 17 Şubat 1934'te Münih'te öldü. Mesleği nedeniyle birçok turnuvaya gidemeyen doktor, katıldığı 23 uluslararası turnuvanın sadece üçünde ödül alamadı.

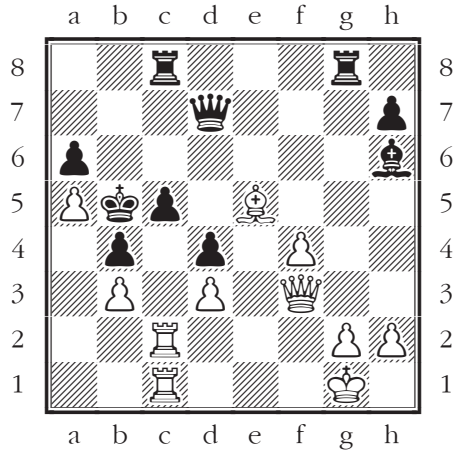
Birinciliği kazandığı önemli turnuvalar şunlardı: Nuremberg 1888, Breslau 1889, Manchester 1890, Dresden 1892, Leipzig 1894, Viyana 1898. Monte Carlo 1903, Ostend 1907 ve Mannheim 1922.

Yaptığı maçlar: Çigorin 1893 +9-9=4, Walbrodt 1894 +7-0=1, Marshall 1905 +8-1=8, 1908'de yaptığı tek Dünya Şampiyonluğu maçını +3-8=5 skoruyla Lasker'e karşı kaybetti, Schlechter 1911 +3-3=5, Mieses 1916 +7-2=4, Lasker 1916 "dostluk maçı" + 0-5=1.

Reti, Tarrasch hakkında şunları yazıyor: "Yöntemlerini gizli tutan birçok satranç ustasından farklı olarak kendi teorileri ve fikirlerini tartışırdı, eğer bilgisini paylaşmasaydı belki de başarısı daha büyük olacaktı". 300 Satranç Partisi ve Satranç Oyunu adlı kitapları Steinitz'in modern satranç teorisini en iyi anlatan kitaplardandır.

Tarrasch – Danışmalılar
Napoli, 1914

Tarrasch'a karşı birden fazla kişinin kendi aralarında tartışıp danışarak oynadığı oyunda bu konumda sıra beyazlardaydı.

Tarrasch **31.♗c7!!** oynadı. Mat problemlerini andıran bu konumda beyazlar tek hamlede mat tehdit ediyor, siyahlar fili hangi taş ile alırsa alsın başka türlü bir mat var: **31...♖×c7 32.♕b7+ ♖×b7 33.♖×c5#** veya **31...♕×c7 32.♖×c5+ ♕×c5 33.♕b7+ ♔×a5 34.♖a1#**

Metod oyuncusu

Tarrasch, kombinatif yeteneğinin oldukça iyi olmasına rağmen konumsal üstünlükleri belirli metodlarla artırarak zafere ulaşmasıyla biliniyordu. Steinitz'in ilkelerini tahta başında sistemli olarak kullanıyordu. Capablanca ve Rubinstein sahneye çıkmadan önce, Lasker'den sonra tekniği en yüksek satrançcıydı. Aşağıdaki oyunda Mieses'e saldırırken bile konumsal metodları kullanıyor.

Tarrasch - Mieses
Berlin 1916 maçın 3. oyunu

1.d4 e6 2.e4 d5 3.♘c3 d×e4

Fransız savunmasında merkezi hemen teslim eden Rubinstein varyantı, Jacques Mieses bu varyantı maç boyunca yedi kere oynadı, beşini kaybetti, ikisi berabere oldu.

4.♘×e4 ♘d7 5.♘f3 ♘gf6 6.♗d3 ♗e7 7.0–0 ♘×e4 8.♗×e4 ♘f6 9.♗d3 b6?!

9...0–0 daha iyiydi

10.♘e5! 0–0

Eğer 10...♗b7 11.♗b5+ siyahların başına dert açar

11.♘c6!

Tarrasch c6 karesinin zayıflığını hemen değerlendiriyor.

11...♕d6 12.♕f3! ♗d7

Siyahların hamlesinin amacı bu filin b7 karesinden gelişmesiydi, ancak Tarrasch metodik oyunuyla bunu engelledi, böylece konumsal üstünlüğünü

artırdı çünkü 12...♗b7?? 13.♘×e7+ ♕×e7 14.♕×b7+– var.

13.♘×e7+ ♕×e7 14.♗g5!

Bu fil Siyahların şah kanadında dayanılmaz bir baskı kuruyor.

14...♖ac8

Şahkanadındaki baskının kaldırılması gerektiğinden, doğru hamle kuşkusuz 14...h6 idi.

Mieses 15.♗×h6 fedasından korktu.

15.♖fe1 ♖fe8 16.♕h3!! ♕d6

Siyahlar şahın kaçması için yer açıyor. Artık 16...h6 olmaz 17.♗×h6 g×h6 18.♕×h6 ve 19.♖e3 sonrasında 20.♖h3 var.

17.♗×f6 g×f6 18.♕h6!

18.♕×h7+ ♔f8 19.♕h8+ ♔e7 sonrasında Siyahlar kurtulur. Şimdi tehdit: 19.♗×h7+ ♔h8 20.♗g6+ ♔g8 21.♕h7+ ♔f8 22.♕×f7#

18...f5 19.♖e3 ♕×d4 20.c3! 1–0

Siyahlar veziri kaçtıktan sonra 21.♖g3 hamlesi kazanır. Bu oyun maçın güzellik ödülünü aldı. Peki Tarrasch iki kale bir vezir fedasıyla mat ederek "immortal" denebilecek bir oyun mu çıkardı? Hayır! Oyun boyunca sadece bir piyon bıraktı, rakibi de onu alır almaz terk etti! Oyunu başyapıt yapan Tarrasch'ın konumsal üstünlükleri metodik bir şekilde değerlendirerek kazanmasıydı.

Neredeyse bütün oyunortası kitaplarında yer alan Teichmann ile olan partisi hem "iyi fil kötü fil" hem de "zayıf kareler" konusunun en iyi örneklerinden birisidir.

Tarrasch – Teichmann
San Sebastian, 1912

1.e4 e6 2.d4 d5 3.♘c3

Daha 1890'da doktor bu açılışa saldırının çok iyi devam yolu dediği 3.♘d2 hamlesini getirdi. Paulsen'e karşı kazandığı zaferden sonra 3.e5 hamlesine soru işareti koydu! (Kasparov)

3...♘f6 4.♗g5 ♗e7 5.e5 ♘fd7 6.♗×e7 ♕×e7 7.♕d2 0–0 8.f4 c5 9.♘f3 ♘c6 10.g3 a6 11.♗g2 b5 12.0–0 c×d4 13.♘×d4 ♘×d4 14.♕×d4 ♕c5 15.♕×c5 ♘×c5

Hızlı değişmelerle oyunsonuna yaklaşıldı. Burada Tarrasch, Teichmann'ın beraberlik teklifini reddetti. Şimdi d4'te Beyazların bir "kuvvetli karesi" oldu. Fakat Siyahın konumu o kadar sağlam ki bundan nasıl faydalanılacağı şüpheli. (Euwe)

16.♘e2!

Beyazların daha fazla alanı var. Siyahlar sadece e5 piyonuyla değil, kendi e6 piyonlarıyla da sıkıştırılmışlar. Beyaz at d4 karesine hakimdir ve onu buradan kovmak olanaksızdır. Siyah at içinse bu konum erişilmezdir. (Tarrasch)

16... ♗d7 17.♘d4 ♖ac8

Siyahlar tek açık dikeyin üstünlüğünü kullanmak istiyor. d4'deki at c2'deki paha biçilemez piyonu şimdilik koruyor. Piyonun c2'de olması, c3'te olmasından daha güvenli, çünkü Siyahlar uygun zamanlamayla b4'e piyon sürebilir. Bu durumda Beyazların rezervinde b3 sürüşü de var. (Euwe)

18.♔f2!

Kesin hesaplamayla yapılmış ince bir hamle, şah önce e3'e gelecek, tam zamanında da d4'e yerleşecek. (Euwe) Gerçi Siyahlar tek bir açık hatta sahipler, ancak buna karşı beyaz şahın merkeze yerleşmesi çok önemli bir üstünlüktür. Siyahlar için bu konum hala erişilmezdir. (Tarrasch)

18...♖c7 19.♔e3 ♖e8?!

Plansız bir oyun ancak günümüzde böyle konumlarda berabere yapılabiliyor: 19...♖fc8 veya 19...a5 20.f5 e×f5 21.♗×d5 ♖e8 (Kasparov)

20.♖f2 ♘b7 21.♗f1 ♘a5 22.b3

Siyah atın c4'e oturması Beyazların planını bozar: 22...♘c4+ 23.♗×c4 d×c4 sonrasında beyaz şahın d4'e gitmesi zorlaşır. (Euwe)

22...h6?

"İyi hamleler gibi kötü hamleler de yapılabilir. Kendi konumunuzu piyon hamleleri kadar başka hiçbir şeyle bu denli kötü ve düzeltilemez hale getiremezsiniz." diyor Tarrasch. Altın sözler! (Kasparov) Beyazların karşı vuruşla değerlendirdiği ciddi bir konumsal hata. Vezirlerin olmadığı durumda bile, merkezdeki baskıya ek olarak ikinci bir cephe açmak büyük üstünlük sağlar. Yapılan hamle bu fırsatı veriyor. (Euwe)

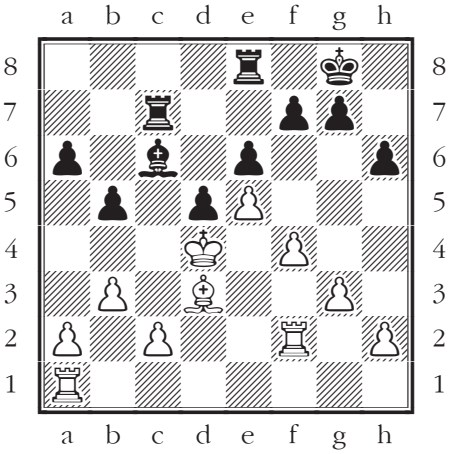
23.♗d3

Şimdi bu taş da rakip filden daha iyi konumdadır. Merkezdeki üçlü inanılmaz bir uyum içinde çalışmaktadır. (Tarrasch) Merkezde tam bir hakimiyete ulaşılmıştır. Bundan sonra Beyazların planı şah kanadından sızmak olacaktır. Belli bir ana kadar Beyazlar çok net bir oyun sergiliyor. (Kasparov)

23...♘c6 24.♘×c6 ♗×c6

Beyaz at tahtadan kalktı fakat yerine daha kuvvetli bir taş geliyor. (Euwe)

25.♔d4

Majestelerinin varışı. Beyazın nasıl önlemler aldığını görüyoruz. d3 fili c2 piyonunu hala koruyor ve b3'teki piyon c4 karesinden gelecek tehlikeleri önlüyor. (Euwe)

25...♗d7 26.g4

İkinci cephe açılıyor. An itibariyle beyaz şah bu manevraya dolaylı olarak katılıyor: 1- c7 kalesi c dikeyine bağlanmış, ayrılırsa beyaz şah ilerleyecek. 2- Siyahların değişimleri önlemesi gerekir çünkü beyaz şahın konumu nedeniyle oyunsonu Beyazlara kazançtır. (Euwe)

26...♗c8 27.h4 g6

Piyon saldırısına karşı tipik savunma yapısı. Beyazlar g5 sürerse Siyahlar h5, Beyazlar h5 sürerse Siyahlar g5 sürerek karşılık verecek. (Euwe)

28.♖h1 ♔g7 29.h5 ♖h8 30.♖fh2 ♗d7 31.g5

h dikeyini zor kullanarak açıyor. Artık kazanç elde edilmiş bir gerçektir. (Euwe) Kaçınılmaz olarak hat açılması kalenin dalmasını sağlıyor. (Kasparov)

31...h×g5 32.f×g5 ♖×h5

Siyahların bekleme hamlesi kalmadı: Eğer: 32...♗e8 33.h×g6 ♖×h2 34.g×f7!; ya da 32...♖h7 33.h6+ ve kale kapalı kalır, göreceli olarak en iyisi 32...♖cc8 idi. (Euwe)

33.♖×h5 g×h5 34.♖×h5 ♔f8 35.♖h8+ ♔e7 36.g6?!

Şimdi bu konumu değerlendiren dört ayrı görüşe yer verelim: 36.♖a8 ♗c8 37.a4 b×a4 38.b×a4 ♖c6 39.♖a7+ ♔e8 40.a5 daha iyiydi. (Euwe) Euwe'nin 36.♖a8?! hamlesi de şüphelidir: 36...♗c8 37.a4 b×a4 38.b×a4 ♗b7 39.♖a7 ♔d7 40.c4 ♔c8 41.c×d5 ♔b8 42.d6 ♖c8'den sonra oyun beraberedir. (Kasparov) 36.♖h7 daha iyiydi; eğer 36…♔e8 37.c3 ve ♗e2–h5 sonrasında f piyonu baskıyı kaldıramaz, ya da 36...♔f8 37.g6 f×g6 38.♗×g6 ♔g8 39.♖f7 ♔h8 40.♗h7 sonrasında Siyahlar kıpırdayamaz. (Tarrasch) Fakat son varyantta 39...♔h8 yerine 39...b4! hamlesi Beyazların kazancını oldukça zorlaştırır. (Brinckmann)

36...f×g6 37.♗×g6 b4 38.♖h7+ ♔d8 39.♗d3 ♖c3 40.♖h8+ ♔e7 1–0

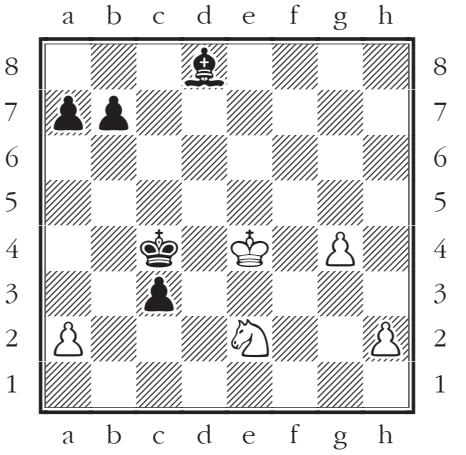
41.♖a8 artık bititrir. Beyazlar tarafından çok yüksek teknikle oynanmış bir konumsal oyun.

Can düşmanı Lasker

1890'lı yılların başında Tarrasch birçok büyük turnuva kazandığı için dünya şampiyonu Steinitz'a meydan okuyabilecek en güçlü aday olarak görülüyordu. 1892'de, hızla yükselen diğer bir yıldız olan Lasker, Tarrasch'a maç teklif etti. Tarrasch Lasker'in kazandığı turnuva ve maçları yeterli görmeyerek reddetti. Tarrasch şöyle diyordu: "Genç adamın (Lasker, Taraschtan sadece 6 yıl küçüktü!) İngiltere'deki başarılarını geride bırakan birkaç oyuncu var, bu teklifi kabul etmek onlara haksızlık olur." Oysa Lasker, en iyi İngiliz oyuncularını yaptığı maçlarda bir tek oyun bile vermeden yenmişti: Blackburne +6-0=4 ve Bird +5-0=0. Tarrasch ününü pekiştirmek için daha kolay yeneceğini düşündüğü bir oyuncuyla maç yapmayı aklına koymuştu: Geçen sayımızda bu köşenin konuğu Çigorin. Fakat Tarrasch, Çigorin'i yenemedi! Oysa yaşlı Steinitz ya da tecrübesiz Lasker'i yenme şansı çok daha fazlaydı. Bu sırada hızlı davranan Lasker, Steinitz'le maç yapmayı başarmış, üstelik onu yenerek dünya şampiyonluğu unvanını da almıştı. Şimdi Tarrasch maç için uğraşmak zorunda kalacaktı. Aralarındaki düşmanlık iyice şiddetlendi. Sürprizlerle dolu 1895 Hasting Turnuvası'nda tanınmamış oyuncu Pillsbury birinci, yaşlı Çigorin ikinci, çiçeği burnunda Dünya Şampiyonu Lasker ancak üçüncü olabilmişti. Dördüncü Tarrasch olurken, daha bir yıl önce dünya şampiyonu unvanını taşıyan Steinitz beşinci olabilmişti. Tarrasch "Bu turnuva göstermiştir ki Lasker de iyi bir oyuncudur." diyerek iğneleme fırsatını kaçırmadı. Ayrıca Tarrasch bu turnuvadaki karşılaşmalarında Lasker'i de yenmişti:

Tarrasch - Lasker

Hastings, 1895

Siyahlarla oynayan Lasker'in ilerlemiş geçer piyonu ve ata karşı fili olması, Beyazın iki birleşik geçerini hemen hemen dengeliyor. Üstelik sıra kendisinde olan Tarrasch şüpheli bir hamle yapmasın mı?

41.♔f5?!

41.♘d4 b5 42.♘c2 b4 43.♘e3+ ♔c5 filin ata üstünlük sağladığı bir konum, yada; 41.♘×c3! ♔×c3 42.♔f5 b5 43.g5 ♗×g5 44.♔×g5 ♔b2 45.h4 ♔×a2 46.h5 b4 47.h6 b3 48.h7 b2 49.h8♕ b1♕ eşite yakın bir oyunsonu var.

41...♔d3??

Lasker saçmalıyor, oyunu yorumlayanlar 41...c2! 42.g5 ♗×g5 43.♔×g5 ♔d3 44.♘c1+ ♔d2 45.♘b3+ ♔d1 46.a4 (46.h4 b5! 47.h5 a5 48.h6 a4–+) 46...a5 47.♔f5 b5! 48.a×b5 a4 49.♘c1 ♔×c1 50.b6 a3 51.b7 a2 52.b8♕ a1♕ 53.♕f4+ ♔b1 54.♕e4 konumunun berabere olduğunu yazmışlar, oysa 54...♕c3!! hamlesiyle Siyahlar oyunu da kazanır! "Kazanç yöntemini öğrenmek isteyenler Averbach'ın oyunsonu kitabına baksınlar." diyor Kasparov.

42.♘×c3! ♔×c3 43.g5 ♗b6 44.h4 ♗d4 45.h5 b5 46.h6 b4 47.g6 a5 48.g7 a4 49.g8♕ 1–0

Lasker 1894'te şampiyonluk unvanını aldıktan sonra satranç çevrele-

ri Tarrasch ile maç yapmasını bekliyordu. Çünkü en kuvvetli aday oydu. Tarrasch'ın maç yapma çabaları çeşitli nedenlerle 14 yıl sonra gerçekleşebildi. Lasker'in önce Steinitz ile rövanş maçı yapması gerekiyordu. Maç 1896 sonunda gerçekleşti ve Lasker +10-2=5 gibi açık bir skorla yerini sağlamlaştırdı. Bu sırada yeni parlayan yıldız Harry Nelson Pillsbury, Tarrasch'dan da güçlü bir aday olmuştu. Ancak Amerika'ya dönüp evlenerek satranca bir süre ara verince gözler yine Tarrasch – Lasker maçına döndü. Lasker doktora derecesini aldığı 1900 yılına kadar, satranca ara verdi 1903'te Tarrasch – Lasker maçı nihayet kararlaştırıldı ve 1904 sonbaharında başlaması üzerinde anlaşıldı. Fakat Tarrasch buzda kayarken ayağını kırdı ve maç yapılamadı. Bu arada Amerika'dan Frank James Marshall, Avusturya'dan Carl Schlechter, Macaristan'dan Geza Maroczy ve Fransa'dan David Janowsky gibi yeni adaylar ortaya çıkmıştı. Janowsky ile yaptığı maçı Marshall kazanınca Lasker onunla 1907'de dünya şampiyonluğu maçı yapmaya karar verdi ve Marshall'ı +8-0=7 gibi bir skorla hezimete uğrattı, oysa iki yıl önce Tarrasch da Marshall'ı 8-1 yenmişti. Tarrasch adaylar turnuvası niteliğindeki 1907 Ostend Turnuvası'nı Schelecter'in önünde birincilikle bitirince Lasker ile maç yapması kaçınılmaz hale gelmişti. 1892'de Tarrasch'ın, Lasker'in maç teklifini reddetmesiyle başlayan uzun ve zorlu sürecin sonunda Alman Satranç Birliği Ağustos1908'de maçı gerçekleştirdi. İlk dört oyun Düseldorf'ta, gerisi Münich'te oynanacaktı. Kazanan 4000 mark, kaybeden 2500 mark alacaktı ve ayrıca Lasker'e onursal olarak 7500 mark ödenecekti. Açılış töreninde Tarrasch, Lasker'in elini sıkmayı reddetti ve tarihi sözleri söyledi: "Size Herr Lasker, söyleyeceğim sadece üç sözcük var: şah ve mat!" Sonra da arkasını dönüp salonu terk etti.

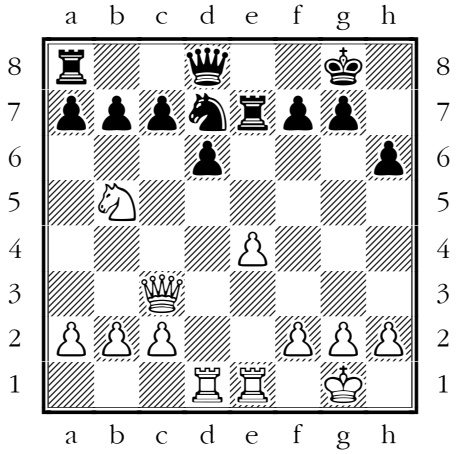
Lasker ilk iki oyunu kazandı, Tarrasch ise üçüncü oyunu. Sonra maçın gidişatına çok büyük etki yapan son Düseldorf oyunu oynandı. Bu mücadele tam bir kişilik savaşı oldu:

Tarrasch - Lasker
Düseldorf, 1908 4. oyun

1.e4 e5 2.♘f3 ♘c6 3.♗b5 ♘f6

16 oyun süren maç boyunca 10 kez İspanyol Açılışı oynandı ve bunlardan sekizi "Berlin Savunması" olarak bilinen bu hamlelerle başladı, daha sonra Tarrasch 4.♘c3 ile ana varyanttan çıkmayı denedi.

4.0–0 d6 5.d4 ♗d7 6.♘c3 ♗e7 7.♖e1 e×d4 8.♘×d4 ♘×d4 9.♕×d4 ♗×b5 10.♘×b5 0–0 11.♗g5 h6 12.♗h4 ♖e8 13.♖ad1 ♘d7 14.♗×e7 ♖×e7 15.♕c3

Tarrasch açılıştan hafif bir üstünlükle çıktı ve halinden son derece memnundu. Ancak Lasker maça hazırlanırken rakibinin psikolojisini çok iyi analiz etmişti. Tarrasch "dogmacı" denecek kadar Steinitz okulu ilkelerini savunan, bunları masa başında tüm gücüyle kanıtlamaya çalışan ve bu yüzden oyun bile kaybetmeyi göze alan katı bir konumsal oyuncuydu. Lasker onun keyfini kaçırmanın en iyi yolunun anti-konumsal hamle yapmak olduğunu biliyordu.

15...♖e5?!

İşte Tarrasch'ın sinirlerini iyice geren hamle. Kalenin tahta ortasına erken gelmesi oldukça risklidir.

16.♘d4 ♖c5 17.♕b3 ♘b6 18.f4 ♕f6 19.♕f3 ♖e8 20.c3

Sakin ve soğukkanlı bir şekilde kaleyi kötü bir yerde tutuyor. Tarrasch buradan itibaren üstünlüklerin biriktirilmesi ilkesine göre kombinezon aramaya başlıyor.

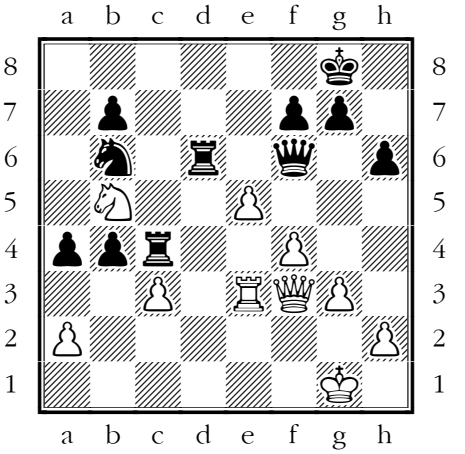
20...a5 21.b3 a4 22.b4?!

Bu hamleyle Tarrasch'ın gerilime dayanamadığını anlıyoruz. 22.c4! Siyah kaleyi kalıcı şekilde c5'te tutardı. 22...a×b3 23.a×b3 c6 sonrasında Beyazlar dinamik 24.♘f5 d5 25.♕f2 ♘d7 26.g4! ile büyük baskı kurar.

22...♖c4 23.g3 ♖d8 24.♖e3 24...c5 25.♘b5?

Tarrasch çileden çıkıyor, 25.b×c5 ♖×c5 26.♖b1 ♘c4 27.♖d3 sonrasında eşit bir konum oluşurdu. Ancak Tarrasch rakibinin tuhaf görünen 15... ♖e5?! hamlesinin cezasız kalmasına inanamıyor. Konumda mutlaka bir kazandıran kombinezon olması gerektiğine inanıyor.

25...c×b4 26.♖×d6 ♖×d6 27.e5

Sonunda kombinezon geldi! Fakat Lasker buna öyle etkili bir cevap veriyor ki Beyazların kombinezonu tepetaklak oluyor.

27...♖×f4!!

Beyazlar ne oynarsa oynasın bir piyon ve dolayısıyla oyunu kaybeder.

28.g×f4 ♕g6+ 29.♔h1 ♕b1+ 30.♔g2 ♖d2+ 31.♖e2 ♕×a2 32.♖×d2 ♕×d2+ 33.♔g3 a3 34.e6 ♕e1+ 35.♔g4 ♕×e6+ 36.f5 ♕c4+ 37.♘d4 a2 38.♕d1 ♘d5 39.♕a4 ♘×c3 40.♕e8+ ♔h7 41.♔h5 a1♕ 0–1

Bu oyun Tarrasch için tam bir yıkım oldu, bundan sonra kendine güveni sarsıldı. Üst üste oyunlar kaybetti. Kendisini ancak 10. oyunda toparladı ve maçtaki en iyi performasını gösterdi:

Tarrasch - Lasker
Münich, 1908 10. Oyun

1.e4 e5 2.♘f3 ♘c6 3.♗b5 ♘f6 4.0–0 ♘×e4 5.d4 ♗e7 6.♕e2!

6.♖e1'den daha iyi, d1 karesini kaleye bırakıyor.

6...♘d6 7.♗×c6 b×c6 8.d×e5 ♘b7 9.♘c3 0–0 10.♖e1 ♘c5 11.♘d4 ♘e6 12.♗e3 ♘×d4 13.♗×d4 c5

13...d5? 14.♘a4! ♗b4 15.c3 ♗a5 16.♕h5 ♗b6 17.♖e3 ♗e6 18.♖g3 ♔h8 19.♖d1 ♕e7 20.b4± ♗×d4 21.♖×d4 f6 22.♘c5 f×e5 23.♕×e5 ♕f6 24.♕×f6 ♖×f6 25.♖e3 ♗g8 26.f3 g6 27.♖e7 ♖f7 28.♖e6 a5 29.a4 ♔g7 30.♖×c6 ♖e7 31.♔f2 a×b4 32.c×b4 ♗f7 33.b5 ♖b8 34.♘a6 ♖b7 35.♘b4 ♖a7 36.♖a6 ♖×a6 37.♘×a6 ♔f6 38.♖d2 c6 39.b6 ♗e6 40.♘c5 ♗c8 41.a5 1–0 Pillsbury – Tarrasch Viyana, 1898 playoff 2. oyun

14.♗e3 d5 15.e×d6 ♗×d6 16.♘e4 ♗b7 17.♘×d6 c×d6 18.c4

O dönemde bile buraya kadar incelenmiş olan bu varyantta Tarrasch yenilik yapıyor. 18.♗f4 d5 19.♕b5 ♕b6 20.♕×b6 a×b6 21.♗c7 b5= Marco - Teichmann Ostend, 1907; Günümüzden bir örnek: 18.♕g4 ♕f6 19.♕g5!? ♕g6 20.♕×g6 h×g6 21.♖ad1 ♖fd8 22.f3± Çeskovski - Hort Moskova, 1999

18...♕f6 19.♖ad1 ♖fe8 20.♕g4 ♗c6?!

Gereksiz bir zaman kaybı diyor Reti. Tarrasch'a göre 20...♖e6! en iyisi, d6 piyonu zayıf fakat ters renkli filler sayesinde beraberlik olasılığı çok yüksek; ilginç olan 20...♕×b2? hamlesidir ancak Siyahlar sonuçta kaybeder:

21.♖b1 ♕c3 (21...♖×e3 22.f×e3 ♕c3 23.♖e2+–) 22.♖ec1 ♗c8 (22...♕a3? 23.♗h6! (23.♖×b7?? ♕×c1+! 24.♗×c1 ♖e1#) 23...g6 24.♕f4+–) 23.♕f3 ♖b8! 24.♕c6! ♖×e3 25.♕×d6!+– arka sıra matları çalışması için mükemmel bir konum.

21.♖e2! ♖e4? Lasker bu hatayı yapmak için bir saate yakın düşündü! 21...♖e6? 22.♗g5! ♕g6 23.♖×e6 f×e6 24.♖×d6 ♕b1+ 25.♖d1+–; daha iyisi 21...h6 22.♖ed2 ♖ad8 23.♕g3 ♖e6 24.h4 (24.♗×c5? ♕f5 25.♗×a7 ♖g6 –+) 24...♕e7 25.h5 ♔h8=

22.♕g3 ♕e6 23.h3! ♖d8 24.♖ed2 ♖e5 25.♗h6! ♕g6?? bu hamle oyunu hemen kaybediyor. 25...♕×h6?? 26.♕×e5+–; 25...g6 26.♗f4 ♖e1+ 27.♖×e1 ♕×e1+ 28.♔h2 daha dirençli olurdu.

26.♗f4! ♖e6 27.♗×d6 ♕h5 28.♕g4!

Lasker'in son umudu: 28.♗e5?? ♕×d1+! 29.♖×d1 ♖×d1+ 30.♔h2 ♖g6 –+

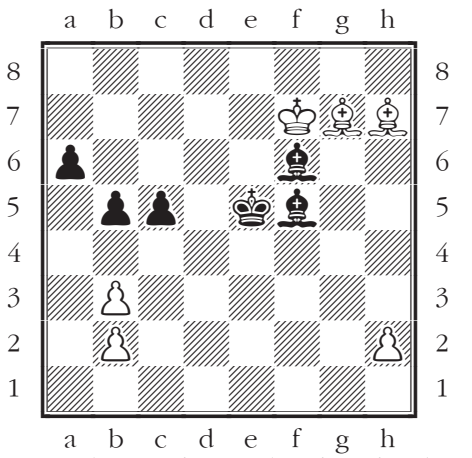
28...♕×g4 29.h×g4 ♖e4 30.♗×c5 ♖×d2 31.♖×d2 h5 32.♖d6 1–0

Bu maçın geneli hakkında Kasparov'un yorumu şöyledir: "Tarrasch bir türlü becerikli rakibine karşı üstünlük sağlayamadı. Onu psikolojik etkenleri göz ardı ederek inatla "doğru hamle" teorisinin peşinden gitmek mahvetti. Mutlak gerçekler arayışındayken haddinden fazla yoruluyor, kontrolü kaybediyor ve açıkça Lasker'den daha fazla hata yapıyordu. Ancak bu maçın 10-15 yıl önce Tarrasch gençken yapılmamasına üzülebiliriz. Tarrasch ana sınıfı zamanlarında görülen popüler satranç felsefesine ait konuları dünyanın önde gelen satranççılarına karşı prensip meselesi yapar ve zaman zaman haksız çıkardı."

Ezeli düşmanlar daha sonra da turnuvalarda karşılaştılar. Özellikle satranç tarihinde dönüm noktalarından birisi olan St. Petersburg 1914 turnuvasındaki maçları oyunsonu dersi niteliğindedir. Bu turnuva iki aşamalıydı. Dünyanın en iyi 11 oyuncusundan sadece beşi ikinci aşamaya hak kazanacaktı. İlk aşamada herkes birbiriyle bir oyunlu, finale kalan beş kişi ise ikişer oyunlu döner sistemde oynayacaktı. İlk aşamayı geçemeyip elenenler içinde Akiba Rubinstein ve Aron Nimzoviç'in de bulunduğunu söylersek turnuvanın gücü daha iyi anlaşılacaktır. Kazanan beş kişi şöyleydi: Capablanca, Lasker, Tarrasch, Alyehin ve Marshall. Gerçekten de satrancın en büyükleri. Rus çarı bu kazanan beş kişiye "büyükusta" unvanı verdi. Satranç tarihine "büyükusta" diye bir sözcük girdi ve dünyanın ilk beş büyükustası belirlendi!

Lasker elemeleri geçerken zorlandı, belki de Tarrasch'a kayıp olan oyununu kaybetseydi finale çıkamayacaktı. Ancak kendisinin en ünlü sözü doğru çıktı: "Satrançta en zor şey kazanılmış oyunu kazanmaktır." Üstelik finalde geleceğin şampiyonu Capablanca'yı tarihi bir oyun ile yenerek birinci oldu.

Tarrasch - Lasker
St. Petersburg, 1914 eleme turu karşılaşması

Bu konumda sıra kendisinde olan

Tarrasch 37...♗e6+! 38.♔f8 ♗×g7+ 39.♔×g7 ♗×b3'ten sonra Lasker'in terk etmesini zevkle bekleyecekti. Fakat inanılmaz bir hata yaptı:

37...♗×g7?? 38.♗×f5 ♔×f5 39.♔×g7 a5 40.h4! ♔g4

Tarrasch'ın hesabına göre 41.♔f6 c4! 42.b×c4 b×c4 43.♔e5 c3 44.b×c3 a4 45.♔d4 a3'ten sonra beyaz şah kendi c3 piyonu nedeniyle a3 piyonunun vezir çıkmasını engelleyemiyor. Ama doktorun hesaba katmadığı şey Beyazların da bir geçer piyonu olmasıydı.

41.♔g6!! ♔×h4 42.♔f5!

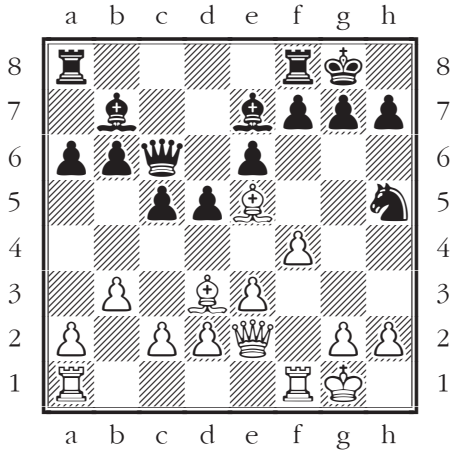
İşte bu muhteşem manevrayla beyaz şah çaprazını değiştiriyor, artık kendi piyonu engel değil.

42...♔g3 43.♔e4 ♔f2 44.♔d5 ♔e3 45.♔×c5 ♔d3 46.♔×b5 ♔c2 47.♔×a5 ♔×b3 ½–½

Aynı turnuvada Tarrasch'ın Nimzoviç ile partisi de ilginçtir. Lasker – Bauer Amsterdam 1889 partisindeki iki fil fedası satranç tarihinin iyi bilinen incilerindendir.

Lasker - Bauer
Amsterdam, 1889

1.f4 d5 2.e3 ♘f6 3.b3 e6 4.♗b2 ♗e7 5.♗d3 b6 6.♘f3 ♗b7 7.♘c3 ♘bd7 8.0–0 0–0 9.♘e2 c5 10.♘g3 ♕c7 11.♘e5 ♘×e5 12.♗×e5 ♕c6 13.♕e2 a6 14.♘h5 ♘×h5

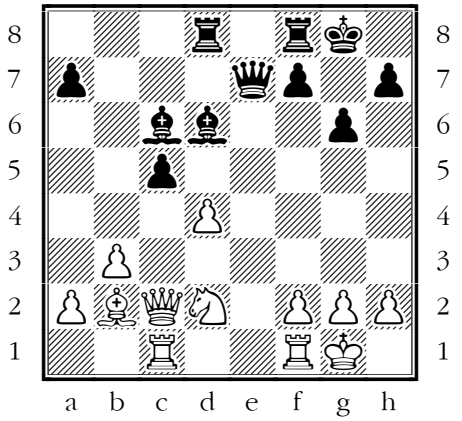

15.♗×h7+! ♔×h7 16.♕×h5+ ♔g8 17.♗×g7!! ♔×g7 18.♕g4+ ♔h7 19.♖f3 e5 20.♖h3+ ♕h6 21.♖×h6+ ♔×h6 22.♕d7! ♗f6 23.♕×b7 ♔g7 24.♖f1 ♖ab8 25.♕d7 ♖fd8 26.♕g4+ ♔f8 27.f×e5 ♗g7 28.e6 ♖b7 29.♕g6 f6 30.♖×f6+ ♗×f6 31.♕×f6+ ♔e8 32.♕h8+ ♔e7 33.♕g7+ ♔×e6 34.♕×b7 ♖d6 35.♕×a6 d4 36.e×d4 c×d4 37.h4 d3 38.♕×d3 1–0

Tarrasch da buna benzer bir konuma ulaşmıştı:

Nimzoviç - Tarrasch
St. Petersburg, 1914

1.d4 d5 2.♘f3 c5 3.c4 e6 4.e3 ♘f6 5.♗d3 ♘c6 6.0–0 ♗d6 7.b3 0–0 8.♗b2 b6 9.♘bd2 ♗b7 10.♖c1 ♕e7 11.c×d5 e×d5 12.♘h4 g6 13.♘hf3 ♖ad8 14.d×c5 b×c5 15.♗b5 ♘e4 16.♗×c6 ♗×c6 17.♕c2 ♘×d2 18.♘×d2 d4 19.e×d4

19...♗×h2+!?

Tarrasch 19...♗×g2! hamlesiyle daha kolay kazanabilirdi: 20.♔×g2 (20.d×c5 ♕g5!–+) 20...♕g5+ 21.♔h1 (21.♔h3 ♕h5+ 22.♔g2 ♕×h2+ 23.♔f3 ♖fe8–+; 21.♔f3 ♖fe8 22.♖g1 ♕f4+ 23.♔g2 ♖e2–+) 21...♕f4 22.♔g2 ♕×h2+ 23.♔f3 ♖fe8 24.♘e4 ♕f4+ 25.♔e2 ♖×e4+

Belki de doktor can düşmanı Lasker'den altta kalmamak için bu yolu seçti.

20.♔×h2 ♕h4+ 21.♔g1 ♗×g2! 22.f3 ♖fe8 23.♘e4 ♕h1+ 24.♔f2 ♗×f1 25.d5 f5 26.♕c3 ♕g2+ 27.♔e3 ♖×e4+! 28.f×e4 f4+ 29.♔×f4 ♖f8+ 30.♔e5 ♕h2+ 31.♔e6 ♖e8+ 32.♔d7 ♗b5# 0–1

1916 yılında Lasker ile bir "dostluk maçı" yapan Tarrasch bu kez bir tek oyun bile alamadı. Yıllar geçtikçe Tarrasch oyungücünü yitirmesine rağmen Lasker daha da güçlenmişti.

Dr. Siegbert Tarrasch, 1928'de profesyonel satrancı bıraktı. Altı yıl sonra da 72. doğum gününe iki hafta kala hayatını kaybetti. Beş çocuğundan birisini Birinci Dünya Savaşı'nda kaybeden Tarrasch, arkasında kendi adını taşıyan birçok açılış varyantı bıraktı. Bugün bile popüler olanlar: Fransız Savunmasında **1.e4 e6 2.d4 d5 3.♘d2** ile Vezir Gambitinde **1.d4 d5 2.c4 e6 3.♘c3 c5** varyantlarıdır.

Tarrasch'ın, bazıları ders niteliğinde olan, satranç üzerine söylediği sözleri de anmadan geçemeyiz:

"Satranç aşk gibi, müzik gibi insanları mutlu etme gücüne sahiptir."

"İzole piyondan korkan satrancı bıraksın!"

"Bir kale finalinde, kaleniz daima piyonun arkasında olmalıdır, piyon ister sizin ister rakibinizin olsun!"

"Tahtanın kenarındaki at bir ayıptır."

Kaynaklar:

R.Reti, Masters of the chessboard, Dover publishing

M. Euwe, Judgment and planning in chess, David McKay company

G. Kasparov, Benim Ustalarım, İş Bankası Yayınları

S. Palavan, A.C. Talum, Satrançta Dünya Şampiyonluğu, İnkılap Kitabevi

Philip W. Sergeant, Championship chess, Dover publishing

Öncü kuvvet piyonlar

Dr. M. Sabri Koçak
IV. Kademe Antrenör
kocaksabri@yahoo.com

Kramnik - Fridman
Dortmund, 2013

1.c4 e6

İngiliz Açılışı konumsal düşünceyi ön planda tutan oyuncuların gözdelerindendir. Vezir kanadından oyuna başlamak yavaş ve emin adımlarla hedefe varmak isteyenlerin dileklerine tatmin edici yanıtlar sunmaktadır. Bu tip açılışların başlangıçta bilinmeyen kimi tehlikeli devamyollarından ve açılış kazalarından da oyuncuları koruyucu bir yanı vardır.

2.♘f3 d5 3.b3

Kramnik buradan itibaren rakibinin açılış bilgilerini sınırlamak istiyor ve oyunu Larsen Açılışına dönüştürüyor. Kahraman Olgaç'ı turnuvalarda bir türlü oynamaktan vazgeçiremediğim açılış! Ama bu açılış bakın Kramnik'in elinde nelere kadir oluyor!

3...♘f6 4.g3 ♗e7 5.♗g2 0–0 6.0–0 c5 7.♗b2

Beyaz her iki filini de uzun çaprazlara yerleştirmiş oldu. Bundan sonraki aşamada bu fillerin oyuna etki edecek yol ve zayıf hedefleri bulmasına çalışılacak. Siyahın ise beyaz karelerde oynayan filinin etkili olması için yol bulması gerekecek. Bu vezir açılışlarında Siyah için alışıldık bir sorun.

7...♘c6 8.e3

Beyaz vezir kanadı atını oyuna geliştirmeden önce rakibinin merkez piyonlarının hareketliliğini sınırlıyor. Eğer Beyaz e3 sürmeden vezir atını çıksaydı, 8.♘c3 d4 9.♘a4 e5 hamlelerinden sonra Siyah rakibinin b2'de konumlanmış filinin önüne bir piyon duvarı örebilecekti.

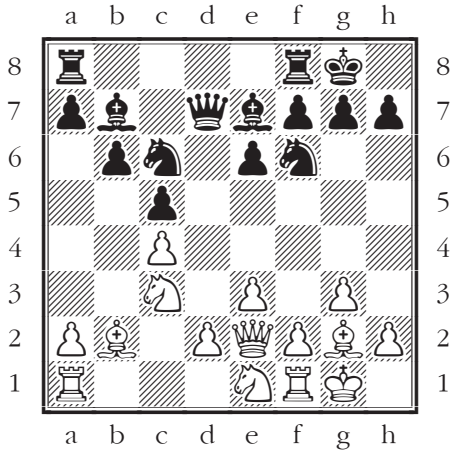
8...b6

Siyah yine de sürmeye niyetlense 8...d4 9.e×d4 c×d4 10.♖e1 ♖e8 11.d3 ♗f8 12.♘bd2 e5 ulaşılan konumda Siyahın merkez piyonları hücuma maruz kalabilir.

9.♘c3 d×c4

Piyon duvarı fikri şimdi çalışmıyor: 9...d4 10.e×d4 c×d4 11.♘×d4 ♕×d4 12.♗×c6 ♖b8 13.♘d5 ♕×b2 14.♘×e7+ ♔h8 15.d4+–

10.b×c4 ♕d3 11.♘e1 ♕d7 12.♕e2 ♗b7

13.f4!

Beyazın saldırı planının ilk işareti. Beyaz şah kanadı piyonlarını hareketlendiriyor. Zaten piyon harekatındaki genel ilke, nerede güçlüysen oradan sür fikrine dayanır. Beyazın f4 sürüşü aynı zamanda Siyahın e6 piyonunu da hareketsiz bırakıyor. Bu ise Siyahın taşlarının bir bölümünün hareket sahasını sınırlandırıyor ve savunmaya yardım etmesini engelliyor.

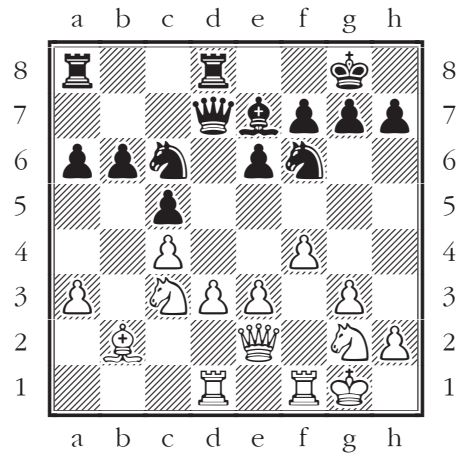
13...♖fd8 14.♖d1 ♘b4

Siyah, rakibinin d3 zayıf karesine yüklenerek aslında uzun çaprazdaki beyaz filleri değişiyor.

15.d3 ♗×g2 16.♘×g2 a6

Beyaz şah kanadında güçlü ve merkezi de durdurmuş durumda. Bu nedenle Siyaha vezir kanadı piyonlarını ilerlemek kalıyor. Bunun için Siyahın bu kanatta biraz daha güçlenmesi ve kalesini b dikeyine yerleşmesi gerekecek. Bunun yanında Beyazın şah kanadı hücumunu da karşılaması şart.

17.a3 ♘c6

18.g4!

Beyazın hem şah kanadı piyonları daha kalabalık hem de taşları bu kanatta daha fazla ve iş birliği içinde. Dolayısıya piyonlarını bu kanatta ilerletip

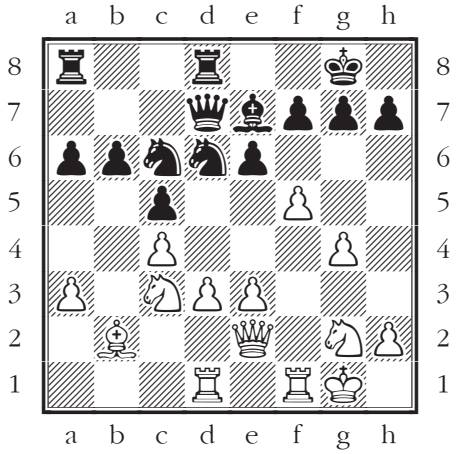
rakip şah konumunu bozmayı istiyor. öte yandan rakibin e5 sürüşüne karşı da önlem alıyor.

18...♘e8

Siyah merkezde girişim başlatamıyor: 18...e5 19.g5 ♘e8 20.f×e5 ♘×e5 *(20...♗×g5 21.♘e4 ♗h6 22.d4+–)* 21.♘d5 ♕e6 22.♘gf4+– devamyolunda Bayaz kazanç konum elde ediyor. Ancak vezir kanadındaki hazırlıklarını sürdürse oyun Siyah için daha umut verici olabilirdi: 18.g4 ♖ab8 19.g5 ♘e8 20.a4 ♘b4 21.♘h4 ♘d6 22.♘f3=

19.f5 ♘d6

Bir başka devamyolunda konum yine Beyaza daha umut verici: 19...e5 20.♘d5 ♖ab8 21.♕f3±

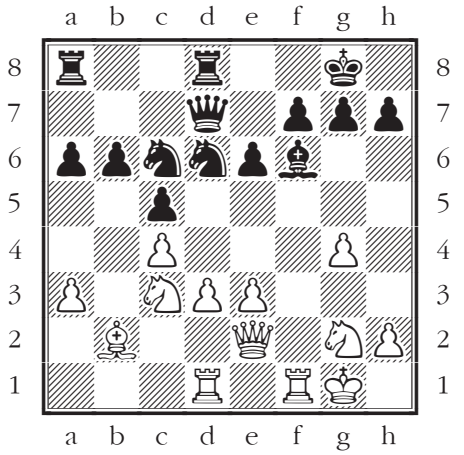

20.f6

Beyaz, şaha saldırıya başlıyor. Bunun için en önemli dayanağı Siyah taşların şahına yardım ulaştırmaktaki zorluğu. Bir başka devamyolunda yine Beyaza daha umut verici bir oyun var: 20.f×e6 f×e6 21.♘f4 ♖ab8 22.♘e4 ve Beyazın taşları çok etkili yerlerde.

20...♗×f6

Piyonla alış mantıksız gibi gözüküyor ama Siyaha savunma var: 20.f6 g×f6 21.♘f4 b5 22.♘h5 ♘e5 23.♕f2 ♘×g4 24.♕g2 ♔h8 25.h3 ve mat tehdidi yüzünden Siyah atını kaçamıyor ama 25...♖g8'den sonra Beyaz şahın g dikeyinde çok güvende olmadığı kesin.

21.♖×f6!

Beyazın kalite fedası bir yandan rakibinin şah konumunu bozarken diğer yandan saldırı için Beyaza hız kazandırıyor.

21...g×f6 22.♘f4 ♘e5 23.♘h5

Beyaz, atını oldukça saldırıya elverişli bir kareye yerleştirdi. Şimdi tehdit ♘×f6. Öte yandan at aynı zamanda rakip şah önündeki g7 karesine de olası bir saldırı için destek veriyor.

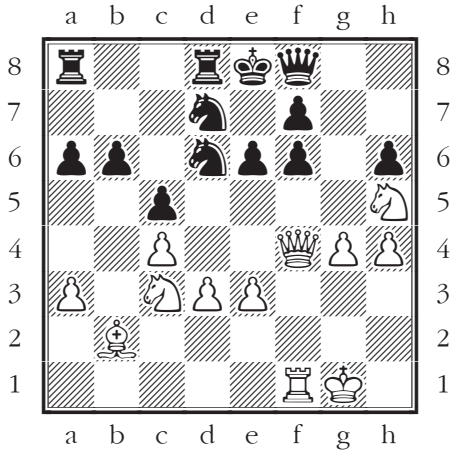
23...♕e7 24.♖f1 ♘d7 25.♕g2

Vezir için etkili bir başka yer daha vardı: 25.♕f3 ♖ab8 26.♕f4

25...h6

25...♖ab8 26.g5 f5 [26...f×g5 27.♖f6!+–] 27.♘f6+ Beyaza iyi.

26.h4 ♔f8 27.♕g3 ♔e8 28.♕f4 ♕f8?

Siyah şahını baskının yoğunlaştığı bölgeden uzaklaştırdı. Ancak Beyazın baskısı sonunda rakibine hatayı da yaptırdı. Oysa doğru hamle ile Siyah oyundaki mücedelesini sürdürme şansına sahipti: 28...♖dc8 29.♕×h6 b5 30.♘e2 ♔d8∞

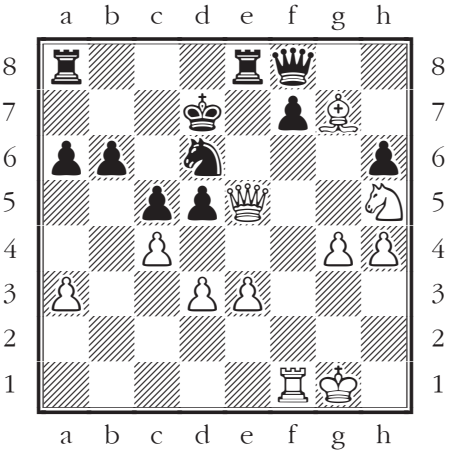
29.♘d5!

Ve parlak hamle geldi. Beyaz gerek filinin yoluna açmak gerekse şahı bu son saklandığı yerde de açıkta bırakmak için atını feda ediyor. At fedasından kaçınıp daha sakin bir saldırıda Siyah savunma yapabiliyor: 29.♘a4 ♖ab8 30.♗×f6 ♘×f6 31.♘×f6+ ♔e7 32.♕e5 ♕g7 33.♘×b6 ♖×b6 34.♘d5+ ♔f8 35.♕×g7+ ♔×g7 36.♘×b6 ♘e8

29...e×d5 30.♗×f6 ♘e5

Fili almak büyük hata olurdu: 30...♘×f6?? 31.♘×f6+ ♔e7 32.♕e5#

31.♕×e5+ ♔d7 32.♗g7 ♖e8

33.♘f6+ 33...♔c7

Siyahın daha iyi bir seçeneği yoktu: 33...♔d8 34.♕×d5 ♕×g7 35.♕×d6+ ♔c8 36.♕c6+ ♔b8 37.♘d7+ ♔a7 38.♕×b6#

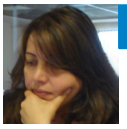
34.♕a1 1–0

Beyaz böylece vezirini rakip kalenin hücumundan koruyor ama Siyah vezirini kurtaramıyor ve oyunu terk ediyor. Çünkü siyah vezirin fili alması sonucunda açarak şah var: 34... ♕×g7 35.♘×d5+ ♔c6 36.♕×g7

2013 Emektarlar Şampiyonu

Metin Kayaman

Hocanın yerini tutmasa da, hepimizin evinde adı bilgisayar olan bir büyükusta var. Ondan en iyi şekilde yararlanmak gerek.

Fatma Yılmaz
FIDE Hakemi
fyilmazmavikale@gmail.com

Fatma YILMAZ: Biz sizi Ankara'da katıldığınız turnuvalar, emektar milli takım oyunculuğunuz ve 2013 Türkiye Emektarlar şampiyonluğunuzla tanıyoruz. Ama bunun ötesindeki Metin Kayaman kimdir, satranca ne zaman başlamıştır? Başladığı günden bu güne ara vermeden satranç oyunculuğunu sürdürmüş müdür? Bütün bu soruların yanıtı ise sizde gizli ve biz sizi dinliyoruz:

Metin Kayaman: Nüfus cüzdanımda 15.02.1940 yazsa da 15.12.1939 Bursa doğumluyum. Babam Köy Enstitüsü öğretmenlerindendi. Annem ev hanımı. İkisi de rahmetli oldular. Kardeşler içinde en büyük benim dört de kız kardeşim var.

Erkek egemen kültür açısından baktığımızda tek erkek çocuk olmak aile içerisinde size farklı bir konum sağladı mı?

Hayır, sağlamadı, sağladıysa da ben fark etmedim.

Peki, eğitim hayatınız?

Ortaokul ve liseyi Balıkesir'de yatılı okudum. Üniversite eğitimimi ve yüksek lisansımı Sümerbank bursuyla 1961-1968 yıllarında North Carolina Eyalet Üniversitesi'nde tamamladım. 1969'da endüstri mühendisi olarak Türkiye'ye döndüm ve Sümerbank Nazilli şubesinde işe başladım. Kısa bir dönem mühendis olarak çalıştıktan sonra askere gittim. Askerlik sonrası Ankara'da Sümerbank Proje Müdürlüğü'nde işe başladım. Baş mühendislik, müdür yardımcılığı derken birkaç yıl içerisinde müdür oldum. Kısacası 3-4 yılı mühendislik, 23-24 yılı müdürlük olmak üzere iş hayatımın tamamını Sümerbank işletmelerinde geçirdim ve 1995'te emekli oldum.

Eğitim, iş hayatı derken aile hayatınızı sormadım…

1973'te evlendim, eşim öğretmen. Bir oğlum, bir kızım var. Kızım Doğu Akdeniz Üniversitesin'de öğretim üyesi, oğlum bir fabrikada işçi. Kızımdan olma dört yaşında bir de torunum var…

Eşiniz ve çocuklarınız satranca ilgi duyuyorlar mı?

Hayır, onlar ilgilenmediler. Ben çok zaman ayırıyorum diye tepkisel bir uzaklık da olabilir. Gerçi benim de çocuklarım satranç öğrensinler diye bir çabam da olmadı. Bu durum belki de benim kendi babamla ilgilidir. Babam da satranç oynardı ama benim satranca yönelişim onun aracılığıyla başlamadı.

Gelelim sizin satranç hayatınıza… Satranca ne zaman, babanız aracılığıyla başlamadığınıza göre kimin aracılığıyla başladınız?

Başlamak olarak sayılır mı bilemem ama 10 yaşımda satranç taşlarıyla tanıştım. Arkadaşlarımdan satrancı öğrendikten sonra babamla da oynadım.

Arkadaşlarınızdan satrancı öğrenir öğrenmez turnuvalara katılmaya başladınız mı?

Hayır, zaten o yıllarda günümüzdeki gibi yaş gruplarına yönelik turnuvalar da yoktu. Gerçi üniversite yıllarında turnuvalara katılanlar vardı ama benim turnuvalara katılışım çok geç tarihlere denk düşer. 1971 ya da 1972 idi. İlk kez Ankara İl Birinciliği Seçmeleri'ne katıldım. O turnuvadan hatırladığım tek rakibim, emektarlarda da rakibim olan İsmail Doğantuğ'dur. Başka kim vardı kim yoktu hatırlamıyorum.

Yarışmanın sonucunu hatırlıyor musunuz?

Evet, ben birinci olmuştum ama ikinci, üçüncü kim olmuştu hatırlamıyorum. Daha sonraki yıllarda da Ankara Birinciliklerine katıldım, üç kez debirinci oldum ama ne yazık ki onlarında yıllarını hatırlamıyorum. Hür Yasin'le 1977'de 1-2 olmuştuk, yıl ola-

rak sadece onu hatırlıyorum.

Ankara dışında turnuvalara katıldığınız oldu mu?

Türkiye Şampiyonalarına katılmadım ama Çanakkale turnuvalarına gitmeye çalışırım, çoğu kez gidemesem de güzel turnuva. Heyecanlı maçlar oluyor. Bir kez de üçüncülüğü paylaştım.

Peki, satranca hiç ara verdiniz mi?

Çalışma hayatım çoğunlukla Nazilli, Kayseri ve İzmir'de geçti. Çalıştığım yıllarda o illerde satranç turnuvaları yapılmıyordu, yapılıyorsa da ben bilmiyordum. Çalışırken hatta okurken turnuvalara katılmak çok zor. Ben de yoğun olarak çalıştığım 1982-1995 döneminde zorunlu olarak ara verdim.

Son yıllarda özdeşleştiğiniz bir turnuva var… Türkiye Emektarlar Şampiyonası. Kaç yıldır bu şampiyonaya katılıyorsunuz ve kaç kez milli sporcu olarak ülkemizi temsil ettiniz?

Son beş yıldır düzenlenen Emektarlar Şampiyonalarına katıldım diye hatırlıyorum. Genel olarak başarım iyi. 2009, 2010 ve 2011'de Türkiye Emektarlar üçüncüsü oldum. 2012'de gerilere düşsem de 2013'teki şampiyonlukla o açığı kapattım sayılır.

Millilik konusu biraz karışık. Emektar yarışmaları hem Avrupa takım ve bireysel hem de dünya takım ve bireysel olarak düzenlendiği için kaç kez milli sporcu olarak ülkemizi temsil ettiğimi bilmiyorum.

Peki, çocukluk yıllarınızda başladığınız, bir dönem ara vermek zorunda kalsanız da yaşamınızda önemli yer tutan satranç size ne kazandırdı?

Unutkanlık hastalığından koruyor mu, zekayı geliştiriyor mu konularında bilimsel araştırma sonuçları olmadan bir şey söylemem doğru olmaz. Kişilik yapım üzerinde etkisi oldu mu olduysa nasıl bir etkisi oldu bunu da kesin olarak söylemem mümkün değil ama satrancın hayatımdaki en önemli alışkanlık olduğunu söyleyebilirim. Satrançsız geçirdiğim günlerde adeta eksiklik hissediyorum bu nedenle emeklilik hayatımı satrançsız düşünemiyorum.

Ali İpek - Metin Kayaman

Peki, emeklilikte satranca dair neler yapıyorsunuz?

Her gün Taraça'ya gidiyorum. Gerçi orada oyun oynamıyorum daha çok izlemekle yetiniyorum hem izlediğim oyunlardan bir şeyler öğreniyorum hem de sosyal çevre oluyor. Bunun dışında evde bilgisayarda oynuyorum. Oyunlarımı bilgisayarla analiz ediyorum. Çok sayıda turnuvaya katılmadığım için turnuva açığımı böylece kapatmaya çalışıyorum.

Bu çalışmalara günlük ne kadar zaman ayırıyorsunuz?

Sabahları 6.30-7.00 gibi başlıyorum, oyunun uzunluk kısalığına göre 14.00-15.00'a kadar devam ediyorum. Sonrasında da Taraça'ya gidiyorum. Tüm günlerim böyle geçiyor diyebilirim.

Bilgisayarda oynarken hangi programı kullanıyorsunuz? Ya da oynadığınız bir site var mı?

Chessmaster diye bir program var onda kendime uygun rakiplerle ratingli olarak oynuyorum. Daha sonra oynadığım oyunları Fritz'de analiz ederek hatalarımı görüyorum. Şimdiye kadar 3000 civarında oyun oynayıp analiz ettim. Aslında, hepimizin evinde adı bilgisayar olan bir büyükusta var: Bilgisayar! Hocanın yerini tutmasa da ondan en iyi şekilde yararlanmalıyız. Ben son dönemdeki başarımı da evimdeki büyükustaya borçluyum diyebilirim.

Satranç kitaplarıyla, dergileriyle aranız nasıl? Onlar da size büyükustalık yapıyorlar mı?

1970'lerde 200 civarı kitabınız varsa kitap zenginiydiniz. Bu sayı günümüzde binlere ulaştı. Bilgisayar kadar değil ama onlardan da yararlanıyorum. Benim bilgisayarımda da dört bin civarı var ama ben bu kitapları eğitim amaçlı kullanamıyorum. Onun için açılış çalışmalarımı sürekli bilgisayarda yapıyorum. Bazı şeyler yaşla alakalı belki de aynı açılışı otuz kırk kez oynadıktan sonra yerleştirebiliyorum. Oyunsonu için de aynı şey geçerli. Bu nedenlerden dolayı Chessmaster benim açımdan çok kullanışlı. Bu programla büyükustaların oyunlarındaki hataları bile görebiliyorum. Satranç tarihinde büyükustalar arasında oynanan oyunlarda bile öyle hatalar var ki rakip zamanında

görse dünya satranç tarihi değişecek. İşte bu tür hataları bile Chessmaster sayesinde görebiliyorum.

Büyükustalar demişken dünya satrancından beğendiğiniz isimler kimler?

2700 rating grubunun hepsi aynı denebilir ama benim açımdan eskilerden Rubinstein, yeni nesilden de Carlsen diğerlerinden bir adım önde.

Satrançta tek bir isim söylemeniz gerekseydi o kim olurdu?

Benim açımdan satranç eşittir Carlsen!

Bizim oyuncularımızdan kimleri beğeniyorsunuz?

Türkiye geneli için düşünürsek ilk büyükustamız tartışmasız Suat Atalık. Ankara açısından düşündüğümüzde ise ilk büyükusta adayımız Suat Soylu. Soylu, yeterli eğitimi ve desteği alabilse ilk büyükustamız o olurdu. Günümüzde iyi diyebileceğim çok oyuncu var. Bir defa genç yaşta büyükusta olan oyuncularımızın hepsi iyi. Ankara satrancının zirve isimleri olarak da elbette Kıvanç Haznedaroğlu ve Mustafa Yılmaz'ı saymak gerek.

Turnuva arkadaşlığı yaptığınız satranççılarımız sizden "Kendisi eski neslin en centilmen, adam gibi adamlarından biridir, güçlü rakip, iyi bir okuyucu!" sözleriyle bahsettiler. Siz rakiplerinizle ilgili olarak neler söylemek istersiniz?

Geçmiş dönem rakiplerimden Halil Nejat Özmen ve Hür Yasin'i hatırlıyorum. Onların dışındakiler hafızamdan silinmiş ne yazık ki.

Günümüzde ise bir Şükrü Alkan'ın, bir Halil Nejat Özmen'in satranca yakınlaştırıcı etkisi var. Gerçi ben bütün satranççıları kendime yakın hissediyorum. Sadece kendi ülkemizin satranççılarını değil yurt dışı turnuvalarda diğer ülkelerden edindiğimiz arkadaşlar da

var. Onları da kendime yakın hissediyorum. Hatta ortak bir dilde konuşmasak bile bu yakınlığı hissetmek mümkün. Bu nedenle genel olarak satrancın yakınlaştırıcı etkisi var diyebiliriz.

Biraz da eski dönem turnuvalarından söz edelim.

Geçmiş ve günümüzdeki turnuvaları karşılaştırırsak günümüzde zaman daha az, geçmişte daha boldu. Günde bir tur oynanırdı, ikinci gün ertelenen maçlar için boş bırakılırdı. Böyle olunca iki günde bir tur oynardık. Günümüzde öyle değil. Her gün bir hatta iki tur oynanıyor. Yeri geliyor günde üç dört tur bile oynanıyor. Bu gençler açısından sorun olmayabilir ama belli yaştan sonra zor.

Yine eskiden Ankara Birinciliği Seçmeleri 20, Ankara Birinciliği ise 14 kişiyle yapılırdı. Günümüzde ise bu sayıyı artık yüzlerle ifade ediyoruz.

Emektarlık döneminizdeki turnuvalarla ilgili neler söylemek istersiniz?

Günümüz turnuva kuralları daha katı. Ben normalde cep telefonu taşımam ama bir gün taşımam gerekmişti. O günün devamında da turnuva var. Turnuvaya geldim, Cemal Önez'le oynuyorum ve telefonum çaldı. Başhakem sizdiniz ve kayıp cezası vererek maçı bitirdiniz. Bu da unutamadığım turnuva anılarım arasında yerini aldı.

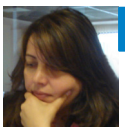
Telefonunuzun çalıp ceza almanız ne kadar kötüyse benim açımdan da hafızanızda böyle bir anıyla kalmış olmam bir o kadar kötü. Bir kuralı uyguladığımı bir kez daha belirterek konuyu değiştireyim ve satranç dışı hobilerinizi sorayım.

Bilardo oynamayı ve yürüyüş yapmayı severim. Siz edebiyat öğretmenisiniz bunu size söylemek zor ama son on yıldır satranç dışı hiç kitap okumadım.

Bu güzel söyleşi için size çok teşekkür ediyor, hobilerinizle yaşayacağınız sağlıklı bir ömür diliyoruz.

Metin Kayaman - Martti Ranki
Avrupa Emektarlar - Slovenya, 2012

1.d4 d5 2.c4 c6 3.♘f3 ♘f6 4.♘c3 e6 5.♗g5 ♗e7 6.e3 ♘bd7 7.♕c2 b6 8.♗d3 ♗b7 9.0–0 0–0 10.♖ac1 ♖c8 11.♕e2 ♘e4 12.♗×e7 ♘×c3 13.♖×c3 ♕×e7 14.♖fc1 e5 15.d×e5 ♘×e5 16.c×d5 c×d5 17.♘×e5 ♕×e5 18.♖×c8 ♖×c8 19.♖×c8+ ♗×c8 20.♕c2 ♗e6 21.♗×h7+ ♔f8 22.♗d3 d4 23.e×d4 ♕×d4 24.a3 ♕e5 25.♕e2 ♕c5 26.♕d1 g6 27.h3 ♕d4 28.♕e2 a5 29.♕c2 ♕e5 30.♕c3 ♕g5 31.♗c4 ♗d7 32.♗f1 ♗e6 33.♕d4 ♕c5 34.♕×c5+ b×c5 35.f4 f6 36.♔f2 g5 37.f×g5 f×g5 38.♔e3 ♔e7 39.g3 ♔f6 40.h4 g×h4 41.g×h4 ♗d5 42.♔f4 ♗c6 43.♗d3 ♗e8 44.♗c2 ♗h5 45.♗e4 ♗f7 46.♗f3 ♗e8 47.h5 ♗d7 48.♗e4 ♗e8 49.h6 ♗f7 50.h7 ♔g7 51.♔e5 ♗b3 52.♔d6 c4 53.♔c5 a4 54.♔b4 ♔h8 55.♔c3 ♔g7 56.♗d5 ♔×h7 57.♗×c4 ♗d1 58.♗b5 ♔g7 59.♔b4 ♔f7 60.♗×a4 ♗f3 61.♔c5 ♔e7 62.b4 ♔d8 63.♗c6 ♗e2 64.♔b6 ♔c8 65.a4 ♔b8 66.a5 1–0

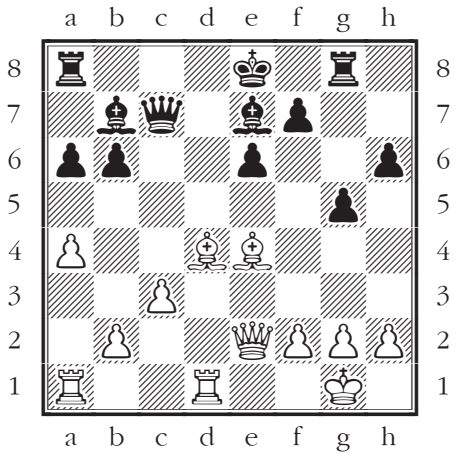

Fatma Yılmaz
FIDE Hakemi
fyilmazmavikale@gmail.com

Bu sayımızın sorularını, Söyleşe Söyleşe köşemizin konuğu Metin Kayaman'ın oyunlarından seçtik. Bakalım sizler de usta oyuncumuz gibi kazançları görebilecek misiniz?

Soruları çözmeye çalışırken rakibin şah çekebileceği yerleri, kazançlarını, kısacası en iyi hamlelerini de göz önünde tutmayı unutmayınız.

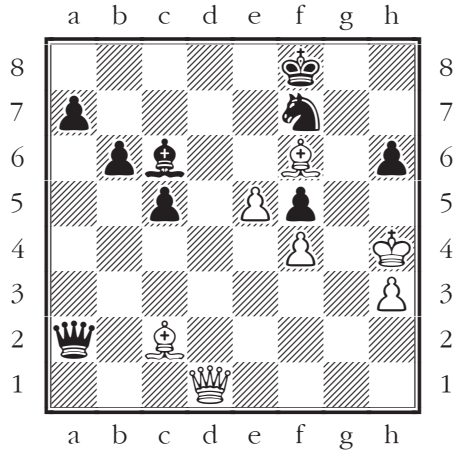
Kayaman - Büyüközkaya, Tür. Em.Ş. Antalya, 2009

1. Beyaz oynar, kazanır.

1.♘×h6+ g×h6 2.♖×h6 ♕g7 3.♖×h7 ♔×h7 4.♗h5+ ♔g8 5.♖g5 ♘h4 6.♖×g7+ ♔×g7 7.♗c1 ♖h8 8.♕g5+ ♔f7 9.♕f5+ ♔g7 10. ♗g5 ♖d8 11.♕g6 ♘c2 12.c5 ♘e1+ 13.♔f2 d×c5 14.♗×e1 1–0

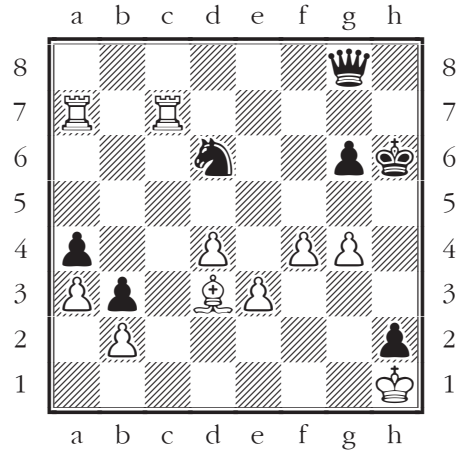
Svensson – Kayaman, EU-Seniors, Rogaska, 2012

2. Siyah oynar, kazanır.

1...♘d3 2.♘×b5 ♘b4 21.♕×c4 ♘×c6 22.♕×c6 ♗d7 0–1

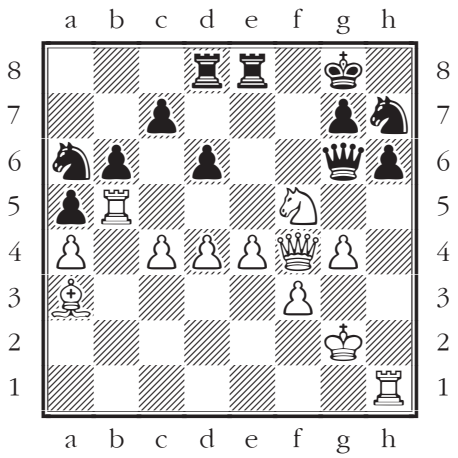
Kayaman – Doğantuğ, Tür. Em. Şam., Ankara, 2013

3. Beyaz oynar, kazanır.

1.♖h7+ ♕×h7 2.g5+ ♔h5 3.♖×h7+ ♔g4 4.♔×h2 ♘e4 5.♖f7 ♘g3 6.d5 1–0

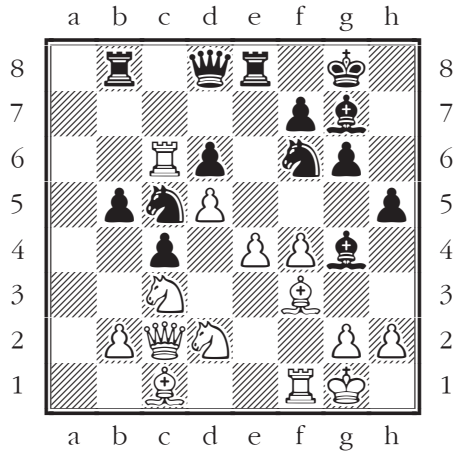
Kayaman – Yüksel, Tür. Em. Şam, Ankara, 2013

4. Beyaz oynar, kazanır.

1.♗e5 ♕×e5 2.♗c6+ ♗×c6 3.♕×e5 ♖c8 4.a5 b5 5.♕e3 ♗d8?+– 6.♕a7 ♖a8?+– 7.♖×d8+?+– ♖×d8 8.♕×a6 ♗d7 9.♕d6 g4?+– 10.a6 ♖g5 11.a7 ♖d5 12.♕×d5 e×d5 13.a8♕ 1–0

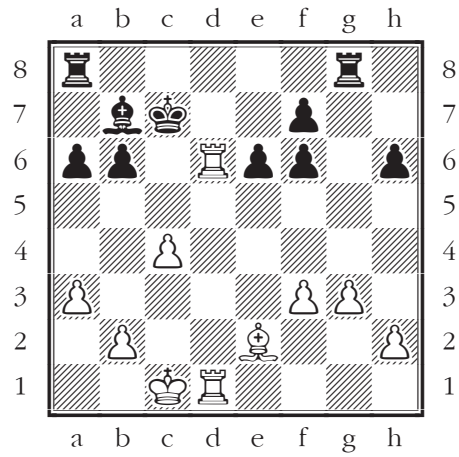
Koryabkin – Kayaman, World Seniors, Opatija, 2013

5. Siyah oynar, kazanır.

1...♕g6 2.♗×f5 ♕×f4+ 3.♗g4 h5 4.♕d3 h×g4 5.♕g6 g3+ 0–1

Schwertel – Kayaman, World Seniors, Opatija, 2013

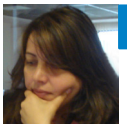
6. Siyah oynar, kazanır.

1...♗d5 2.♖×b6 ♔×b6 3.c×d5 ♖ac8 4.♔b1 ♖fd8 5.d×e6 ♖×d1+ 6.♔×d1 f×e6 7.f4 e5 8.f×e5 f×e5 9.♗×c5 ♔×c5 10.♔e1 ♔d4 11.♔d2 e4 0–1

Sekizinci kez görmeyenler Türkiye şampiyonu

Mümin Aksu

Bulgaristan'dan Türkiye'ye bir şampiyonluk öyküsü

Fatma Yılmaz
FIDE Hakemi
fyilmazmavikale@gmail.com

Fatma Yılmaz: Türkiye Görme Engelliler Spor Federasyonu (GESFE'nin) 2014 Türkiye Satranç Şampiyonu Mümin Aksu ile yönetim kurulu üyesi ve sporcusu olduğu Çankaya Belediyesi Görme Engelliler Gençlik Eğitim ve Spor Kulübü'nde okuyucularımız için görüştük.

Öncelikle Görme Engelliler Türkiye şampiyonluğunuzdan dolayı kutluyoruz. Türkiye Görme Engelliler Satranç Şampiyonası kaç yıldır yapılıyor ve siz bunların kaçında şampiyon oldunuz?

Mümin Aksu: 2000'den beri yapılıyor ve ben 2000, 2001, 2002, 2003, 2008, 2009, 2010 ve 2014 olmak üzere sekiz kez şampiyon oldum.

Şampiyon olamadığınız yıllarda derecenizin çok altlara düştüğü oldu mu?

Hayır, genel olarak ilk üçte yer aldım. 2012'de tur sırasında telefonum çaldı ve şampiyon olabilecekken dördüncü oldum, daha altlara düştüğüm turnuva oldu mu hatırlamıyorum. Ama kesin olarak şunu söyleyebilirim: On beş yıldır Türkiye Görme Engelliler milli takım seçmeleri yapılıyor ve ben on beş yıldır milli takımdayım. Siz de bunların çoğunun canlı şahidisiniz zaten.

Şimdi biraz gerilere gidelim ve çocukluğunuzdan başlayarak sizi görme engelliler milli takımının daimi üyesi haline getiren başarı öykünüzü dinleyelim.

2012 Görme Engelli Ulusal Takım Vilnius (Litvanya) Büyükelçisi Akın Algan ile birlikte

1953 Bulgaristan'da Kırcaali'nin bir köyünde doğdum. Üçüncü sınıfa kadar köy okulunda okudum. 3-8. sınıfları Varna Görme Engelliler Okulu'nda okudum. 18 yaşımda çalışmaya başladım, yirmi üç yaşımda evlendim, eşim de çalışıyordu. Bir oğlumuz, bir kızımız, kızımızdan olma yedi yaşında bir de torunumuz var. Yaşayıp gidiyoruz kısacası…

Okul, iş, eş, çoluk çocuk… Satrançla ne zaman tanıştınız bu yoğunluk içerisinde ne kadar zaman ayırabildiniz?

Varna Görme Engelliler Okulu'nda arkadaşlar satranç oynuyordu, ben de merak ettim ve arkadaşlarım ilk öğretmenlerin oldu. Sonra bir satranç kulübüne üye oldum. Kulüpte antrenör eşliğinde haftada dört saat çalışıyorduk.

18 yaşıma gelinceye kadar bu çalışmalar devam etti ama hiç turnuvaya katılmadım. 1971'de ilk kez turnuvaya katıldım. Sonuç kötü değildi ben de çalışmalarıma devam ettim. Birkaç yıl içerisinde de Bulgaristan görme engelliler milli takımında yer almayı başardım.

Peki, sonra? Görünüşte her şey yolunda gidiyor, işiniz, eşiniz, çocuklarınız, başarılı olduğunuz bir hobiniz… Ama bütün bunlara rağmen ülke değiştiriyorsunuz…

Buna ülke değiştirmek denemez. 1989'da yaşadığımız zorunlu göçtü. Zorunlu olmasa gelmezdik.

Göç sonrası ne değişti hayatınızda?

Yeni bir ülke, yeni ülkede yeni bir şehir Bursa… Ama zamanla alışıyor insan. İş güç verilip belli standartlar sağlanınca biz de alıştık.

Türkiye'de görme engellilerle ve görme engelli satranççılarla nasıl tanıştınız?

Bursa'da kendi çevremde oynuyordum ama asıl tanışıklık 1999'da "Türkiye Engelliler Spor Yardım ve Eğitim Vakfı (TESYEV)'in düzenlediği satranç turnuvasıyla oldu. O turnuvanın sonucunda Selim Altınok, Kerim Altınok, Remzi Çolak ve ben ilk kez yurt dışında (İngiltere'de) Türkiye'yi temsil ettik. Bu turnuvanın bizim açımızdan ilk olmasının yanı sıra bir diğer önemi de uluslararası kültür ödülü almamız-

dır.

Türkiye'deki görme engelliler satrancı açısından Türkiye ve Bulgaristan'ı karşılaştırdığınızda neler söylemek istersiniz?

Arada çok fark var elbette. Bulgaristan'da 1970'lerde resmi turnuvalar yapılıyordu. Daha da geriye gidersek körlerde satrancın uluslararası alanda örgütlenmesi 1958 yılında International Braille Chess Association (IBCA)'nın kurulmasıyla başlamıştır. 1960'ların başlarından itibaren IBCA körlerin katıldığı uluslararası satranç turnuvaları düzenlemeye başlamıştır. Dünya şampiyonaları, olimpiyatlar, Avrupa şampiyonaları, Balkan birincilikleri gibi. Türkiye'de ise bu süreç 2000'de başlar. Yani aramızda en az kırk yıllık bir fark var. Bu durum IBCA'ya üye 58 ülke içindeki yerimizi de etkiliyor elbette.

Türkiye'de görmeyenler arasında satrancın yaygınlaşması ve başarımızın yükselmesi için neler yapılmalı?

Önce şunu belirteyim: Satranç körler açısından son derece kolay, son derece risksiz bir uğraşı. Masa başında ve ömür boyu oynanabilir olması bizim açımızdan büyük avantaj. Bu nedenle körler okullarından başlayarak çocukluktan itibaren satranç eğitimine önem verilmeli.

Buna paralel olarak da:

Her yaş grubuna yönelik turnuvalar yapılmalı. Yaş gruplarında başarılı olan çocuklar GESFE desteğinde satranç eğitimi almalı.

Türkiye'de 16 tane görme engelli okulu var. Bu okulların öğrencilerinin katılımıyla okullararası takım yarışmaları yapılmalı. Bu yarışmalar elbette görme engelli spor kulüplerinin de katılımına açık olmalı.

TSF'de olduğu gibi görmeyenler arasında da takım yarışmaları yapılmalı. Hali hazırda 130'un üzerinde görme

2011 IBSA Dünya Oyunları

engelli spor kulübü var. Bu kulüplerden 80'den fazlasında da satranç branşı aktif ama ne yazık ki kulüp yarışmalarımız yok. Oysa kulüp demek insanların sosyalleşmesi kendini bir gruba ait hissetmesi, takım arkadaşlarına karşı sorumluluk duyması demek. Bütün bunlar da bizler açısından gerçekten çok önemli.

Şu anda düzenli olarak yılda bir kez turnuva yapılıyor. Sonrasında bir yıl süresince neredeyse hiçbir şey yok. Oysa bu turnuva sonucunda ilk onda yer alan sporcular arasında bir döner turnuva yapılarak Türkiye şampiyonu çok daha sağlıklı koşullarda belirlenebilir.

Ayrıca yetişkinlere yönelik olarak da düzenli satranç eğitimi gerekli. Bu eğitim nasıl olmalı derseniz yılda birkaç kez milli takım düzeyinde çalışma derim. Bunun dışında düzenli olarak da internet ortamında iyi bir antrenör eşliğinde dersler yapılmalı. Burada sözünü ettiğim çalışmalar elbette kadın, genç ve yıldız milli takımımız için de geçerli.

Yukarıda yılda bir kez turnuva yapıldığından söz ettiniz. TSF'nin ya da IBCA'nın düzenlediği turnuvalara katılamıyor musunuz?

Katılmak mümkün elbette ama ulusal ya da uluslararası bir turnuvaya katılmak önemli bir bütçe gerektiriyor. Bu bütçeyi de bizim bireysel olarak sağlamamız mümkün değil ne yazık ki.

Bu konuda sizlere kimler destek olabilir?

GESFE bu konuda destek olarak milli takım düzeyinde yılda en az iki kez TSF turnuvalarına iki kez de IBCA turnuvalarına katılmamızı sağlayabilir. TSF de ulusal takım oyuncularının turnuvalara katılımını destekleyebilir. En önemlisi de kulüpler satranç branşının gelişmesi için çalışmalar yapabilir. Satranç takımları kurabilir, satranç eğitimi verebilir, özellikle de çocukların erken yaşta satrançla tanışması için ciddi çalışmalar yapabilirler.

Bunların dışında da sponsor bulunabilir ama ben bu konunun ayrı bir uzmanlık alanı olduğunu düşünüyorum ve bizlerin bunu başararak özel kurum/kuruluşlardan destek almamız çok zor. Belki bu konuda da sizler bizlere yardımcı olursunuz.

Bildiğim kadarıyla bir de kitap sorununuz var. Kendi kendinize çalışmak istediğinizde kullanabileceğiniz basılı satranç kitaplarınız var mı?

Evet, kitap konusu da bizim açımızdan sorun. Hem basılı yok hem de seslendirilmiş kitap sayısı yok denecek kadar az. Kitap konusunda gerçekten gören satranççıların desteğine ihtiya-

cımız var. Yüzlerce satranççı var. Çok değil, ömürlerinde bir tane satranç kitabını sesli olarak okusalar çok zengin bir kütüphanemiz olur. Şimdiye kadar bu konuda da sesimizi duyuramadık, dileğim Mavikale aracılığıyla bu isteğimizin de tüm satranççılara ulaşmasıdır.

Kısacası bütün bunlar yapılmalı başarı beklenecekse de bunlar yapıldıktan sonra beklenmeli. Ama ben şunu bir kez daha ısrarla belirteyim. Yukarıda saydıklarımın hepsi yapılmalı hatta fazlasıyla yapılmalı ama bunlar yapılırken de sporun her alanının görmeyenler için bir terapi olduğu, sosyalleşmemizde önemli bir araç olduğu unutulmamalı. Bu nedenle yapılan her çalışma sonuca yani madalyaya takılıp kalmadan satrancın yaygınlaşması için, bizlerin sosyalleşmesi için, evimizden çıkma nedenimizin olması için olmalı. Bütün bunlar olmuşsa zaten başarı kazanılmış demektir, madalya olsa da olur, olmasa da.

Dergimiz aracılığıyla isteklerinizin tüm gönüllü kurum kuruluşlara, bireylere ve bu işin ülkemizdeki sorumlularına ulaşmasını diliyorum.

Yukarıda kurum kuruluşlardan, gönüllülerden, yetkililerden söz ettik. Siz de Çankaya Belediyesi Görme Engelliler Gençlik, Eğitim ve Spor Kulübü Derneği'nde yöneticisiniz. Buradaki görevinizden ve derneğinizin amaçlarından, dernek olarak yaptıklarınızdan söz eder misiniz?

Dernekte Yönetim Kurulu üyesiyim. Derneğimizin amacı görme engelli bireyleri hem ekonomik olarak hem de kültürel ve sosyal açıdan en üst seviyeye getirebilmektir. Bu amaçla üniversiteye hazırlıktan, bilgisayara, dil kurslarından meslek edindirme kurslarına kadar pek çok alanda ücretsiz eğitimlerimiz var. Şu ana kadar verdiğimiz meslek edindirme kurslarımızın sonucunda da 76 kursiyerimizi çeşitli sektörlerde işe yerleştirdik.

2014 Türkiye Görme Engelliler Şampiyonu Mümin Aksu-Ulusal Sporcu Remzi Çolak

Meslek edindirme ve eğitim kurslarımızın yanı sıra futbol, atletizm, halter, judo, yüzme, goolbol ve satranç branşlarında da çalışmalar yürütmekteyiz. Kulübümüzün bu alandaki çalışmaları ulusal ve uluslararası başarıları 2013'te basında büyük yer bulmuş olup İstanbul Boğaziçi Üniversitesi kulübümüzü "Yılın En Başarılı Amatör Spor Kulübü Ödülü"ne layık görmüştür. Bu ödülü almamızı sağlayan üst düzeyli başarılarımız:

2014, Satranç Türkiye Şampiyonu.

2013, B1 (hiç görmeyenler) Futsal 1. Lig Türkiye şampiyonu.

2013, Halter Türkiye şampiyonu.

2013, Atletizm Türkiye Şampiyonu.

2013, B2 - B3 (az görenler) Futsal 1. Lig Türkiye üçüncüsü.

Gerçekten iyi çalışmalar yapıp görmeyenlerle ilgili birçok alanda büyük başarılara imza atmışsınız. Bu başarılarınızdan dolayı sizi ve kulüp yöneticisi diğer arkadaşlarınızı kutluyoruz.

Söyleşimizin sonuna doğru yeniden satranca dönüp satrançla ilgili anılarınız desem…

Anılar… Bulgaristan'da yaşadığım yıllar… Milli takım seçmeleri yapılıyor. 40 hamle için 2 saat 30 dakika süreyle oynuyoruz. Son tur, beraberlik yapsam milli takım için yeterli. Bir hamle için 48 dakika düşündüm. Sonuç berabere ve milli takımdayım.

Yılını hatırlamıyorum. Görme Engelli ulusal sporcu Bülent Oduncu'nun düzenlediği özel bir turnuvada Yakup Bayram ile karşılaştık. Benim bir vezirim, bir filim, bir piyonum var, 20 dakikadan da fazla sürem. Kendisinin bir veziri var; süresi de bir iki dakika ya var ya yok. Beraberlik teklif ettim, biraz daha oynayalım dedi ve beni mat etti. Böylece o maç da unutamadıklarım arasında hafızamdaki yerini aldı.

Gelelim satranç dışı konulara… Satranç dışında nelerle uğraşıyorsunuz?

18-29 yaş aralığımda koşucuydum. Yaş ilerleyince bıraktım ama hala iyi yürürüm hem de saatlerce…

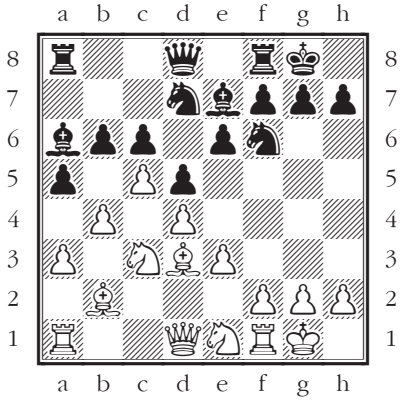
Size hem dernekle hem de satrançla ilgili çalışmalarınızda başarılar, anılarınıza daha nice güzellikler katmanızı diliyor, bu güzel söyleşi için okuyucularımız adına çok teşekkür ediyoruz.

Satranç gücünüzü ölçün

WIM Nilüfer Çınar Çorlulu
III. Kademe Antrenör
nilufercinar@gmail.com

Diyagramdaki konumdan başlayarak Siyahın hamlesini bulmaya çalışınız. Düşündüğünüz hamleyi ve aldığınız puanları not ediniz. Puanlarınızın toplamını değerlendirme tablosundan karşılaştırarak kuvvet derecesi puanınızı bulabilirsiniz. Oyunun sonuna kadar kendinize 90 dakikalık süre tanıyınız.

Liren - Aronian
Paris, 2013

1.d4 d5 2.c4 c6 3.♘f3 ♘f6 4.♘c3 a6 5.e3 e6 6.c5 ♘bd7 7.b4 b6 8.♗b2 a5 9.a3 ♗e7 10.♗d3 0–0 11.0–0 ♗a6 12.♘e1 ♘ ♗c4! (Fikir kötü filden kurtulmak ve d5 karesini ata hazırlamak.)

Hamle	Puan	Siyahın hamlesi ve yorumlar	Hamle	Puan	Siyahın hamlesi ve yorumlar
13. ♗×c4	**2**	**...d×c4**	**30. e×d6**	**1**	**...♘e4**
14. ♕e2	**2**	**...♖b8 [15.♕×c4 b×c5 16.d×c5 ♘×c5 17. b×c5 ♖×b2]** varyantını hesapladıysanız 2 puan daha ekleyiniz.	**31. ♕h4**	**3**	**...♘d2**
15. ♖a2	**1**	**...b5**	**32. ♘d5**	**7**	**...♘×f1**
16. e4	**2**	**...♖b7**	**33. ♘b6**	**4**	**...♕a7**
17. ♘c2	**3**	**...♘b8**	**34.♖×f1**	**3**	**...♘f6**
18. ♖aa1	**2**	**...♕c8**	**35.♗e5**	**5**	**...♘d5**
19. ♖ad1	**1**	**...♖d8**	**36.♘×d5**	**6**	**... e×d5**
20. ♗c1	**2**	**...♘a6**	**37.♗×g7**	**8**	**...♔×g7**
21. ♗f4	**1**	**...♖bd7**	**38.♕g5+**	**2**	**...♔f8**
22. h3	**2**	**...♘e8**	**39.♕f6**	**5**	**...♔g8**
23. ♕e3	**2**	**...♗f6**	**40.♕g5+**	**1**	**...♔f8**
24. e5	**3**	**...♗e7**	**41.♕f6**	**1**	**...♔g8**
25. ♘e4	**2**	**...♘ac7**	**42.♖e1**	**7**	**... a×b4**
26. ♘d6 (b×a5 hamlesini de düşündüyseniz +2 puan alınız.)	**2**	**...♕a8**	**43.♖e5**	**7**	**... h6**
27. ♕g3	**2**	**...♘d5**	**44.♖h5**	**5**	**...♕×a3**
28. ♘e3	**3**	**...♘c3**	**45.♕×h6**	**5**	**... f6**
29. ♖de1	**1**	**...♗×d6**	**46.♕×f6 1–0**	**5**	[46…**♕c1+ 47.♔h2 ♖h7 48.♕×d8+ ♔g7 49.♕e7+ ♔g6 50.♕×h7+ ♔f6 51.♖f5+ ♔e6 52.♕f7 #**] varyantını hesapladıysanız 4 puan daha alınız.

Değerlendirme Tablosu - Aldığınız puanların toplamına göre yaklaşık reyting puanınız

80 ve daha fazla ise 2500 ve üstü, 70-79 arası 2400-2499, 60-69 arası 2300-2399, 50-59 arası 2200-2299, 40-49 arası, 2000-2199
30-39 arası 1800-1999, 20-29 arası, 1600-1799, 10-19 arası 1400-1599, 10'dan az ise 1399 ve aşağısı.

Flaman Tablosu

Beyaz atı kim aldı?

Prof. Dr. Ergin Çiftçi
Sporcu
erginciftci@gmail.com

Mavikale'nin bu sayısında yine satranca odaklanan bir gerilim filmini tanıtacağım: Flaman Tablosu

Filmin Künyesi	
Türkçe adı	Flaman Tablosu
Orijinal adı	Uncovered
İngilizce adı	Uncovered
Yönetmen	Jim McBride
Yapım yılı	1994
Yapımcı ülke	İngiltere, İspanya, Fransa
Orijinal dil	İngilizce
Süresi	112 dakika
Oyuncular	Kate Beckinsale, John Wood, Sinéad Cusack, Michael Gough, Paudge Behan, Art Malik, Peter Wingfield, Helen McCrory
Yaş sınırı	17+ (ABD)
IMDB Puanı	5.8

Perde eski bir tablonun üstüne açılır. Tabloda satranç oynayan iki adam ve elinde kitabıyla onları izlemekte olan bir kadın olmak üzere üç kişi görülür. Yönetmen hemen bize tabloyu restore etmeye çalışan genç kadın sanatçıyı tanıtır: Julia.

"Satranç Oyunu" adlı tablonun Flaman ressam Pieter van Huys tarafından yapıldığını öğreniriz. Tablonun sahibi görkemli bir şatoda hayatının son günlerini yaşayan, yaşlı ve hasta Don Manuel'dir. İçinde bulunduğu maddi sıkıntı nedeniyle bu aile yadigârı tabloyu satmaya karar vermiştir. Tablonun satışına aracılık edecek olan sanat galerisi sahibi Menchu ise eserin değerini arttırmak için restorasyon gerektiğine karar vermiş, böylece bu konuda uzman olan Julia ile yolu kesişmiştir.

Julia'nın yenileme çalışması yaptığı "Satranç Oyunu" adlı tablo

Tablo üstünde çalışan Julia, onu farklı yöntemlerle inceleyince üstünde iki önemli değişiklik yapıldığını fark eder. Birincisi tablodaki iki adamın aslında kart oyunu oynarken resmedildiği, oyunun sonradan satranca dönüştürüldüğüdür. İkincisi de tablonun bir köşesinde gotik harflerle yazılan ancak sonradan gizlenen Latince "Quis Necavit Equitem" yazısıdır. Bu ilginç keşifle heyecanlanan Julia durumu Menchu ile paylaşır. Menchu Latince hafızasını zorlayınca cümlenin anlamını çözer: "Atı kim aldı?" Gerçekten de tabloda siyahları oynayan adamın elinde yaptığı son hamleyle elde ettiği rakip taş durmaktadır: Beyaz bir at!

Bu yeni keşif Julia'yı resimdeki kişiler hakkında daha faz-

Menchu (solda, Sinéad Cusack) ve Julia (sağda, Kate Beckinsale) tabloda keşfedilen yazıyı inceliyorlar.

la bilgi edinmeye itecektir. Julia, Flaman sanatı konusunda uzman olan Alvaro'ya istemeden de olsa gidecektir. İkilinin arasında geçmişte, yarım kalmış fırtınalı bir ilişki yaşanmıştır. Alvaro tabloyu görür görmez ressamının Pieter van Huys olduğunu anlar, ancak daha önce bu tablosunu hiç görmemiştir. Bunun nedeni ise, tablonun, yapıldığı zamandan beri geçen 500 yılda, onu yaptıran ailenin koleksiyonundan hiç dışarı çıkmamış olmasıdır. Alvaro, tabloda siyahları oynayanın Ostenburg Dükü Ferdinand, oyunu izleyen siyah giyinmiş kadının ise dükün karısı yani Ostenburg Düşesi Beatrix olduğunu söyler. Ostenburg, Ortaçağda Fransa ile Burgonya Krallığı arasında sıkışıp kalmış, her iki krallığın da topraklarına katma hayali kurduğu, küçük bir dükalıktır. Beyazları oynayan genç adamın bu dükalığa elçi olarak gelen bir Fransız şövalye olduğu anlaşılır.

Yönetmen, izleyiciye Julia'nın yaşadığı kenti ona damgasını vuran Gaudi'nin eserleriyle gösterir: Barselona

Julia'nın vasisi ve en yakın dostu olan Cesar da ziyarete geldiğinde tablodan çok etkilenir.

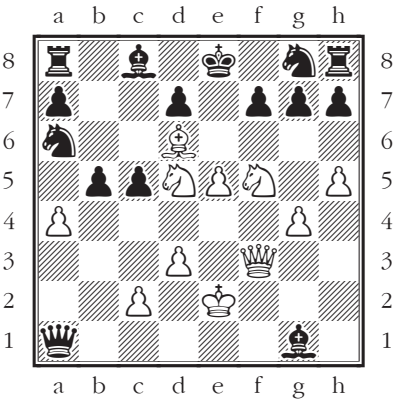
Julia ve Menchu tabloda bulunan kişiler konusunda daha fazla bilgi alabilmek için tablonun sahibi Don Manuel'i şatosunda ziyaret ederler. Adam gerçekten de çok hasta görünmektedir. Tablodaki kişilerin ataları olduğunu, beyazlarla oynayanın ise ülkeye Fransız elçisi olarak gelen bir şövalye olduğunu belirtir. Latincesi Menchu'nunkinden daha iyidir, cümlenin gerçek anlamını söyler: "Şövalyeyi kim öldürdü?"

Alvaro da boş durmamış, şövalyenin adının Roger D'Arras olduğunu öğrenmiş, bununla da yetinmemiş ve şövalye ile düşes arasında bir aşk yaşandığını, şövalyenin öldürüldüğünü, ancak failin meçhul olarak kaldığını öğrenmiştir. Julia failin kimliğinin tabloda gizlendiğini düşünmektedir. Ona göre şövalye öldürülünce ressam tabloda katili işaret edecek biçimde değişiklik yapmıştır. Bu sır kuşkusuz satranç tahtasında dizili olan konumda gizli olmalıdır. Ancak Julia, ne yazık ki satrançtan hiç anlamamaktadır.

Domenec (sağda, Paudge Behan), Güell Park'ta kazandığı son oyundan sonra görülüyor.

Cesar'ın bu aşamada parlak bir önerisi olur: Barselona'nın en iyi satranç oyuncusunun bu konuda yardımcı olabileceğini söyler. İkili yola düşüp bu ustayı arar ve Domenec'i Güell Park'ta kalabalık bir izleyici grubu karşısında para karşılığı satranç oynarken bulurlar. Domenec, rakibini gösterişli biçimde yenerek aranan kişi olduğunu kanıtlar (Diyagram 1 ve 2).

Diyagram 1

Domenec – İsimsiz oyuncu

Beyaz hamlededir.

Flaman Tablosu filminde oluşan konum

1.♘×g7+! ♔d8 2.♕f6+!! ♘×f6 3.♗e7#

Diyagram 2

Adolf Anderssen – Lionel Kieseritsky

Beyaz hamlededir.

Ölümsüz Parti'de oluşan konum

1.♘×g7+! ♔d8 2.♕f6+ !! ♘×f6 3.♗e7#

Hangi siyah taş beyaz atı almıştır? Tabloyu inceleyen Domenec bu sorunun yanıtını bulmanın çok zor olduğunu, oyunun geriye doğru oynanması sırasında çok sayıda olasılık ortaya çıkacağını söylese de bu zor görevi para karşılığında kabul eder (Diyagram 3).

Diyagram 3

Şövalye Roger D'Arras – Dük Ferdinand

Beyaz hamlededir.

Flaman Tablosu filminde resmedilen konumda Siyahın son hamlesi beyaz atı almak olmuştur.

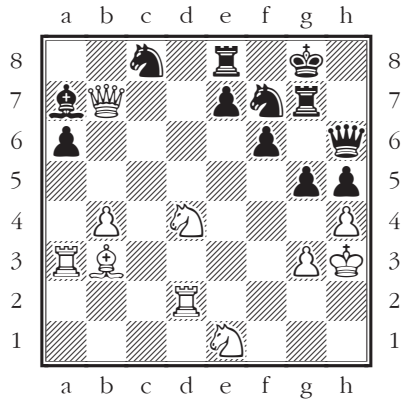
Satranç ustası Domenec, tablodaki satranç konumu üstünde çalışmayı kabul ediyor.

Domenec, tablodaki konumu geriye doğru oynayarak beyaz atı alan taşı buluyor.

Bu bekleyiş sırasında ilginç bir gelişme olur ve Julia'nın yeniden birlikte bir gelecek planı yapmaya başladığı Alvaro öldürülür.

Julia, Alvaro'nun yasını tutarken Domenec oyunun bu konuma nasıl geldiği konusunda bir fikir üretmiş olarak çıkagelir. Beyazın saldırı planını, Siyahın buna karşı nasıl bir savunma yaptığını anlatmaya çalışır. Ama satrançtan hiç anlamayan Julia'nın bilmek istediği tek şey beyaz atı hangi taşın aldığıdır. "Siyah vezir!" diye yanıtlar Domenec. Julia gerçekten şaşırmıştır. Suçlu gerçekten Düşes Beatrix midir (Diyagram 4)?

Diyagram 4

Şövalye Roger D'Arras – Dük Ferdinand

Beyaz hamlededir.

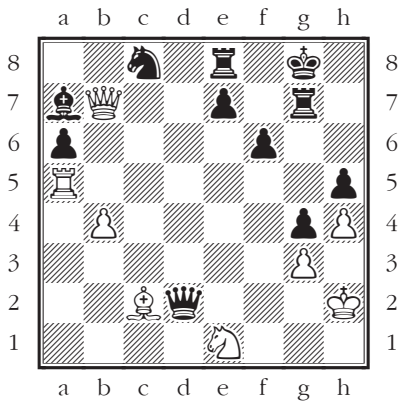
Domenec'e göre tablodaki konuma şöyle ulaşılır:

1. ♘f5 ♕g6 2. ♗c2 ♘h6 3. ♘×h6+ ♕×h6

Domenec parasını alıp evden ayrılırken Julia için kapıya bırakılmış bir zarf bulur. Zarfın içinden bir satranç taşı çıkar: Beyaz bir at!

Don Manuel tabloyu görmek için Julia'yı ziyarete gelir. Dük Ferdinand'ın ressama yazdığı, katilin Beatrix olduğunu destekleyen bir mektup bulmuştur. Bu karşılaşmada Julia'nın vasisi Cesar'ın aslında Don Manuel'in kardeşi olduğu, ancak ailesinin kabul edemediği cinsel eğilimlerinden dolayı gençliğinden itibaren aile şatosundan kovulduğu anlaşılır.

Julia'nın kapısına bir satranç taşı daha bırakılır. Julia, tablodaki oyunun geçmişle olduğu kadar bugünle de bir ilişkisi olabileceğini düşünmeye başlar. Acaba bu beyaz at daha yeni kaybettiği Alvaro'yu temsil ediyor olabilir mi? Kafasında beliren bu sorunun çözümü için yine Domenec'e gider, ona oyunda bundan sonra neler olacağını sorar. Domenec oyunun muhtemelen **4.♖a5 g4+ 5.♔h2 ♕×d2+** şeklinde süreceğini, siyah vezirin bu kez de beyaz kaleyi alacağını düşündüğünü söyleyince Julia kapısına bırakılan son satranç taşını gizlediği avucunu açar. Orada beyaz bir kale durmaktadır (Diyagram 5)!

Diyagram 5

Şövalye Roger D'Arras – Dük Ferdinand

Beyaz hamlededir.

4.♖a5 g4+ 5.♔h2 ♕×d2+hamlelerinden sonra oluşan konum.

Don Manuel'in ölüm haberi alınınca, Julia, siyah vezirin taş almaya devam ettiğini düşünür. Don Manuel'in yeğeni Lola, tablonun tek sahibi haline gelmiştir, kocası Max ise bu olayın faili olarak suçlanmaktadır. Acaba siyah vezir, gündelik hayatında da sürekli siyah giyinen Lola mıdır? Bundan sonraki kurban kim olacaktır? Domenec, Beyazın en iyi hamlesinin **6.♕g2** olacağını düşünür. Öyleyse bundan sonraki kurbanın beyaz vezir, yani Julia olması muhtemeldir.

Gerçekten de kapıya bırakılan üçüncü taş beyaz vezir olur. Ancak kısa süre sonra üçüncü kurban Menchu olacak, Siyahın veziri değil piyonu almayı tercih ettiği görülecektir. Domenec bu **6...** ♕**×b4** hamlesine bir türlü anlam veremez, bu ona göre açıkça hatalı bir hamledir.

Bu sırada olayı soruşturan polis müfettişi Cesar'a sorar:

Julia, Lola'ya (sağda, Helen McCrory) Don Manuel için taziyesini sunarken geride ailenin şatosu görünüyor.

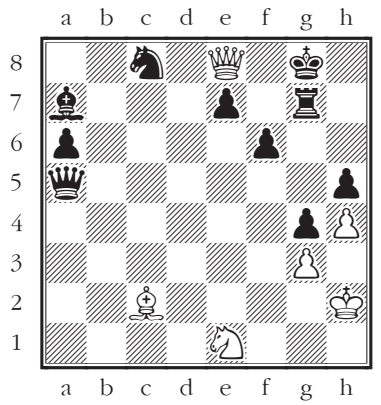
"Bayım, siz hangi satranç taşısınız?" Cesar'ın cevabı gerçekten etkileyicidir: "Ölene kadar hangi taş olduğunuzu anlayamıyorsunuz!"

Bu son olay sırasında restorasyonu bitmiş olan tablo Julia'nın evinden çalınır. Bütün şüpheleri üzerinde topladığı için tutuklanan Max, ısrarla masum olduğunu söylemektedir. Domenec, Beyazın en iyi hamlesinin **7.♕c6** olduğunu söyler.

Julia ve Domenec, yeni siyah vezir adayları Lola'nın peşine düşse de kısa süre içinde onun aslında sıradaki kurban olan beyaz kale olduğunu anlayacaklardır: **7... ♕×a5.**

Kimliği filmin sonunda ortaya çıkan Siyah vezir, gerçekte Julia'yı çok seven biridir ve ona kazanması için bir şans vermiştir: **8.♕×e8#** (Diyagram 6). Ve perde iner.

Flaman Tablosu, İspanyol yazar Arturo Pérez-Reverte'nin,

Diyagram 6

Şövalye Roger D'Arras – Dük Ferdinand

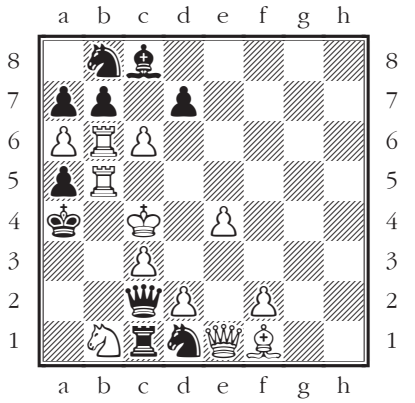
Beyazın **8.♕×e8#** hamlesinden sonra oluşan konum.

ilk kez 1990'da yayınlanan, aynı adlı romanından perdeye aktarılmıştır. Eser, Peral Bayaz Charum'un çevirisi ile dilimize de kazandırılmıştır.

Flaman Tablosu romanı ile film arasında önemli farklılıklar vardır. Roman Madrid'de geçmesine karşın yönetmen film mekânı olarak Barselona'yı tercih etmiştir. Barselona'ya damgasını vuran efsanevi mimar Antoni Gaudi'nin Casa Batlló ve Güell Park gibi belli başlı eserlerinin görünmesi filme önemli bir görsel zenginlik katmıştır.

Romanda yer alan satranç konumu filmdekinden çok daha karmaşık, daha iyi düşünülmüştür (Diyagram 7).

Romandaki satranç ustası, beyaz atın b4 karesinde, siyah

Diyagram 7

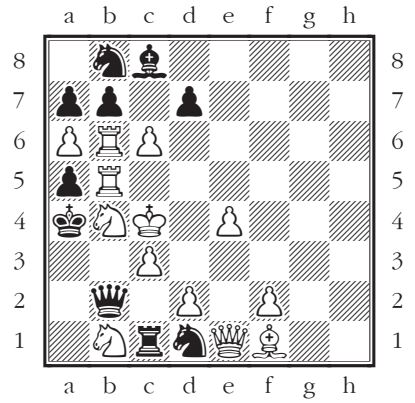
Şövalye Roger D'Arras – Dük Ferdinand

Beyaz hamlededir

Flaman Tablosu romanında resmedilen konum.

vezirin b2 karesinde bulunması gerektiğini, beyaz atın c2 karesine gelerek beyaz kalenin yolunu açtığını, böylece siyah vezirin tehdit edilmesine olanak sağladığını, siyah vezirin ise beyaz atı alarak c2 karesine gelmesiyle tablodaki konuma ulaşıldığını ortaya çıkarır (Diyagram 8).

Romanda bu başlangıç hamlelerinin bulunup suçlunun

Diyagram 8

Şövalye Roger D'Arras – Dük Ferdinand

Beyaz hamlededir

1.♘c2 ♕×c2 hamleleriyle Flaman Tablosu romanında verilen konuma ulaşılır.

siyah kraliçe (vezir) olduğunun anlaşılmasından sonra, siyah vezir ile özdeşleşen meçhul kişi bir taraftan hamlelerini karta yazılı olarak roman kahramanlarına gönderirken, diğer taraftan bu hamlelere karşılık gelen eylemlerde bulunur. Filmde ise hamleler yazılı biçimde gelmez, yalnızca bir sahnede vezirin piyonu alması kurban üzerine yazılı görünür. Romanda, tabloda verilen konuma nasıl ulaşıldığının, önceki olası hamlelerin analiz edilerek, bulunmaya çalışılması ustaca verilmiştir.

Filmdeki konuma ise zorunlu olmayan hamleler dizisiyle ulaşılır. Romanda siyah vezirin beyaz atı almasından sonra

oyun şu şekilde devam ederek Beyazın galibiyetiyle sonuçlanır:

1.♘c2 ♕×c2 2.♖b3 d5+ 3.e×d5 ♘b2+ 4.♖×b2 a×b6 5.♗d3 ♕×b2 6.♕e7 ♕b3+ 7.♔d4 b×c6 8.♕e4 ♗×a6 9.♔e5+ ♗c4 10.♗×c4 ♘d7+ 11.♔d6 ♕×b1 12.♗d3+ ♔b3 13.♕c4+ ♔b2 14.♗×b1 ♖×b1 15.d×c6 ♘f6 16.♕e6 a4 17.♕×f6 a3 18.c4+ ♔c1 19.♕c3+ ♔d1 20.♕×a3 ♖c1 21.♕b3+ ♔×d2 22.c7 b5 23.c8♕ 1–0

Filmde, satranç ustasının Güell Park'ta oynadığı oyun, satrançseverlerce "Ölümsüz Parti" adıyla bilinen, Adolf Anderssen ile Lionel Kieseritsky arasında Londra'da 1851'de oynanan ve Beyazın bir fil, iki kale ve bir vezir fedasından sonra rakibini üç hafif taşla mat ettiği unutulmaz partinin bir benzeridir (Diyagram 1 ve 2).

Filmde yer alan satranç konumlarını inceledikten sonra, yönetmenin satranç sahnelerine eserin yazarı kadar özen göstermediği sonucuna rahatlıkla varabiliyorum. Ancak Flaman Tablosu romanında verilen detaylı satranç analizlerinin perdeye aktarılmasının neredeyse olanaksız olduğunu da teslim etmek gerekiyor. Buna karşın, bu kadar satrançla dolu bir filmde yönetmenin, satranç konusunda önemli bir danışmanlık aldığına ilişkin bir bilgiye de ulaşamıyorum.

Romanda ve filmde adı geçen Pieter van Huys, gerçekten de 15. yüzyılda yaşamış ünlü bir Flaman ressamdır. Bununla birlikte sanatçının "Satranç Oyunu" adlı bir tablosu bulunmamaktadır. Roman yazarının yaratmış olduğu, bu iyi bilinen ressamın, bilinmeyen bir tablosunun bir aile koleksiyonunda bulunduğu kurgusu, esere önemli bir gerçeklik duygusu kazandırmıştır.

Flaman Tablosu, satrançsever izleyici açısından izlenmeye değer öğeler içerse de sinema sanatı açısından genel olarak bakıldığında tatmin edici bir film olmanın çok uzağında kalıyor. Sanat ve gerilim içeren bir filme hiç de uymayan film müziği izleyiciyi rahatsız ediyor.

Yönetmen, bir gerilim filminin gereksindiği, yeterince nefes kesici bir atmosfer yaratmayı başaramıyor. Kate Beckinsale dışındaki oyuncuların performansı da izleyiciyi perdeye bağlamakta yetersiz kalıyor. Bütün bunları birleştirdiğim zaman yönetmenin çok iyi bir senaryodan kötü bir film çıkardığı sonucuna rahatlıkla ulaşabiliyorum.

Perde iniyor ve bir süre sessizce durup, bir şarap tadıcısı gibi, filmin damağımda bıraktığı lezzeti anlamaya çalışıyorum. Film beni çok etkilemese de her sahnesinde içime çektiğim, geçmişte uğruna şiirler yazdığım Barselona aklımdan çıkmıyor. Yeniden oraya uçtuğumu hayal ediyorum. Hava-

Flaman Tablosu romanının ülkemizdeki baskısı.

alanında sıra bekleyen taksi şoförleri her zamanki gibi satranç oynuyor. Şansıma en neşeli ve konuşkan olanlarından biriyle anlaşıyorum. Söylediklerini anlamasam da flamenko bir şiir tadında dinliyorum onu. Bu sırada Sagrada Familia Kilisesi'nin, sanki canlıymışçasına büyüyen ve çoğalan kulelerini görebiliyorum. Las Ramblas Bulvarı'nda yürüyorum, Casa Batlló'nun önünden geçiyor, sonunda Güell Park'a çıkıyorum. Domenec'i, parkın kenti en güzel gören yerine oturmuş, çevresindeki bütün turistlere yenilgiyi tattırmış, yeni bir rakip bekliyorken buluyorum. Kendisini tanıyormuşçasına gülümsememe ve elini samimiyetle sıkmama bir türlü anlam veremiyor. Karşısına geçiyor ve Akdeniz'e doğru ilk hamlemi yapıyorum.

Kaynaklar

http://www.imdb.com/title/tt0111549/ (Erişim tarihi: 28.2.2014)

Flaman Tablosu, Arturo Perez Reverte (Çeviren: Peral Bayaz Charum) İletişim Yayıncılık, 2003.

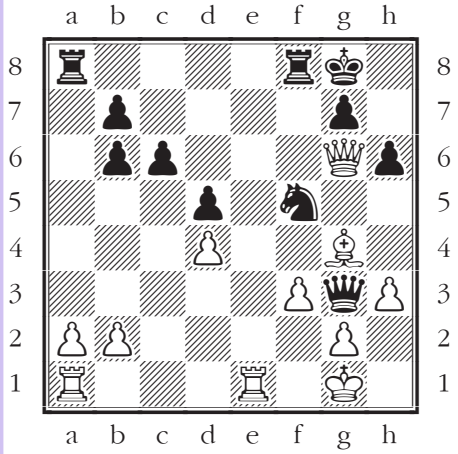

Prof. Dr. Ergin Çiftçi
Sporcu
erginciftci@gmail.com

Kazancı görme ve hesaplama

Bu sayımızda da 2014 Türkiye Kupası'ndan seçtiğimiz diyagramlarla çıkıyoruz karşınıza. Bakalım siz de kazancı görebilecek misiniz?

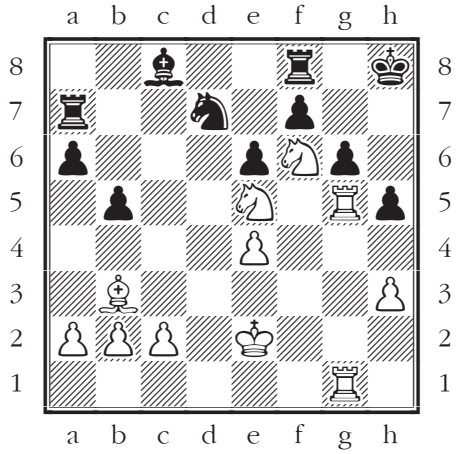
Orhan Çelebi - Mustafa Yılmaz
Antalya, 2014

1. Siyah oynar ve kazanır.

1... ♕×g2+! 2.♔×g2 ♘h4+ 3.♔g3 ♘×g6 –+ 0–1

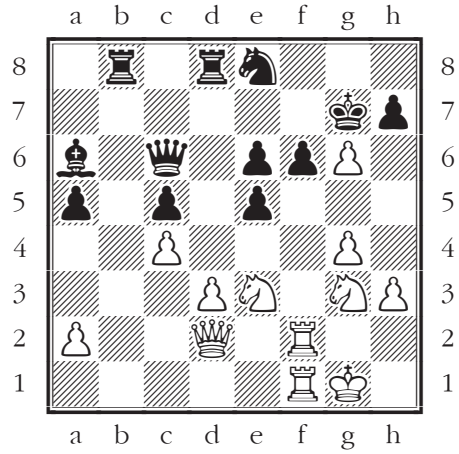
Tamer Tarık Selbes – Aydın Ağaoğlu
Antalya, 2014

2. Beyaz oynar ve kazanır.

1.♖×h5+! ♔g7 [1...g×h5 2.♘×f7+ ♖×f7 3.♖g8#] 2.♘e×d7 ♗×d7 3.e5 ♖h8 4.♖×h8 ♔×h8 5.♖d1+– 1–0

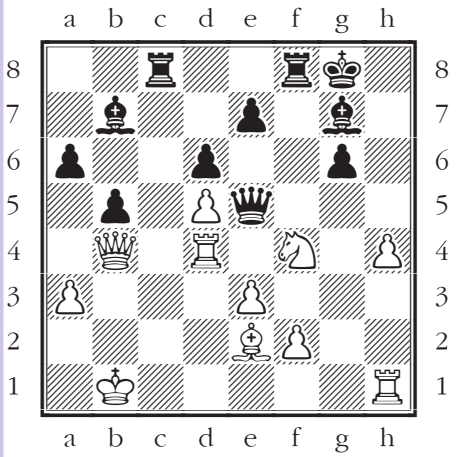
Orkhan Eminov – Z. Rabin Saba
Antalya, 2014

3. Beyaz oynar ve kazanır.

1.♘f5+! e×f5 2.♘f5+ +– [2... ♔g8 3.♘e7++–; 2...♔×g6 3.♕h6+ ♔f7 4.♕×h7+ ♔f8 5.♘h4+–] 1–0

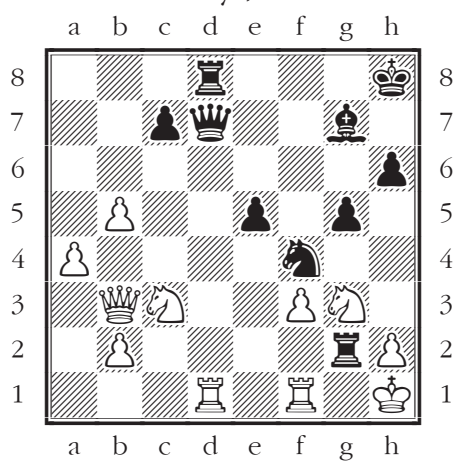
Alber Kadir Zor – Ayça Fatma Durmaz
Antalya, 2014

4. Siyah oynar ve kazanır

1...♖×f4! 0–1 [2.♖×f4 ♕a1#; 2.e×f4 ♕×e2 3.♖d2 ♕f3 4.♖e1 ♖×c1+ 5.♔×c1 ♗c3–+]

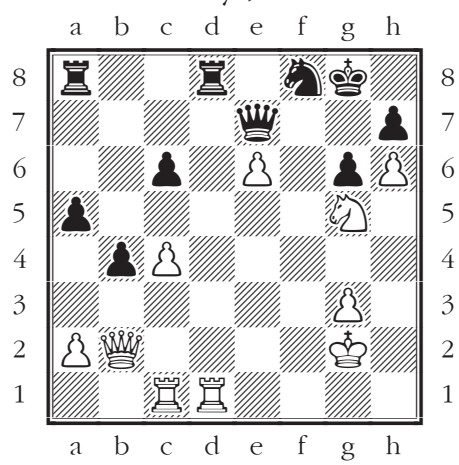
Hüseyin Yılmaz – M. Emin Çiftçi
Antalya, 2014

5. Siyah oynar ve kazanır.

1...♖×h2+! 2.♔g1 [2.♔×h2 ♕h3+ 3.♔g1 ♕g2#] 2...♖g2+ 0–1 [3.♔ h1 ♕h3#]

Barış Esen – Kasım Demircin
Antalya, 2014

6. Beyaz oynar ve kazanır.

1.♘f7! 1–0 [1... ♘×e6 2.♕h8+ ♔×f7 3.♖f1+ ♘f4+ 4.♖×f4+ ♔e6 5.♖e1+ ♔d6 6.♕d4+ ♔c7 7.♖×e7+ ♔c8 8.♖f8 ♖×f8 9.♕d7+ ♔b8 10.♕b7#]

Satranç kurallarındaki değişiklikler (1)

Tahsin Aktar
Uluslararası Hakem - Organizatör
tahsinaktar@tsf.org.tr

Bu sayıdan itibaren 01 Temmuz 2014'te yürürlük kazanacak Satranç Oyun Kuralları'ndaki değişikliklerinden söz edeceğim. Kuralların Türkçeye çevirisi IA Erdem Uçarkuş tarafından tamamlandı, kısa zamanda da yayınlanacak. IA Uçarkuş ile maddeler üzerinde yaptığımız interaktif görüşmelerde paylaştığımız yorum ve uygulama biçimlerini de ele alacağım. Anlatımda değişiklik olarak ele alınan bölümlerin hala yürürlükte olduğunu kaçırmayalım. Yorum ve yaklaşımlar 1 Temmuz 2014 düşünülerek anlatılmaya çalışıldı.

Ancak temel korkum FIDE'nin önceki alışkanlıklarını tekrarlayarak maddeler arasında yeniden bir düzenleme, kendi söyleyişleri ile 'kozmetik' değişiklikler yapması. Nitekim Ekim 2013'te Estonya'da kabul gören metin üzerinde şu ana kadar iki kez 'kozmetik' değişiklik yapıldı bile. Olası böyle bir durum karşısında değişen maddeleri yeniden ele alacağız hiç kuşkusuz.

Piyon

Piyon, satranç oyununun en önemli öğelerinden biridir hiç şüphesiz. Bu nedenledir ki kurallar manzumesi içinde sıkça yer alır. 3.7.d ve 3.7.e'de geçerken alma ve terfi anlatılmaktadır. FIDE bu maddelerdeki tanımları yeniden ele aldı. Terfi konusunun yer aldığı 4. maddeye yeni bir fıkra eklenerek açıklık getirilmeye çalışıldı. 4.6'da oyuncuların pratikte uyguladıkları terfi şekli yazılı hale getirildi.

Oyuncular terfi işlemini nasıl yapar?

Sondan bir önceki yatayda duran piyonu son yataya oynamadan, yerleştirmeden tahta dışına çıkartırlar,

Terfi taşını son yataya bırakırlar,

Piyon terfi karesine taş alarak ulaşıyorsa alınan taşı da tahta dışına çıkartırlar,

Madde de aynen bu biçimi ile ele alınmış. Terfi edecek piyonun terfi karesine oynaması, yerleştirilmesi zorunlu değildir. Piyonun tahta dışına çıkartılması ve terfi taşının terfi karesine konulmasının bir sırası yoktur, hangisinin önce yapıldığı önemli değildir.

Bir oyuncu piyonunu son yataya, terfi karesine oynuyor, yerleştiriyor. Kendi saatini durdurarak hamleyi tamamlıyor. Bu hamlede piyonu terfi taşı ile değiştirmediği için geçersiz hamle gerçekleşiyor. 7.5.a'da bu duruma yer veriliyor. Hakem burada eksiksiz olarak geçersiz hamle uygulamasında yazan prosedürü yerine getirecek! Getirecek ama nasıl? Son yatayda duran piyon tahta dışına çıkartılacak. Rakibin saatine 2 dakika eklenerek oyuncuya zaman cezası verilecek. Sonrasında terfi karesine terfi olarak değerlendirilecek yeni taş konulacak diye düşünülebilir. Çünkü onca zamandır kural ve uygulama böyle. Hayır, artık öyle değil. Terfi taşı 'Vezir' olarak değerlendirilecek. Bu değişiklik 'hangi taş' sorusunu ortadan kaldırmaya ve beraberinde tartışmalara son vermeye yönelik radikal bir karar bana göre. Hakemin oyunun içinde ne işi var diyerek eleştirdiğim bazı bölümler var (örneğin hızlı oyunbitiş) bu da onlardan biri. Son yatayda bir piyon ile oyuna devam edildiğini gören veya kendisine bu yönde başvurulan hakem eline 'Vezir' taşını alarak masaya yönelirse yanlış yapmış olmayacaktır.

Hamlenin Tamamlanması

Hamlenin tamamlanmasına yönelik vurguya kurallar metninde sıkça rastlıyoruz. Temel madde 6.2.a'da anlam buluyor. Eylem hamlenin tamamlandığını anlatıyor.

Oyun sırasında her oyuncu hamlesini yaptıktan sonra kendi saatini durduracak ve rakibinin saatini çalıştıracaktır.

6.2.a (2), yeni bir kavram. Hamlenin tamamlandığını işaret eden başka bir madde olarak eklendi.

Önceki hamlesi tamamlanmadığı halde oyuncu sonraki hamlesini yapmış ise,

Hamle bu durumda yine tamamlanmış oluyor. Hamlesini yapan oyuncu hamleyi tamamlamıyor yani kendi saatini durdurarak rakibinin saatini çalıştırmıyor.(1) Rakip de hamle yaparak yanıt veriyor.(2) Oyuncu bunun üzerine yeni bir hamle yapıyor.(3) İşte, oyuncunun biraz önce yaptığı hamle (1) artık tamamlanmış oldu.

Hızlı Satranç

Temel değişiklik 'Hızlı Satranç' olgusunu ortaya koyan tanımda gerçekleştirdi.

A1. 'Hızlı Satranç', sabit süre ile her bir oyuncuya oyunun tümü için 60 dakikadan az, ama 10 dakikadan fazla zaman verilen; ya da eklemeli tempoda, sabit süre ile ekleme süresinin 60 katının toplamı ele alındığında her bir oyuncu için 60 dakikadan az, ama 10 dakikanın üzerinde zaman

verilen bir oyundur.

Hızlı Satranç temposu artık bu tanımda yer aldığı gibi 10 dakikanın üzerinde ancak 60 dakikadan az olan süreleri kapsayacak. Uygulayıcı hakemlerin ve özellikle sporcuların, oyun temposunun hangi tanıma uyduğunu denetlemeleri yerinde olacaktır. Kısa hesaplama yolu ile tempoyu görmek çok kolay olacaktır.

25 dakika+15 saniye eklemeli tempo 'Hızlı Satranç' temposu mudur?

Sabit Süre=a	**25 dakika**
Eklenen Süre=b	**15 saniye**
Katsayı=c	**60 (sabit hamle sayısı)**
Toplam Eklenen Süre=d	**?**
d=b.c	**d=15.60=900 saniye=15 dakika**
Toplam Süre=t	**t=a+d=25+15=40 dakika<60**
Bu tempo bir Hızlı Satranç temposudur.	

Hızlı Satranç için değişiklikler tabi ki tanım ile sınırlı değil. Önemli sayılabilecek şu başlıklara da değinmek gerek.

Önceden her iki oyuncu da üç hamleyi tamamladıktan sonra taşların yanlış dizilişi, tahtanın ters konulması, saat kurulumunun hataları gibi durumlarda sav ileri süremiyorlardı. Üç hamle "10 hamleyi tamamladıktan sonra" biçiminde değiştirildi.

Önemli bir değişiklik de A.4.b'de 'Geçersiz Hamle' durumunda karşımıza çıkıyor. Bilindiği gibi geçersiz hamle oyuncunun kendi saatini durdurması ile (yani hamle tamamlandığında) gerçekleşiyor. Geçersiz hamleye hakem karışmıyor, oyuncuların görmesi, bir sav olarak ileri sürmesi bekleniyordu. Bu maddede çok radikal sayılabilecek bir değişiklik yapıldı. Hakem geçersiz hamlenin gerçekleştiğini gördüğünde, rakip de sonraki hamlesini henüz yapmamış ise oyuna karışarak geçersiz hamleyi yapan oyuncu için oyunu kayıp ilan edecek. Bu çok önemli. Hakem oyuna müdahale etmedi, rakip de bir savda bulunmadı ise geçersiz hamle tahtada kalacak ve oyun bu şekilde devam edecektir.

A4.d Hakem, her iki şahın da tehdit altında olduğunu veya başlangıç konumundan en uzak yatayda bir piyon olduğunu görürse (yani terfisi tamamlanmamış bir piyon söz konusu ise, piyon yeni bir taş ile değiştirilmemiş ise) sonraki hamle tamamlanıncaya kadar bekleyecektir. Ardından, geçersiz konum hala tahta üzerinde ise oyunu berabere ilan edecektir.

Hakem, uygulamada, her iki şahın tehdit altında olmasına veya terfisi tamamlanmamış piyonun varlığına tanık olduğunda, o anda hamlede olan oyuncunun hamlesinin tamamlanmasını bekleyerek son durumu gözleyecektir. Hamle tamamlandığında hâla her iki şah da tehdit altındaysa veya terfi taşı ile değiştirilmemiş bir piyon olarak son yatayda duruyorsa oyunu durdurarak berabere ilan edecektir. Dikkat edilirse A.4.b'de geçersiz hamleden söz edilirken burada geçersiz pozisyondan söz edilmektedir. Bu durumun hakemin oyunu izlemeye aldığı hamlede oluşmasının gerekmediğini ayrıca belirtmek istiyorum. Hakemin oyunu izlemeye aldığında, söz konusu durumun önceden oluştuğunu saptaması üzerine de oyunu berabere ilan edecektir.

Yıldırım Satranç

Hızlı Satranç tanımındakine benzer biçimde Yıldırım Satranç tanımında da değişiklik oldu.

B1. 'Yıldırım', oyunun tüm hamlelerinin tamamlanması için oyuncu başına sabit süre ile her bir oyuncuya 10 dakika ve altında zamanın verildiği ya da eklemeli tempoda sabit süre ile ekleme süresinin 60 katının toplamı alındığında her bir oyuncu için 10 dakika ya da altında zamanın verildiği bir oyundur.

On dakika ve altındaki süreler ile oynanan oyunları artık 'Yıldırım Satranç' olarak adlandıracağız. Burada da Hızlı Satranç'ta ele alınan yöntemin aynısı ile bir hesap yapılarak temponun hangi tanıma girdiğini hesaplamak olanaklıdır.

B2. Yarışma Kuralları Madde 7 (Kural Dışı Durumlar) ve 9 (Oyunun Berabere Olması)'da sözü edilen cezalar bir dakika olarak uygulanır.

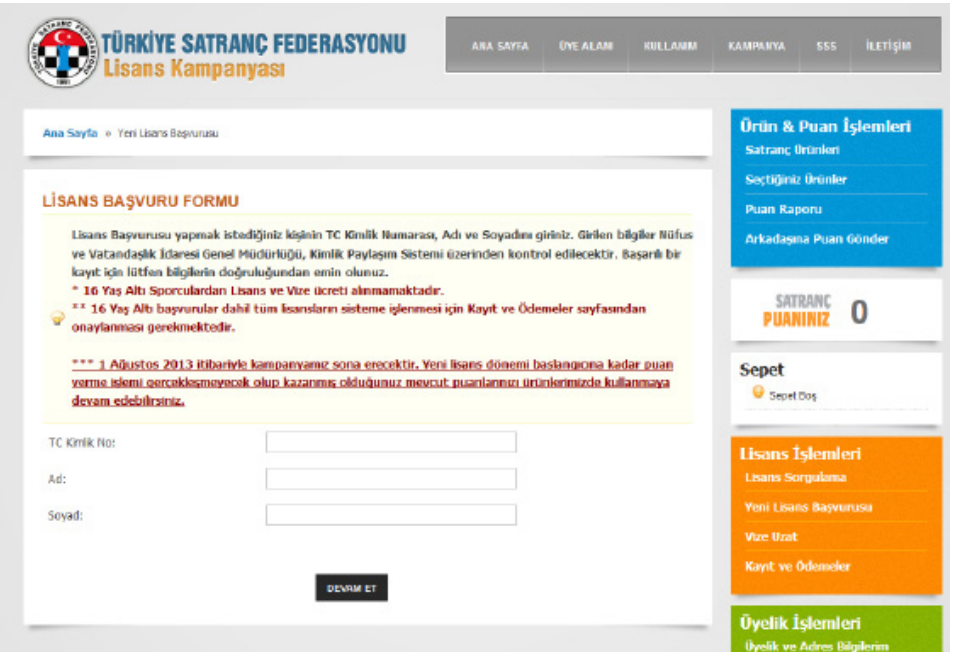
Cezalarının bir dakika olarak uygulanacak olmasını önemli bir değişiklik olarak görüyorum. Bir ayrıntının kaçırılmaması gerektiği anlayışındayım. Yıldırım oyunlarda geçersiz hamle yapılması durumunda oyuncu kaybetmiyor muydu? Peki, kural dışı durumlara uygulanan ceza yıldırım oyunda nasıl anlam buluyor o halde? B3'te bu sorunun yanıtını görmek olanaklı. Format ve süre yıldırım oyuna benziyorsa da her masada bir hakem ya da yardımcısı bulunuyorsa, hamleler bu hakemler tarafından ya da elektronik ortamda kaydediliyorsa 'Yarışma Kuralları' uygulanacaktır. Bu durumda geçersiz hamleye hakem karışacak veya rakip işaret edecek, hakem geçersiz hamle uygulamasını yapacak ama zaman cezası bir dakika olarak uygulayacaktır. Benzer durum 9. madde için de geçerli. 50 hamle ya da konum tekrarına ilişkin uygulamalar gerçekleştirildikten sonra sav geçersiz ise zaman cezası yine bir dakika olarak uygulanacaktır. Ancak yarışma kurallarının uygulanmaması durumunda A4'de ele alınan hızlı satranç kuralları uygulanacaktır.

Sporcu lisansı

Lisans nasıl çıkartılır?

Pelin Güler
Lisans Sorumlusu
pelinguler@tsf.org.tr

Bildiğiniz gibi turnuvalara katılabilmeniz için lisanslı sporcu olma zorunluluğunuz bulunuyor. Lisanslı sporcu olmak sanıldığı kadar karışık ve uzun bir süreç gerektirmiyor. 2010 yılının Kasım ayında başlayan "Lisans Kampanyası" uygulamasıyla bu işlem artık çok daha hızlı ve kolay yapılabilmekte. www.kampanya.tsf.org.tr adresi üzerinde oluşturacağınız üyelik hesabı üzerinden kendinizin, yakınlarınızın ve öğrencilerinizin tüm lisans işlemlerini tamamlayabilirsiniz.

Bu sayfadaki "kayıt ol" menüsünü kullanarak yapacağınız üyelik kaydınızın hemen sonrasında vereceğiniz mail adresine gelecek olan aktivasyon kodunu onaylayarak hesabınızı kullanmaya başlayabilirsiniz. Bu hesap sayesinde yeni lisans başvurusu ve vize uzatma işlemlerinizi yapabilirsiniz.

16 yaş altı sporcuların lisans ve vize işlemlerinin bedelsiz olarak yapılabileceği sayfada 16 yaş üzeri sporcu, antrenör ve hakem lisanslarınızın vizelerini 1-5 yıl süre seçeneğini de kullanarak kredi kartınızla yenileyebilirsiniz. İnternet kullanamayan sporcu, antrenör ve hakemlerimiz için ise Türkiye İş Bankası aracılığıyla lisans ve vize işlemleri yapma imkanı da halen devam ediyor.

İşlemlerini internetten yapamayacak olan 16 yaş altı sporcularımız ise federasyonumuzu arayarak ya da il temsilciliklerinden yardım alarak lisans kayıtlarını yaptırabilirler.

Türkiye İş Bankası'ndaki 4200-5930838 numaralı lisans hesabına gerekli tutarı yatırarak yeni lisans çıkartabilir veya vizenizi uzatabilirsiniz.

Bu şekilde yapacağınız işlemlerden sonra federasyonu arayarak ödemeniz konusunda bilgi vermeniz sürecin daha hızlı bir şekilde tamamlanmasına yardımcı olacaktır.

Federasyon tarafından lisanslı sporculara herhangi bir kart ya da belge verilmediğinden buna alternatif olarak Türkiye İş Bankası, bünyelerinde hesap açtıran sporcu, antrenör ve hakemlerimize Türkiye Satranç Federasyonu logolu bir bankamatik kartı vermektedir.

Sıkça Sorulan Sorular

Her sporcu için ayrı ayrı hesap açtırmalı mıyım?

Hayır. Tek bir hesap üzerinden dilediğiniz kadar lisans/vize işlemi yapabilirsiniz.

Yapılan işlemler için puan verilmeye devam ediyor mu?

Hayır. 01 Ağustos 2013 tarihi itibarıyla yapacağınız işlemlerden puan alamıyorsunuz. Fakat var olan puanlarınızla 31 Temmuz 2014 tarihine kadar ürün almaya devam edebilirsiniz.

Turnuvalara katılırken İş Bankası'ndan alınacak olan kartı göstermek zorunda mıyız?

Hayır. Lisans bilgi sisteminde TC numaranızla sorgulama yaptığınızda kaydınız görünüyor ise kartınız olmasa da turnuvaya kayıt yaptırıp katılabilirsiniz.

TÜRKİYE KADINLAR SATRANÇ ŞAMPİYONASI

07 -13 Mart 2014

ANKARA

arzum

www.tsf.org.tr

TÜRKİYE İŞ BANKASI

Çocuklarımız oynasın, Türkiye kazansın.

Türkiye'nin geleceği çocuklarımızın zihinsel gelişimi için satrancı destekliyoruz.
Türkiye'nin Bankası, Türkiye Satranç Federasyonu ana sponsoru.

TÜRKİYE SATRANÇ FEDERASYONU 1991

TÜRKİYE İŞ BANKASI
Türkiye'nin Bankası